

Kommunfullmäktige ☒Kommunstyrelsen ☐Övriga nämnder ☐Förvaltning ☐

Verksamhets- och investeringsplan (VIP) för 2025–2027 med budget för 2025

Fastställt av kommunfullmäktige 2024-11-28 § 242

2025–2027

Verksamhets- och investeringsplan

► **BUDGET 2025**

Verksamhets- och investeringsplan innehåll

I rapporten presenteras verksamhets- och investeringsplan (VIP) 2025-2027 med budget 2025. Rapporten omfattar Jönköpings kommun, det vill säga den skattefinansierade verksamheten och den affärsdrivande verksamheten i form av VA-verksamheten och Miljöhantering i Jönköping.

Rapporten är indelad i tre större delar, varje del innehåller i sin tur olika avsnitt. För mer detaljer och analyser kring nämndsavsnitten hänvisas till respektive nämnds beslut och beslutsunderlag från juni 2024.

Del 1 - Förvaltningsberättelse

I denna del beskrivs de områden och förutsättningar som påverkar budget för drift och investeringar och som bedöms viktiga för Jönköpings kommuns utveckling. Här återfinns också en finansiell analys av kommunens ekonomi enligt den metod som benämns RK-modellen (Risk- och Kapacitetsmodellen).

Del 2 - Ekonomisk redovisning

I denna del finns de finansiella rapporterna för kommande VIP-period med resultatplan, balansplan och finansieringsplan. Här återfinns även ett sammandrag av driftbudgeten och investeringsplanen med kortfattade kommentarer.

Del 3 - Verksamhetsöversikt

I denna del återfinns en verksamhetsöversikt av kommunens nämnder. Här redovisas budgetförändringarna 2025-2027 i jämförelse med budget 2024 per nämnd. Här presenteras nämndens investeringar och motiv till investeringar.

Innehållsförteckning

Verksamhets- och investeringsplan innehåll	2
Del 1 - Förvaltningsberättelse	2
Del 2 - Ekonomisk redovisning	2
Del 3 - Verksamhetsöversikt	2
Inledning.....	5
Sammanfattning	5
Budgetskrivelse.....	7
Del 1 - Förvaltningsberättelse.....	42
Den kommunala koncernen	43
Översikt över verksamhetens utveckling	44
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	45
Händelser av väsentlig betydelse	56
Förväntad utveckling och övergripande utmaningar.....	59
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	62
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	66
Bolagskoncernen	73
Väsentliga personalförhållanden	75
Del 2 - Ekonomisk redovisning.....	77
Finansiella rapporter	78
Driftbudget	81
Investeringsbudget.....	85
Del 3 - Verksamhetsöversikt nämnder	89
Kommunfullmäktige, kommunstyrelse	90
Kommunrevision	94
Valnämnd	94
Överförmyndarnämnd	94
Stadsbyggnadsnämnd	95
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	101

Teknisk nämnd inklusive affärsverksamhet.....	102
Barn- och utbildningsnämnd	118
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	126
Kultur- och fritidsnämnd	131
Individ- och familjeomsorgsnämnd	136
Äldrenämnd.....	141
Funktionsstödsnämnd.....	146
Flyktingbudget.....	150

Bilaga 1 – Affärsverksamhetens Finansiella rapporter 152

Inledning

I inledningen finns en sammanfattning. Här återfinns även den politiska budgetskrivelsen från Samverkan för Jönköping.

Sammanfattning

Rapporten är en sammanställning av Verksamhets- och investeringsplan (VIP) 2025–2027 och det ekonomiska läget. Rapporten omfattar Jönköpings kommun, det vill säga den skattefinansierade verksamheten och den affärsdrivande verksamheten i form av VA (Vatten och avlopp) samt Miljöhantering i Jönköping. Beslutet bygger på oförändrad skattesats 21,64 procent.

För kommunsverige liksom för Jönköping innebär det att kommunen har gått från rekordresultat 2021-2022 till betydligt svagare resultat 2023-2024. För kommande period ser läget mer positivt ut med lägre inflationstakt, lägre pensionskostnader och en högre skatteunderlagstillväxt. Jönköpings kommun har ett stabilt utgångsläge för att möta kommande utmaningar. Men behöver även fortsätta ha ett resultat med tillräckliga marginaler för att ha handlingsberedskap om förutsättningarna förändras och för att ha en tillräcklig självfinansiering av investeringar.

Kommunen har stora investeringsbehov och därmed rekordhög investeringsnivå de närmaste åren. Det påverkar låneskulden och ger kommunen långsiktiga åtaganden med drift- och kapitalkostnader. Den statliga utjämningsutredningen är en osäkerhetsfaktor där kommunens ekonomi påverkas negativt i storleksordningen 117 mnkr när och om reformen genomförs. För planperioden har det tagits höjd för ökade kostnader genom att öka resultatnivån 2026 och 2027.

Samtidigt befinner sig kommunen i likhet med hela kommunsverige i en demografisk utmaning där andelen äldre ökar i befolkningen samtidigt som de yngre barnkullarna minskar. Färre barn innebär färre elever samtidigt som fler äldre innebär ett ökat behov inom främst äldreomsorgen. De demografiska förändringarna berör stora delar av kommunens verksamheter som långsiktigt behöver planera för denna omställning. Tillsammans med demografin och ekonomin så är kompetensförsörjningen redan nu en av de största utmaningarna.

Samtidigt finns det flera positiva faktorer. Kommunens näringsliv har under en lång tid utvecklats starkt, arbetslösheten är lägre än både länets och genomsnittet i Sverige. Jönköping har goda resultat i många av de undersökningar och nyckeltal som publiceras. Kommunen var även 2024 nominerad till årets superkommun och tog hem en tredjeplats i kommungruppen städer och stadsnära kommuner som består av 110 kommuner. Jönköping är en växande kommun och är Sveriges nionde största kommun. De senaste åren har byggandet av bostäder ökat även om utvecklingen med stigande räntor och inflation nu har påverkat nyproduktionstakten det senaste året. Jönköping ligger långt framme i planering av förhöjd beredskap och i budgeten ingår de åtgärder som beslutades av kommunfullmäktige i augusti 2024.

Syftet med kommunal verksamhet är inte att få ekonomisk avkastning på skattebetalarnas pengar, utan att bedriva den verksamhet man politiskt har beslutat att genomföra. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, det så

kallade balanskravet. Kommunen ska i samband med budgeten ange finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål uppfylls för den närmaste VIP-perioden. Jönköpings kommuns resultat för perioden 2025-2027 uppgår i genomsnitt till 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att målsättningen på 2 procent i genomsnitt under en treårsperiod bedöms uppnås. Soliditeten bedöms överstiga målet på 50 procent under hela perioden. Målet för kommunens låneskuld är satt till maximalt 1 250 mnkr under perioden. Även om resultatnivån ligger över målet så räcker det inte till för tillräcklig självfinansiering av investeringar utan lånen bedöms hamna på en något högre nivå i slutet av perioden, 1 283 mnkr.

När det gäller de övergripande verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning är dessa långsiktiga och utvärderas årligen.

Budgetskrivelse

Framtidstro i en utmanande tid

Verksamhets- och investeringsplan (VIP) 2025–2027 med budget för 2025

Socialdemokraterna

Centerpartiet

Liberalerna

miljöpartiet de gröna

Vänsterpartiet

Verksamhets- och investeringsplan (VIP) för 2025-2027 med budget för 2025

I beslutet ingår mål för god ekonomisk hushållning samt förändring av kommunala taxor. Den kommunala skattesatsen föreslås oförändrad till 21,64 procent av skatteunderlaget.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har sedan tidigare beslutat om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Kommunens resultatnivå

Resultatnivån ska uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag i genomsnitt under en treårsperiod.

Resultatnivån beskriver resultatutvecklingen över tid i kommunen men kan också användas för jämförelser med andra kommuner.

Kommunens låneskuld

Kommunens låneskuld för den skattefinansierade verksamheten kan uppgå till maximalt 1 250 mnkr under VIP-perioden 2025–2027.

Målet utgår från den lånenivå på max 800 mnkr som beslutades 2016. Denna nivå har indexerats upp med befolkningsutveckling och bedömd KPI. På så sätt speglar lånetaket bättre den utveckling som sker i kommunen till följd av ökat antal invånare och den prisökning som sker i samhället.

Kommunens soliditet

Kommunens soliditet, det vill säga andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 procent. Soliditetsmålet är exklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtaganden samt exklusive internbankslån till Rådhus AB.

Syftet med soliditetsmålet är att bedöma kommunens långsiktiga betalningsförmåga och dess rörelseriktning.

Resultat och resultatnivå VIP 2025-2027

Kommunsektorns ekonomi påverkas av flera olika faktorer som skatteintäkternas utveckling, statsbidrag, demografi samt pris- och löneutveckling. De ekonomiska

utmaningarna för kommunsektorn har blivit mer påtagliga 2023–2024 med prisökningar och kraftigt ökade pensionskostnader samtidigt som utvecklingen av skatteunderlaget varit svagt. Det har inneburit att kommunen har gått från rekordresultat 2021–2022 till svagare resultat 2023–2024. Detta gäller för kommunsverige i stort.

2024 beräknas kommunsektorn gå mot det svagaste resultatet under 2000-talet. Skatteunderlagsökningen räcker inte till att finansiera kostnadsökningarna där bland annat pensionskostnaderna är rekordhöga på grund av inflationen de senaste åren. Två tredjedelar av kommunerna beräknar ett negativt resultat för 2024. Jönköpings kommun budgeterade ett positivt resultat för 2024 men något lägre än målnivån på 2 procent, 103 mnkr. Prognosen efter september för 2024 visar ett positivt resultat på 176 mnkr. Resultatet motsvarar en resultatnivå på 1,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Efter två år som präglats av hög inflation och mycket höga kostnader börjar dock ekonomin att ljusna något i kommunsektorn från och med nästa år. För kommande VIP-period 2025–2027 ser läget något bättre ut med lägre inflationstakt, lägre pensionskostnader och en högre skatteunderlagstillväxt.

Jönköpings kommun har ett stabilt utgångsläge. För att klara en långsiktigt god ekonomisk hushållning är det dock viktigt att kommunen har resultatnivåer med tillräckliga marginaler för att ha en handlingsberedskap om förutsättningarna förändras samt för att begränsa lånebehovet för nya investeringar.

En av de finansiella målsättningarna är att resultatnivån ska uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag under en treårsperiod, vilket motsvarar ett genomsnittligt resultat på 219 mnkr. Resultatnivån ligger på en genomsnittlig nivå för VIP-perioden på 2,5 procent. I resultatet ingår kostnader för ytterligare förstärkning av kommunens förmåga att verka under höjd beredskap i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2024-08-29 §148.

I juli presenterade Utjämningskommittén ett förslag till förändringar av systemet för kommunalekonomisk utjämning. Om förslaget genomförs påverkas kommunens ekonomi negativt i storleksordningen 117 mnkr. För planperioden har det tagits höjd för ökade kostnader genom att öka resultatnivån 2026 och 2027.

I tabellen nedan redovisas resultatnivåerna för Jönköpings kommun med utfall 2023, budget och prognos för 2024 samt budget för perioden 2025–2027.

Tabell 1: Resultatutveckling 2023–2027

	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat, mnkr	270	103	176*	205	301	315
Resultatnivå i procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	2,8 %	1,1%	1,7 %	2,0 %	2,7 %	2,8 %

* Prognos månadsrapport september 2024

Investeringar, soliditet och låneskuld

SCB:s senaste befolkningsprognos från april 2024 visar på en betydligt svagare befolkningsökning i riket under kommande år jämfört med föregående prognoser. Jönköpings kommun är dock en kommun med positiv befolkningsutveckling. I slutet av VIP-perioden beräknas Jönköping ha drygt 150 000 invånare. Utvecklingen kommer även fortsättningsvis att innebära utmaningar för kommunen. Ökat invånarantal betyder ökade behov som påverkar den service och verksamhet som kommunen ansvarar för. De snabbt skiftande demografiska förändringarna ställer krav på förändringar i investeringsbudgeten. Kommande år minskar antalet barn och unga i kommunen samtidigt som de äldre ökar.

Samtidigt har kommunen både reinvesterings- och nyinvesteringsbehov de kommande åren. Bland annat för äldreboenden, gator och vägar samt VA-nät som behöver reinvesteras och byggas ut för att klara de växande behoven. Investeringsnivån ligger på historiskt höga nivåer under perioden. Nivån uppgår de närmaste åren till mellan 1,7 och 2 miljarder kronor per år i den skattefinansierade verksamheten. Den enskilt största investeringen är Rosenlundsbadet på 1,1 miljarder fördelat på åren 2024–2029. I planen återfinns också fem äldreboenden till en sammantagen investeringsutgift på 1,7 miljarder kronor.

De framtida driftskostnaderna som blir följderna av investeringar innebär stora långsiktiga åtaganden för kommunen och måste alltid framgå vid ett beslut om investeringar. Det måste också finnas beredskap för höjda räntor, energipriser med mera. Fram till 2027 beräknas hyresökningar för nya verksamhetslokaler öka med cirka 175 mnkr i jämförelse med budget 2024. För ökade kapitalkostnader och skötsel av nyinvesteringar, gator, vägar och parker med mera finns avsatt 70 mnkr under planperioden.

Soliditet är ett mått som visar den finansiella styrkan ur ett långsiktigt perspektiv. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. År 2025–2027 beräknas soliditeten uppgå till 52–55 procent. Ett av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning i kommunen är att soliditeten ska uppgå till lägst 50 procent, vilket uppnås under VIP-perioden.

Ökningen av låneskulden i kommunen beror på investeringsvolymens storlek men också på hur mycket av investeringarna som kommunen kan finansiera med hjälp av egna medel i form av resultat och avskrivningar. Resultaten räcker inte till för att de stora investeringarna som planeras i kommunen ska kunna vara självfinansierade. Det finansiella målet för taket för låneskulden för skattefinansierad verksamhet justerades inför 2023 och utgår från det tidigare målet på 800 mnkr uppräknat med ökningen av antal invånare och bedömd ökning av konsumentprisindex, KPI. Lånemålet skulle på detta sätt kunna uppgå till maximalt 1 250 mnkr 2027. Med de höga investeringsnivåerna kommande år beräknas låneskulden att öka från drygt 700 mnkr i slutet av 2024 till 1 283 mnkr 2027, vilket innebär att lånemålet överskrids något.

De finansiella målen är beroende av varandra där en hög resultatnivå minskar upplåningsbehovet vilket påverkar soliditeten positivt och tvärtom. Att kommunen klarar av att uppfylla de finansiella målen de senaste mandatperioderna är en styrka ur ett styrningsperspektiv.

I nedanstående tabell redovisas faktiska investeringsnivåer inom kommunen och

affärsverksamheten inklusive exploatering för 2023, budget och prognos för 2024 samt budget för perioden 2025–2029.

Tabell 2: Kommunens nettoinvesteringar inklusive exploatering, beräknad soliditet och utveckling av bruttolåneskulden

	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024**	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skattefinansierad verksamhet, mnkr	1 118	2 003	1 531	1 993	1 910	1 723	1 557	1 406
Affärsverksamhet (VA och Miljön), mnkr	422	479	421	418	593	412	415	253
Soliditet i %	52 %	50 %	51 %	52 %	53 %	55 %	*	
Bruttolåneskuld skattefinansierad verksamhet, mnkr	400	1 044	773	1 168	1 326	1 283	*	
Låneskuld affärsverksamhet, mnkr	1 825	2 055	2 255	2 455	2 755	3 005	*	

*Beräkningar av soliditet och bruttolåneskuld finns för perioden 2023–2027

** Månadsrapport september 2024

Övergripande verksamhetsmål

Jämlik, jämställd och inkluderande kommun

I Jönköpings kommun ska alla känna sig trygga och inkluderade oavsett vem de är, var de kommer ifrån och var de bor. Känslan av sammanhang och tillit ska prägla såväl relationen mellan kommuninvånare och förtroendevalda, som mellan kommuninvånare och de kommunala verksamheterna. Medborgardialoger, och att utveckla formerna för dessa, är en viktig del för att åstadkomma detta.

Universell utformning, som handlar om att skapa lösningar som fungerar för så många som möjligt redan från början, ska vara utgångspunkten för kommunens arbete för ökad tillgänglighet.

Jönköping ska vara en kommun där alla har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet. Det ska inte finnas några omotiverade skillnader som beror på kön eller könsidentitet. Klyftor mellan olika grupper, både utifrån ett socioekonomiskt perspektiv och utifrån ett stad- och landperspektiv, ska minska.

Barn och unga i fokus

Barn och unga i Jönköpings kommun ska ha möjlighet att leva ett gott liv oavsett socioekonomiska förutsättningar, kön eller könsidentitet eller var de bor. Alla barn har rätt att må bra, klara skolan och ha en meningsfull fritid, samt uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i frågor som rör dem.

Att arbeta organisations- och förvaltningsövergripande med förebyggande och tidiga

insatser är avgörande för att främja och stärka barns och ungas psykiska hälsa. Här har skolan en viktig roll, men arbetet för barn och unga i vår kommun ska även utgå från en helhetssyn där olika perspektiv - såsom hem, förskola, skola och fritid - binds samman och resurser används på ett effektivt och samordnat sätt under dygnets alla timmar.

Kommunen ska tillsammans med civilsamhället erbjuda trygga och utvecklande miljöer för barn och unga samt bidra till goda förutsättningar som gör att fler kan delta i föreningslivet.

Leva livet hela livet

Den äldre befolkningen utgör en betydelsefull kraft i samhällsutvecklingen. Vi lever allt längre och är allt friskare, både kognitivt och fysiskt, och många vill också arbeta längre. Kommunen ska ge förutsättningar för ett hållbart och flexibelt arbetsliv.

Alla ska känna trygghet i åldrandet och få det stöd de behöver. Ett professionellt hälsofrämjande och förebyggande arbete ska ges större plats att utvecklas inom äldreomsorgen.

Kommunen har goda förutsättningar för att tillgången till trygghetsboenden i hela kommunen ska kunna öka. Boendeformen kan ge den enskilde större möjligheter att bo kvar hemma längre samtidigt som den kan innebära tillgång till högre livskvalitet genom social stimulans och därmed mindre ensamhet och isolering.

Kompetensförsörjning för en tryggad välfärd

En av de största utmaningarna nu och framåt är att säkerställa att vi har tillräckligt med personal i våra verksamheter för att trygga kommunens välfärdsuppdrag. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats där medarbetare trivs och vill utvecklas.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram nio strategier som ett stöd för arbetet med kompetensförsörjning. Av dessa ska Jönköpings kommun framför allt satsa på att stärka ledarskapet, stötta medarbetares utveckling, prioritera arbetsmiljöarbetet och skapa förutsättningar för fler att jobba mer, genom exempelvis ökad heltidstjänstgöring.

Klimatomställning för framtiden

Kommunen ska vara ett klimatsmart föredöme och arbeta aktivt med åtgärder och incitament som gynnar klimatsmarta val och minskar klimatavtrycket. Genom en modern samhällsplanering och satsningar på infrastrukturen ska det vara enkelt att resa hållbart.

Genom att fortsätta och utveckla arbetet med energieffektivisering minskar vi såväl utsläpp som kostnader för kommunens verksamheter och kommuninvånare.

Kommunen ska även arbeta med klimatanpassning genom att planera för ett uthålligt och motståndskraftigt samhälle för framtiden. Naturbaserade lösningar ska vara utgångspunkten. I detta ingår att planera, utveckla och bevara en tålig grönstruktur för att stå emot klimatförändringar. Det kan också handla om restaurering av våtmarker, som kan dämpa risker för översvämningar och fungera som naturliga brandhinder. Våtmarker har också en viktig roll i klimatomställningen, som kolsänka, och bidrar även till ökad biologisk mångfald.

Framtidstro i en utmanande tid

Utvecklingen i världen går i flera avseenden åt helt fel håll. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina är nu inne på tredje året och Hamas skoningslösa attack och Israels efterföljande hämnd har lett till ett fasansfullt krig i Gaza som nu även breder ut sig i Mellanöstern.

Höga temperaturer i Europa, omfattande skogsbränder och våldsamma skyfall efterföljande översvämningar är alla tecken på klimatförändringar som beror på ökade utsläpp av växthusgaser.

Att demokratin är utmanad på många sätt är ett faktum och auktoritära partier i Europa växer. Vi ser spridning av felaktig och manipulativ information, en ökad förekomst av valpåverkan och ökande extremism. Den gränsöverskridande organiserade brottsligheten växer och hotar vårt samhälle på flera plan. Det handlar om gängkriminella som på ett cyniskt sätt rekryterar barn för att begå brott men också om välfärdsbrottslighet, otillåten påverkan och infiltration.

Den här utvecklingen påverkar också oss i Jönköping och som kommun måste vi fortsätta göra det vi kan för att skapa ett tryggt och säkert samhälle. Genom att ta oss an utmaningar och visa att det går att göra förändringar bidrar vi också till att skapa framtidstro och hopp.

För att möta ökade risker av olika slag behöver den civila beredskapen stärkas. I verksamhets- och investeringsplan ingår stora investeringar för att rusta våra verksamheter så att vi som kommun ska kunna hantera och stå emot de allvarliga hot som finns mot vår säkerhet och vårt demokratiska samhälle.

Koppling till verksamhetsmålen

De fem övergripande verksamhetsmålen som kommunfullmäktige har beslutat om har varit vägledande för prioriteringarna i budgeten. Flera av prioriteringarna bidrar till att uppfylla mer än ett av målen.

Barn och unga i fokus och *Leva livet hela livet* har fokus på två målgrupper som kommunen möter i de olika verksamheterna. Detta är också de grupper som är mest prioriterade. Den demografiska utvecklingen visar att antalet barn minskar samtidigt som gruppen 80 år och äldre ökar. Detta ställer stora krav på förskolan och skolan att anpassa verksamheten till färre barn och elever medan äldreomsorgen måste rusta och bygga nytt för att tillgodose behovet av omsorg för en växande målgrupp.

I budgeten görs ingen effektivisering av grundskolan. I stället tillförs grundskoleverksamheten ytterligare medel. En omställning till ett mer förebyggande arbete inom barn- och ungdomsvården liksom satsningen på lovverksamheten är andra viktiga prioriteringar.

När det gäller äldreomsorgen kommer tre äldreboenden att färdigställas under planperioden och ytterligare två kommer att påbörjas. Den största utmaningen inom äldreomsorgen är dock *kompetensförsörjningen*. För att klara den måste vi hitta nya sätt att arbeta för att använda kompetensen rätt vilket också den här budgeten har inslag av.

Vi är en stor och växande kommun med en organisation på runt 13 000 medarbetare. Det

innebär att alla förändringar som görs får stora effekter. Det mesta vi gör påverkar klimatet och för att få en *klimatomställning* behöver vi styra vår verksamhet i en riktning som minskar utsläppen. Arbetet med energieffektivisering fortsätter liksom arbetet med klimatanpassning. När det gäller principer för inköp, resande och transporter ger kommunens hållbarhetsprogram och resepolicy tydlig vägledning och det är viktigt att alla lever upp till det som står där.

Målet att vara *en jämlik, jämställd och inkluderande kommun* är och ska vara vägledande för samtliga av kommunens verksamheter. Alla invånare har rätt till likvärdig omsorg och service oavsett bakgrund, socioekonomi, könsidentitet och funktionsförmåga men också var i kommunen man bor.

Skolan har stor betydelse för att kompensera för ojämlika uppväxtvillkor och Samverkan i Jönköping fortsätter därför att prioritera grundskolan. För att säkerställa förskolorna och skolorna på landsbygden får dessutom barn- och utbildningsnämnden extra medel för att kompensera för ökade kostnader per barn och elev, en så kallad geografisk kostnadsutjämning.

Jämställd budgetering

Jämställdhetsbudgetering innebär att medvetet och systematiskt analysera hur resurser fördelas mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. På det sättet kan ojämlikheter identifieras och åtgärder vidtas för att minska skillnader för en mer rättvis fördelning av samhällets resurser. Genom att aktivt adressera könsskillnader och ojämlikheter i budget- och beslutsprocesser kan ett mer inkluderande och jämställt samhälle främjas.

Genom tidigare initiativ har kultur- och fritidsförvaltningen med stöd av stadskontoret gjort en analys av hur kommunens investeringar i kultur- och idrottsanläggningar kommer flickor och pojkar, kvinnor och män, till del. Det är ett arbetssätt som fler förvaltningar kan lära av för att utveckla kunskapen om att göra jämställdhetsanalyser. Genom ett kontinuerligt lärande kan arbetet med att analysera resursfördelningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv utvecklas till en modell som kan bli ett långsiktigt stöd i budgetarbetet.

God ekonomisk hushållning

God hushållning handlar om långsiktig hållbarhet, socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Det måste vara utgångspunkten i alla våra verksamheter. En väl balanserad ekonomi är också grunden för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. Att prioritera i en budget är en nödvändighet då resurserna alltid kommer att vara begränsade.

Inflationen har gått ned vilket är positivt. Kommunen påverkas dock fortfarande av höga priser på varor och tjänster.

Kommunens investeringar ligger på historiskt höga nivåer vilket över tid kommer att påverka verksamheternas drift- och kapitalkostnader. De har också effekter på kommunens klimatavtryck. Inför nästa budgetarbete behöver det därför göras mer noggranna analyser av såväl investeringarnas ekonomiska som klimatomfattiga konsekvenser. Vid varje ny- eller ombyggnation ska nämnderna belysa konsekvenser vid olika alternativ. Den pågående långsiktiga finansiella analysen kommer också att ge oss ett bättre underlag för vilka investeringsnivåer som kommunen långsiktigt kan hantera.

I de ekonomiska ramarna fanns ett effektiviseringsbeting för samtliga nämnder och en ofördelad effektivisering 2026 och 2027. I VIP 2025–2027 har vissa effektiviseringar utgått liksom den ofördelade effektiviseringen. Vidare har hänsyn tagits till nämndernas prognostiserade resultat för 2024. Det finns också en utökad budgetram för vissa verksamheter och omfördelning inom nämnd. Det budgeteras en utdelning från Rådhus AB på 50 mnkr årligen.

På sedvanligt sätt finns det centralt budgeterade anslag för till exempel hyror och löneökningar som fördelas till nämnderna. Potten för jämställda löner och särskilda lönesatsningar är oförändrad och ligger kvar på 90 mnkr över perioden. Att arbeta med jämställda löner är ett pågående arbete och ska fortsatt prioriteras då det fortfarande finns omotiverade skillnader. Den konjunkturpott som funnits tidigare riktad till vissa verksamheter tas bort. I stället har förstärkningar skett av budgetram för bland annat försörjningsstöd.

I regeringens budget finns det ett antal större riktade statsbidrag som är öronmärkta för vissa ändamål. De flesta måste sökas av kommunen och den största delen är destinerade till skolan och socialtjänsten. De riktade statsbidragen är inte budgeterade men de mest betydande finns redovisade.

Jönköpings kommun har i grunden en stabil ekonomi vilket är viktigt för att långsiktigt kunna säkerställa en god välfärd och en positiv utveckling. Nämnderna uppmanas att visa stor budgettrohet för att inte riskera underskott.

Såväl naturen som ekonomin sätter begränsningar för vår verksamhet. I kommande budgetarbete behöver vi bli bättre på att se hur vi kan minska våra utsläpp men också på att effektivisera våra verksamheter och kunna ställa om och göra saker på annat sätt för en långsiktigt hållbar utveckling.

Sammantaget uppgår verksamhetens nettokostnad för 2025 till 10 314 mnkr. Det är en ökning med 364 mnkr jämfört med budget 2024. Genom kloka prioriteringar och noggrann kostnadskontroll kommer Jönköpings kommun att kunna behålla en oförändrad skattesats.

Trots att vi lever i en utmanande tid har Jönköpings kommun en positiv befolkningsutveckling, ett varierat näringsliv och ett starkt civilsamhälle. Det ger hopp och framtidstro.

Kommunstyrelsen

Vi lever i en orolig tid och Sveriges totalförsvär ska rustas upp. I det arbetet har självklart alla kommuner en viktig roll. Ett intensivt arbete pågår för att stärka den civila beredskapen i Jönköpings kommun. I augusti 2024 fattade kommunfullmäktige beslut om åtgärder för förbättrad civil beredskap när det gäller kommunens samhällsviktiga verksamheter. I VIP 2025–2027 ingår investeringar under perioden som uppgår till 80,4 mnkr inom skattekollektivet och 24,5 mnkr inom VA-kollektivet. Dessutom finns det driftsmedel uppgående till 18,8 mnkr fördelat på flera nämnder.

Jönköpings kommun har kommit långt i arbetet med att stärka den civila beredskapen vilket bidrar till större trygghet och robusthet i vår kommun. De tillkommande kostnader detta innebär förväntas till stor del täckas av statsbidrag. Nyligen lämnade utredningen *Kommuners och regioners grundläggande beredskapsansvar* sitt betänkande till regeringen. Utredningen tydliggör kommuners och regioners ansvar samt lämnar förslag på hur kommuner och regioner ska ersättas. Det är nu hög tid att regeringen lämnar besked och tillför kommuner och regioner nödvändiga resurser för att stärka beredskapen så att inte detta viktiga arbete riskerar att dra ut på tiden.

Internhyresmodell

Kommunen tillämpar en internhyresmodell som innebär att nämnderna normalt kompenseras för faktiska lokalkostnader. Om en nämnd minskar sina lokalkostnader, exempelvis genom att lämna en lokal, minskar hyreskompensationen till nämnden i motsvarande grad. Medel som frigörs till följd av en minskad lokalkostnad behålls som regel inte inom den nämnd som lämnar lokalen. Samverkans bedömning är att nuvarande internhyresmodell inte skapar tillräckliga ekonomiska incitament för enskilda nämnder att lämna lokaler. Kommunstyrelsen ges därför i uppdrag att revidera nuvarande internhyresmodell. Utredningen ska redovisa möjliga konkreta förändringar som kan förväntas skapa ökade incitament för nämnder att lämna lokaler där nyttan av pågående lokalanvändande är lågt. Utredningen ska genomföras i samverkan med tekniska nämnden, funktionsstödsnämnden, äldre- och utbildningsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Utredningen ska redovisas till kommunfullmäktige senast i juni 2025.

Hantering av kundförluster

Jönköpings kommun har en ordning där kundförluster i form av avskrivning av osäkra fordringar belastar kommunstyrelsens resultat oavsett i vilken nämnd de uppstår. Det är dock den ansvariga nämnden som har kunskap och verktyg att kunna arbeta mer aktivt med att minska kundförluster. Kostnaden för avskrivning av osäkra fordringar överförs därför till ansvarig nämnd.

Förstärkning av ekonomiavdelningen

I takt med att kommunen växer och får fler invånare växer också kommunens verksamheter. Investeringsplanen är omfattande både när det gäller antalet projekt och den ekonomiska volymen. Det innebär att ekonomiavdelningens uppdrag blivit mer omfattande inte minst när det gäller frågor om budget och ekonomistyrning. För att bättre kunna analysera behov och ge säkrare beslutsunderlag förstärks ekonomiavdelningen med en tjänst.

Upphandling av nytt ekonomisystem

Avtalet för nuvarande ekonomisystem löper ut i december 2026. Det är därför nödvändigt att påbörja ett arbete med att upphandla ett nytt ekonomisystem. I beslutet finns kostnader för projektet beaktade.

Kostnader för kommunal utveckling

Som ett led i den utvecklingsprocess som sker inom Kommunal utveckling har det funnits önskemål om att tydliggöra kostnaderna där gemensam administration skiljs från övriga kostnader för verksamhetsutveckling. Detta åtgärdas genom att kommunerna från 2025 debiteras alla kostnader gällande ledning och stab som en egen del samtidigt som kommunerna debiteras verksamhetsutvecklingsinsatserna exklusive ledning och stab i en del. Sammantaget är detta ett nollsummespel.

Primärkommunal samverkan (PKS) har gett ett uppdrag till länets kommundirektörer att pröva möjligheter till effektiviseringar i verksamheten i syfte att minska kostnader.

Översyn av kommunikationsarbetet

Kommunikationsavdelningen bildades 2014 genom en centralisering av verksamheten till Stadskontoret. Sedan dess har kommunikationslandskapet förändrats med fler kommunikationskanaler, inte minst digitala, och större efterfrågan av information till såväl invånare som media och organisationer. Arbetet med förstärkt civil beredskap ställer också ökade krav på kommunens kommunikationsuppdrag.

Under åren har kunskapen om kommunikationens betydelse i ett förändringsarbete ökat och därmed har verksamheternas efterfrågan på stöd från kommunikationsavdelningen ökat. Med den utveckling som skett behöver kommunen utreda hur kommunikationsarbetet kan fortsätta att utvecklas för att möta detta på ett effektivt sätt samtidigt som ekonomiska resurser alltid kommer att utgöra en begränsning. Kommunstyrelsen ges därför i uppdrag att under 2025 utreda ovanstående.

Friskvårdsbidrag

Friskvårdsbidraget infördes 2024 och budgeterades till 14,4 mnkr utifrån en bedömning av andra kommuners erfarenheter. Det är positivt att kunna konstatera att medarbetarnas användning av bidraget har varit relativt högt vilket gör att anslaget utökas med 1 mnkr.

Näringslivsutveckling

Utvecklingen av näringslivet i kommunen är fortsatt positiv trots en lågkonjunktur som påverkar många branscher. Det finns en stor efterfrågan från företag som vill etablera sig och befintliga företag som vill växa. I januari 2025 kommer verksamhetsområde Hedenstorp östra att öppna och byggnationer kommer då att påbörjas.

Näringslivsavdelningen har under flera år bedrivit ett arbete kring service och bemötande, Vårdskap Jönköping. Arbetet har gett positiva resultat vilket har kunnat avläsas i den NKI-mätning (In-sikt) som Sveriges kommuner och regioner genomför årligen. Här har kommunens betyg ökat rejält de senaste åren och i den senaste undersökningen har Jönköpings kommun tagit ett rejält kliv framåt.

Den föreslagna effektiviseringen för näringslivsåtgärder på 100 tkr tas bort. I

sammanhanget är det en mycket liten del av kommunens budget men för näringslivsavdelningen är det en betydelsefull resurs.

Miljömålsanslaget

I samband med VIP 2024–2026 ändrades modellen för fördelning av miljömålsanslaget. Anslaget fördelas numera i samband med fastställande av verksamhets- och investeringsplanen. Syftet är att få största möjliga miljönytta av de insatser som görs genom att använda anslaget mer strategiskt och till större åtgärder. Det är fortfarande viktigt att nämnder signalerar behov av åtgärder och ger underlag till satsningar som kan bli aktuella. Anslaget ligger kvar på samma nivå som tidigare.

Drift (4 mnkr)

- 1,4 mnkr till tekniska nämnden för bekämpning av invasiva arter
- 1,5 mnkr till miljö- och hälsoskyddsnämnden för vattenvårdsåtgärder för 2025 och 2026

Investeringar (4 mnkr)

- 2 mnkr för energieffektiviseringar/solceller i kommunens fastigheter (tekniska nämndens investeringsanslag på 20 mnkr ökas till 22 mnkr för 2025)

Kvarstående medel kan användas för behov som uppstår under året och dessa ansökningar bereds av stadskontoret.

Överförmyndarnämnden

Nämnden arbetar med att hitta ideella krafter för gode män eller förvaltare. Genom en mer effektiv rekrytering kan nämnden minska kostnaderna för externa bolag. Det är också angeläget att nämnden fortsätter arbetet med digitalisering för en mer effektiv handläggning.

Nämnden har under året fattat beslut om en åtgärdsplan för en mer aktiv styrning och uppföljning av nämndens ekonomi. Bedömningen är att budgeten kan hanteras inom befintlig ram.

Valnämnden

För valnämnden är 2025 ett viktigt förberedelseår inför valåret 2026. Med utgångspunkt i erfarenheterna av EU-valet 2024 planerar nämnden för ett tillgängligt och säkert genomförande av de allmänna valen 2026. En stor förändring är övergången till digitala röstlängder. Det är i dagsläget oklart om förändringen kommer implementeras redan till valet 2026. Det kommer i så fall innebära nya krav när det gäller tekniska utrustning i röstnings- och vallokaler.

En parlamentariskt sammansatt kommitté har i uppdrag att utvärdera och överväga förändringar av valsedelsystemet. Valnämnden kommer att bevaka resultatet av utredningen.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens verksamhet påverkas på ett påtagligt sätt av konjunkturer. En relativt lång tid med högkonjunktur har inneburit ett högt tryck på verksamheten och därmed ökade intäkter som nämnden bland annat använt för att förstärka med ytterligare tjänster. När vi nu befinner oss i en lågkonjunktur och byggandet kraftigt har gått ner sjunker också nämndens intäkter. En verksamhet som så tydligt påverkas av dessa svängningar behöver jobba på ett sätt som innebär att den i möjligaste mån kan anpassas till rådande konjunktur.

Stadsbyggnadskontoret

Bostadsanpassningar

Antalet bostadsanpassningsåtgärder ökar med en åldrande befolkning. Det handlar framför allt om ökade kostnader för trapphissar och dörrautomatik, delvis kopplat till ett nytt EU-direktiv men även på grund av generella prisökningar. Verksamheten får därför en ramförstärkning med 3 mnkr.

Öppna data

Från och med 2025 försvinner ersättningen från Lantmäteriet för kommunens ansvar att uppdatera och tillhandahålla öppna data. Bakgrunden är ett nytt EU-direktiv som innebär att grunddatamängder ska vara avgiftsfria. Även förvaltningens egna nyttjanderättsavgifter för baskartan kommer troligen att tas bort från och med 2025 på grund av öppna data-direktivet. Nämnden får en förstärkning med 1,5 mnkr för att kompensera för minskade intäkter.

Koordinator för gatuprojekt

I en stor kommun som Jönköping med en växande befolkning pågår ett ständigt arbete med olika typer av infrastrukturåtgärder i form av gator och vägar samt VA-förnyelse. Detta får en påverkan när det gäller framkomlighet för både invånare och näringsidkare. Dessa typer av arbeten och åtgärder behöver därför göras så effektivt och bra som möjligt utan att göra avkall på de behov som finns.

Nämnden får en förstärkning med 0,7 mnkr för en ny tjänst med ansvar att koordinera kommunens projekt med gator och vägar. Tjänsten kommer att vara placerad på stadsbyggnadskontoret men uppdraget innebär att samordna arbetet tillsammans med övriga förvaltningar och verksamheter.

Fortsatt arbete med hållbart resande

Arbetet med att utveckla resandet i mer hållbar riktning ska fortsätta och mobilitetsfrågorna behöver tydliggöras och lyftas i hela samhällsbyggnadsprocessen. Det handlar om miljö, klimat och tillgänglighet och berör flera nämnder och förvaltningar. Bland annat finns det en tydlig koppling till arbetet med luftkvalitet och buller.

En viktig del i omställningen till ett hållbart transportsystem är att öka cyklingen. Enligt kommunprogrammet ska *Cykelprogram för Jönköpings kommun* revideras i syfte att skapa ett cykelnät med fokus på framkomlighet, trygghet och trafiksäkerhet. Nämnden får i uppdrag att göra en revidering av programmet.

Förstärkning med biträdande stadsbyggnadsdirektör

Stadsbyggnadsnämnden hanterar komplexa processer och har många viktiga uppdrag i en växande kommun. När nuvarande stadsbyggnadsdirektör tillsattes var inriktningen att

det likt tidigare ska finnas en biträdande stadsbyggnadsdirektör. Nämnden får en förstärkning på 1,4 mnkr för en ny tjänst som biträdande stadsbyggnadsdirektör.

Investeringar

Gränna kopplingen Jönköpingsvägen - Skiftesvägen/Gärdesvägen

Detaljplanen för Gränna Söder som innebär byggnation av cirka 250 bostäder är nu i ett slutskede. Det är en viktig detaljplan för Grännas förutsättningar att växa och utvecklas, vilket inte är helt enkelt på en plats med så många höga natur- och kulturvärden. Inom tekniska nämndens exploateringsverksamhet finns medel avsatta för 2027 och 2028. Kopplat till det nya exploateringsområdet behöver anslutningen Jönköpingsvägen - Skiftesvägen/Gärdesvägen utredas avseende åtgärder för framkomlighet och trafiksäkerhet. För att få en helhetsbild över trafiksituationen i Gränna måste utredningen också omfatta Brahegatan och Amiralsvägen för en ökad framkomlighet och anslutning till hamnen vilket även är viktigt för boende på Visingsö. I investeringsplanen finns medel avsatta för dessa åtgärder 2029.

Barnhemsgatans förlängning

Under planperioden påbörjas investeringsprojektet Förlängning Barnhemsgatan. Projektet är direkt kopplat till Trafikverkets omfattande byggnation av ny trafikplats Ljungarum. Syftet med projektet är att få en koppling till den nya trafikplatsen, vilket inte minst är angeläget för räddningstjänsten som planerar för en brandstation i området. Det handlar också om att vår infrastruktur ska kunna klara trafikflödet från E4 och väg 40. Samtidigt blir detta porten in till staden och utvecklingsområdet Södra Munksjön, ett område som kommer fortsätta att växa. Det gör att projektet måste få en stadsmässig gestaltning.

Kommundelsutveckling

Investeringsanslaget för kommundelsutveckling utökas från 5 till 8,5 mnkr under 2025 och 2026. Arbetet med kommundelsutveckling är ett viktigt utvecklingsarbete som drivs tillsammans med invånare i olika delar av kommunen. Det handlar om relativt små medel som växlas upp med det lokala engagemanget och därmed får stor betydelse.

Räddningstjänsten

Räddningstjänstens arbete handlar om att skydda våra invånare och vårt samhälle. Även om räddningstjänsten prognosticerar en budget i balans vet vi att det är en händelsestyrd verksamhet. Det är viktigt att det finns tillräckliga resurser för att inte äventyra förutsättningarna för en redan effektiv verksamhet. Räddningstjänsten i Jönköpings kommun har förhållandevis låga kostnader samtidigt som verksamheten håller en mycket hög kvalitet. Den besparing på 2,8 mnkr som nämnden föreslog utifrån de ekonomiska ramarna tas bort.

Det beräknade slutdatumet för den nya brandstationen Fridhem är framflyttat till 2030. Uppväxlingen med två nya tjänster per år skjuts därför fram med början 2026.

Investeringar

De nuvarande lokalerna i brandstation Bottnaryd är i dåligt skick och inte ändamålsenliga vare sig ur ett verksamhets- eller arbetsmiljöperspektiv. Det sistnämnda är framför allt viktigt att åtgärda för att kunna rekrytera deltidsbrandmän. Den nya stationen kommer också att omfatta lagerlokaler till utrustning som köps in för att förstärka den civila beredskapen. Stationen kommer att påbörjas under 2025 och stå klar 2027.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Till följd av olika lagändringar får miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvar för allt fler tillsynsområden vilket kräver ökade resurser.

Tillsynsverksamheten ska så långt som möjligt finansieras genom tillsynsavgifter. Vid en granskning av miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet 2018 konstaterade kommunrevisionen att andelen finansiering genom tillsynsavgifter var för låg. Miljö- och hälsoskyddsnämnden antog därför 2019 en handlingsplan för att senast 2021 nå upp till en andel om (i genomsnitt) 50 procent. Nämnden har under flera år arbetat för att nå målet men ser att det är en orealistisk målsättning. Enligt senaste beräkningarna uppgår avgiftsfinansieringen till 45 procent vilket verkar vara en mer rimlig nivå att uppnå över tid.

Ökad avfallstillsyn

Ett huvudmål i EU:s reviderade avfallslagstiftning är att gå från avfall till resurs (cirkulär ekonomi). Målet innebär minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter, ökad återvinning samt en förbättrad avfallshantering. Det medför ökade krav på verksamhetsutövare och därmed utökat tillsynsansvar för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Några exempel på förändringar är obligatorisk fastighetsnära insamling, krav på separering av förpackningsavfall från verksamheter och krav på restauranger att erbjuda flergångsprodukter. Till följd av de krav som följer av den utökade avfallstillsynen får nämnden förstärkning för en tjänst motsvarande 0,7 mnkr.

Förbättrad luftkvalitet

Höga halter av luftföroreningar skadar människors hälsa och kommunen är skyldig att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluften följs. Genom att mäta halterna av olika ämnen i luften kan man kontrollera luftkvaliteten och genomföra åtgärder för att förbättra den. Kommunen har sedan 80-talet mätt luftkvaliteten på olika platser i centrala Jönköping och kan konstatera att luftkvaliteten har försämrats. Nämnden vill utöka mätningarna för att kommunen ska kunna arbeta mer aktivt med åtgärder. Nämnden får därför en förstärkning för att finansiera en ny tjänst samt ny mätutrustning. Utökningen motsvarar 0,9 mnkr.

Jönköpings kommun har i sina luftkvalitetsmätningar konstaterat att den övre utvärderingströskeln har överskridits. Det innebär att kommunen måste upprätta en förebyggande luftkvalitetsstrategi som ska innehålla åtgärder eller insatser som syftar till att föroreningshalterna långsiktigt sänks eller inte ökar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden upprätta en förebyggande luftkvalitetsstrategi. Beroende på vilka åtgärder som föreslås i strategin kan det också bli aktuellt med samverkan med andra nämnder. Samråd bör också ske med berörda statliga aktörer, intresseorganisationer samt Luftvårdsförbundet.

Satsningar på vattenvård

En långsiktig och förutsägbar plan för finansiering är en förutsättning för att kunna arbeta vidare med åtgärder vid exempelvis Barnarpasjön och Landsjön, vattendragsrestaurering samt våtmarksrestaurering. När det gäller vattenvårdsfrågorna finns det möjlighet att växla upp kommunens pengar med statliga medel vilket innebär att en mindre satsning

kan generera stora effekter. I VIP 2024–2026 fick nämnden medel från miljömålsanslaget på 1,5 mnkr för våtmarksprojekt 2024 och 2025. För att säkra en långsiktighet får nämnden motsvarande belopp även för 2026.

Värdkommun för Sveriges miljökommuner 2025

Jönköpings kommun kommer 2025 att stå värd för det årliga nationella mötet för Sveriges miljökommuner. Nämnden får 200 tkr för finansiering av värdskapet.

Tekniska nämnden

Till följd av ökade kostnader behöver tekniska nämnden öka hyresintäkterna. I verksamhets- och investeringsplan medges nämnden att höja hyrorna till ett belopp som sammantaget uppgår till 120 mnkr vilket inkluderar en ökning med 20 mnkr av budget för fastighetsunderhåll och 44 mnkr som avser höjd internränta. Övrig hyreshöjning ska täcka ökade kostnader för bland annat inköp av varor och tjänster, el, inhyrda objekt och tillkommande kapitalkostnader för reinvesteringar. Nämnderna kompenseras på sedvanligt sätt för ökade hyror.

Visingsötrafiken

Tekniska nämnden får ett tillskott på 2 mnkr från 2025 för omställningen till HVO (hydrerad vegetabilisk olja) för Visingsötrafiken.

Redan under 2024 har nämnden fått ett särskilt anslag för att gå över till ett miljövänligt drivmedel för Visingsötrafikens färjor och därmed minska utsläpp av växthusgaser. I dagsläget förbrukar verksamheten nästan 950 000 liter diesel årligen. Det genererar utsläpp av CO₂ som uppgår till 1,6 miljoner m³ CO₂. Genom att byta till HVO blir utsläppen cirka 265 000 m³ CO₂ vilket motsvarar en minskning på cirka 80 procent. Bytet av drivmedel kräver ingen investering, vilket gör det till ett bra alternativ tills dess att en helt klimatneutral lösning finns på plats.

Visingsöleden mellan Gränna och Visingsö uppfyller alla kriterier för att vara en allmän färjeled. Det var bakgrunden till att kommunen för två år sedan återigen gick in med en begäran till Trafikverket om ett statligt övertagande. Även Länsstyrelsen i Jönköpings län delade kommunens uppfattning i sin bedömning att det är en allmän färjeled vilket innebär att det är ett statligt ansvar. Trafikverket avvisade dock begäran och vill se kommunen som huvudman även fortsättningsvis. Jönköpings kommun överklagade beslutet till regeringen som nu avgivit ett svar som innebär att även regeringen avvisar kommunens begäran, trots att de i sitt beslut skriver att det är allmän färjeled. Det är mycket anmärkningsvärt att den här färjeleden hanteras på ett annat sätt än andra färjeleder som uppfyller samma kriterier.

Jönköpings kommun erhåller bidrag från Trafikverket som för närvarande uppgår till cirka 80 procent av kostnaderna. Det är dock långsiktigt oroande att det inte finns någon garanti för hur stor andel av kostnaderna som bidraget ska täcka framöver. Detta kan i en framtid drabba boende på Visingsö genom högre trafikantavgifter. Det som också oroar i regeringens svar är att det inte finns några som helst ambitioner att utveckla öns infrastruktur vilken till stor del är ett statligt ansvar.

Ökade kostnader som inte är påverkbara för kommunen som huvudman får en direkt inverkan på trafikantavgifter. För 2025 föreslås en justering av taxan för Visingsötrafiken till följd av ökade kostnader och lägre intäkter på grund av ett minskat resande. Noterbart är att taxan inte har justerats sedan 2022.

Satsningar på energieffektivisering

I investeringsplan slås fastighetsavdelningens ramanslag för reinvesteringar, energieffektivisering/solceller och ny belysning samman till ett ramanslag. Det innebär en större flexibilitet att kunna göra olika prioriteringar olika år. Det är dock viktigt att nivån på

de tidigare respektive ramanslagen inte urholkas. I VIP 2024–2026 fick nämnden ett tillskott 2024 för investeringar i energieffektiviseringar och solceller i kommunens fastigheter. Tillskottet på 1,5 mnkr kom från miljömålsanlaget vilket innebar att det befintliga anslaget på 20 mnkr tillfälligt höjdes till 21,5 mnkr.

Att fortsätta satsa på energieffektivisering är angeläget både ur ett miljö- och klimatperspektiv samt ett ekonomiskt perspektiv. Under 2023 sparade kommunen tolv miljoner kilowattimmar, vilket motsvarar energiförbrukningen för cirka 600 medelstora villor under ett år. Jönköpings kommun har för sitt arbete med energieffektivisering tilldelats priset för årets bästa hållbarhetsprestation, ett nyinstiftat pris som delas ut av magasinet Miljö & Utveckling.

Den stora satsningen finns inom ram (20 mnkr) och förstärks ytterligare med 2 mnkr från miljömålsanlaget för 2025. Under 2024 har pengarna främst använts för åtgärder som ledbelysning, ventilation och fjärrvärme. Det är viktigt att ramanslaget även används för att öka investeringar i solceller för att inte tappa fart när det gäller omställningen till förnybar elproduktion. Det kan både handla om befintliga byggnader och nybyggnationer. När det gäller intelligent lagring av energi är detta något som nämnden har med i beaktande.

Bekämpning av invasiva arter

Nämnden får ett tillskott på 1,4 mnkr från miljömålsanlaget för att fortsätta arbetet med att bekämpa och motverka spridning av invasiva arter.

Återbruk vid rivning

Återbruk av byggprodukter och byggnadsdelar är viktigt i omställningen till en cirkulär ekonomi och minskade klimatavtryck. Byggsektorn ger upphov till stora mängder avfall och mycket av materialet skulle kunna användas längre. I samband med kommunfullmäktiges beslut om ekonomiska ramar och planeringsinriktningar uppmanades nämnden beskriva vilka förutsättningar som skulle krävas för att i större omfattning återvinna material vid rivning och ombyggnation, samt vilka ekonomiska och miljömässiga nyttor det skulle kunna innebära. Nämnden får nu i uppdrag att gå vidare med en fördjupad utredning kring möjligheterna att hantera återbruk av rivningsmaterial samt de ekonomiska konsekvenserna av en sådan hantering.

Effektivare användning av bilar och bilpooler

Utsläpp från transporter är en betydande orsak till de ökande klimatutsläppen och ökade luftföroreningar i form av partiklar. Att minska kommunens bilanvändning är därför en prioriterad fråga ur både miljö- och klimatsynpunkt. Ytterligare en anledning att minska bilanvändningen är att det nya EU-direktivet Clean Vehicle Directive kräver investeringar i nya elfordon och innebär därmed höga kostnader.

För att kunna ta nästa steg i omställningen får tekniska nämnden i uppdrag att i samverkan med andra nämnder göra en översyn av hur kommunens bilar och bilpooler kan nyttjas mer effektivt, för att främja både miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Nya lokaler för Läns museets samlingar

Jönköpings läns museum drivs som stiftelse av Jönköpings kommun tillsammans med

Region Jönköpings län och Jönköpings läns hembygdsförbund. Kommunen har ansvar för lokaler och regionen för verksamheten. Idag finns stora delar av museets samlingar på Björnebergs gård. Lokalerna är dock inte lämpliga vilket innebär att det har blivit skador på föremålen av såväl fukt som skadedjur. Kommunen har förvärvat en fastighet i Lovsjö i syfte att skapa ändamålsenliga lokaler för museets samlingar. Ett lokalprogram har tagits fram vilket beräknas innebära en investeringskostnad på totalt 61,8 mnkr. I föregående verksamhets- och investeringsplan finns 10 mnkr avsatta. Det pågår en dialog mellan kommunen och regionen kring gränsdragning av vad som är att betrakta som kostnader för fastigheter respektive verksamhet. Det kan innebära viss justering av den beräknade kostnaden.

Kålgårdsområdet

Flera nämnder bedriver idag verksamhet i eller i direkt anslutning till Kunskapens hus på Kålgårdsområdet. I området finns bland annat förskola, grundskola F-6, anpassad grundskola, daglig verksamhet och sporthall. Området rymmer också särskilda lokaler för Upptech. Lokalerna i Kunskapens hus har ett omfattande underhållsbehov då byggnaderna passerat sin tekniska livslängd.

Inom Kålgårdsområdet har barn- och utbildningsnämnden sedan tidigare en planerad nybyggnation av både en F-6 skola och en förskola.

Tekniska nämnden har i egenskap av fastighetsägare initierat ett arbete som rör hur berörda verksamheters framtida lokalbehov kan tillgodoses. Arbetet genomförs i samverkan med berörda nämnder. Arbetet indikerar att framtida lokalbehov kan hanteras såväl genom om- som nybyggnation. Alternativen om- eller nybyggnation påverkar förutsättningarna för exploatering inom Kålgården på olika sätt och får också olika påverkan på framtida byggnation av John Bauergatan. Inför ett ställningstagande rörande hur berörda verksamheters framtida lokalbehov ska tillgodoses krävs ytterligare beslutsunderlag i frågan.

Tekniska nämnden ges därför i uppdrag att utreda hur kommunens lokalbehov kan tillgodoses för de verksamheter som idag bedrivs i det aktuella området. Utredningen ska belysa hur lokalbehoven kan tillgodoses genom såväl ombyggnation som nybyggnation. Möjligheter att flytta verksamheter till lediga lokaler i andra områden ska beaktas i båda alternativen. Utredningen ska belysa alternativen om- respektive nybyggnation utifrån aspekterna ekonomi, verksamhetspåverkan, miljöpåverkan och stadsutveckling. Utredningen återrapporeras till budgetberedningen som grund för ett ställningstagande inför VIP 2026–2028. Uppdraget ska genomföras i samverkan med barn- och utbildningsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, funktionsstödsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen.

Vatten- och avloppsverksamhet

Inom VA-verksamheten pågår ett omfattande arbete med att långsiktigt säkerställa en robust och välfungerande VA-infrastruktur. Det innebär fortsatt stora investeringar som måste anpassas för en långsiktigt hållbar finansiering. För att klara det här arbetet kommer taxorna att behöva höjas. För 2025 föreslås en höjning av såväl VA-taxan som anläggningsavgiften.

Barn- och utbildningsnämnden

Befolkningsprognosen visar att det kommer födas färre barn de kommande åren i såväl Jönköpings kommun som i riket i stort. Demografiutvecklingen påverkar den ersättning som nämnden får. De tre skolformerna förskola, grundskola och förskoleklass respektive anpassad grundskola påverkas olika. Det totala elevantalet minskar, däremot ökar antalet elever i anpassad skola.

Jönköpings kommun har en förskola och skola som håller hög kvalitet. En grundläggande målsättning handlar om en likvärdig förskola och skola där alla känner sig trygga och elevernas resultat inte ska påverkas av faktorer som könsidentitet, funktionsnedsättning, socioekonomi och uppväxtvillkor. Viktiga satsningar har gjorts och görs för att nå detta. Fortfarande finns det dock skillnader mellan skolor varför det är mycket angeläget att fortsätta arbetet för likvärdighet.

Andelen elever som söker sig till yrkesförberedande program motsvarar inte behovet på arbetsmarknaden varför det är viktigt att nämnden fortsätter arbetet med att bredda elevernas valkompetens kring yrkesval.

Förskola och pedagogisk omsorg

I jämförelse med övriga R12-kommuner har Jönköping den högsta kostnaden per inskrivet barn i förskolan 2023 och den högsta andelen utbildade förskollärare. Jämfört med R12 har Jönköping den högsta bemanningen det vill säga andelen inskrivna barn per årsarbetare är lägst (4,9 barn per årsarbetare jämfört med snittet i riket 5,1).

Till följd av demografiutvecklingen minskar ersättningen till förskolan med 48,7 mnkr under perioden.

Under många år har födelsetalen varit höga och antalet barn inom förskolan har ökat varje år. Det har i sig varit en utmaning då det inneburit att nämnden behövt bygga nya förskolor för att anpassa verksamheten till fler barn. Nu sker en förändring i motsatt riktning. När födelsetalen minskar blir det snabbt märkbart inom förskoleverksamheten eftersom det handlar om de allra yngsta barnen. Det innebär att nämnden nu behöver ställa om och anpassa verksamheten till färre barn.

Grundskola inklusive förskoleklass

Till följd av demografiutvecklingen minskar ersättningen till grundskolan med 29,8 mnkr under perioden. Mot bakgrund av att antal elever minskar måste även grundskolan göra en anpassning till färre elever.

Grundskolan i Jönköpings kommun visar goda resultat samtidigt som den har en låg kostnad jämfört med andra kommuner. Jämfört med R12-kommunerna har Jönköping den lägsta kostnaden för kommunal grundskola åk 1–9. Att klara skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn. För att fler elever ska lyckas i skolan behöver grundskoleverksamheten prioriteras.

Kostnaderna inom framför allt kostorganisationen och skolskjutsverksamheten har under de senaste åren ökat, framför allt på grund av inflationen, och nämnden har redovisat underskott inom dessa verksamheter. För att inte riskera att underskottet täcks genom att urholka elevpengen inom grundskolan görs en omfördelning inom nämndens ram som

innebär att grundskoleverksamheten inte belastas med kostnader för kost. Kostverksamheten förstärks med 12 mnkr under perioden. Nämnden får även ett tillskott med 6 mnkr för skolskjutsverksamheten.

Mot bakgrund av ett allt hårdare samhällsklimat med hot och våld påverkas även vår grundskoleverksamhet. För att kunna möta detta krävs särskilda anpassningar och individuella lösningar för att säkerställa en trygg skolmiljö för alla elever och lärare. För att ge grundskolan bättre förutsättningar att skapa en trygg skolmiljö krävs det resurser. Nämnden får därför en förstärkning med 9 mnkr under perioden.

Anpassad grundskola

De senaste åren har inneburit en kraftig ökning av antalet elever i anpassad skola i Jönköpings kommun. Elevgruppen har ökat från 126 elever 2014 till 290 elever 2023. Detta är en utveckling som man kan se i hela landet. Det finns flera förklaringar till ökningen däribland en större medvetenhet hos vårdnadshavare om värdet av anpassad skola för barn med särskilda behov.

Prognoserna framåt visar en fortsatt ökning av elevantalet. Eftersom elevpengen för denna målgrupp är avsevärt mycket högre än elevpengen för övriga elever innebär det att ökningen får stora ekonomiska konsekvenser. Till följd av demografiutvecklingen ökar ersättningen till anpassad grundskola med 47,8 mnkr under perioden.

Barn inom autismspektratillstånd är en målgrupp som inte alltid blir sedda eller får sina behov tillgodosedda. Det är viktigt att nämnden fortsätter att prioritera dessa barn för att kunna ge dem en trygg och värdig skolgång.

Geografisk kostnadsutjämning

Ett av kommunfullmäktiges verksamhetsmål är en jämlik, jämställd och inkluderande kommun. I målet står bland annat att klyftor mellan olika grupper, både utifrån ett socioekonomiskt perspektiv och utifrån ett stad- och landperspektiv ska minska. Jämlikhet och likvärdighet kan se olika ut och behöver inte bygga på likadana lösningar överallt. Behov och lösningar kan skifta mellan olika platser när det exempelvis gäller tillgång till olika former av kommunal service.

I Strategi för landsbygdsutveckling är ett av målen att alla invånare ska ha god tillgång till offentlig service inom rimligt avstånd. Att ha nära till förskola och skola är en del av en bygds attraktivitet och långsiktiga utveckling. Vid förändringar när det gäller förskolor och skolor på landsbygden ska därför kommunen väga in skolans betydelse för bygden i stort.

Jönköpings kommun bedriver både förskoleverksamhet och grundskoleverksamhet på flera mindre orter och väl spritt i kommunen. En mindre enhet innebär alltid större kostnader per barn och elev varför det är angeläget med en geografisk kostnadsutjämning som kan kompensera för längre avstånd. Nämnden får en förstärkning på 5 mnkr som avser geografisk kompensation för både förskolan och grundskolan.

Investeringar

Den demografiska utvecklingen med färre barn får konsekvenser när det gäller planeringen av lokaler och nybyggnationer. Planerade objekt i investeringsplanen har setts över mot bakgrund av de nya förutsättningarna.

Samtidigt pågår ett omfattande arbete med såväl ny- som ombyggnationer av skollokaler som alla kommer att stå färdiga under planperioden. De största är Sanda högstadium, Djupadalsskolan, Ölmstadskolan och Bottnarydsskolan. Det kommer över tid att innebära ökade hyreskostnader för nämnden.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieskolan

Jönköpings kommuns gymnasieskola håller hög kvalitet sett till både elevresultat, lärartäthet och andel behöriga lärare. Den bedrivs också kostnadseffektivt i jämförelse med andra kommuner.

Elever som inte är behöriga till nationellt program erbjuds att gå introduktionsprogram. Fler elever söker sig till kommunala skolornas introduktionsprogram än nämnden kunnat erbjuda plats till. Därför är det angeläget att nämnden strävar efter att tillskapa fler platser, men också fler alternativ där anställningsbarhet har ett tydligare fokus. Det är också viktigt att nämnden bidrar till att bredda elevernas kompetens kring yrkesval.

Från och med 1 juli 2025 ska kommuner enligt nya lagkrav samarbeta kring dimensionering av det utbud av program som erbjuds och utbildningarna ska möta arbetsmarknadens behov. Andelen elever som söker sig till yrkesförberedande program motsvarar idag inte behovet på arbetsmarknaden varför det är angeläget att nämnden fortsätter arbeta med att göra yrkesutbildningarna mer attraktiva.

Utvecklingen avseende gymnasiets elevantal är något skiftande kommande år. Antal elever minskar något 2025 för att därefter öka 2026 och 2027. Utifrån dessa demografiska förändringar sker en minskning av demografipengen för 2025 för att därefter återigen öka. Totalt under perioden tillförs nämnden 32,6 mnkr för volymökningar varav 11,8 mnkr för kommunens gymnasieskolor.

Kommunala arbetslag

Arbetslösheten prognosticeras fortsätta öka under 2025. Målgruppen för kommunens arbetsmarknadsinsatser har alltmer komplexa behov och det behöver därför finnas en följsamhet kring vilka insatser som erbjuds.

Under många år har Arbetsmarknadsavdelningen (AMA) anställt personer som står utanför arbetsmarknaden på en så kallad arbetsmarknadsanställning. Det kan dock vara svårt att hitta lämpliga arbetsplatser till enskilda personer där det finns särskilda behov av handledning. I dessa fall kan ett arbetssätt med arbetslag vara ett alternativ. Detta är ett arbetssätt som kan passa personer som kommit en bit på vägen när det gäller möjlighet till sysselsättning men som har behov av arbetsträning eller arbetsmarknadsanställning.

Tänkt upplägg är arbetslag på cirka fem deltagare med personer som är anvisade till AMA från till exempel försörjningsstöd. Arbetslagen föreslås handledas av arbetsledare från AMA som är med sina arbetslag under hela arbetsdagen.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med barn- och utbildningsnämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden, äldre- och fritidsnämnden och tekniska nämnden inventera lämpliga arbetsuppgifter för sådana arbetslag. Arbetet redovisas löpande i kommunstyrelsens välfärdsutskott.

Vuxenutbildningen

Antalet elever inom vuxenutbildningen som önskar studera enligt studieformen Flex¹ har ökat markant. Uppföljningar och analyser visar att det finns skillnader i resultat beroende på studieform. De elever som läser enligt Flex fullföljer i lägre utsträckning studierna än de som enbart har klassrumsundervisning.

Det är viktigt att anpassa utbildningsupplägg utifrån människors livssituation och det finns tydliga förväntningar i lagstiftningen att vuxenutbildningen ska erbjuda flexibla arbetssätt. Samtidigt behöver glappet mellan undervisningssätten minska för att erbjuda studenter likvärdiga förutsättningar att uppnå goda studieresultat.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utvärdera och utveckla upplägget av Flex inom vuxenutbildningen med syfte att öka genomförandegraden.

¹ En studieform med möjlighet att kombinera studier med exempelvis arbete, föräldraledighet och studier inom andra skolformer.

Kultur- och fritidsnämnden

I verksamhets- och investeringsplan görs vissa förändringar av nämndens prioriteringar och effektiviseringar.

Nämndens förslag att förstärka marknadsföring och kommunikation med 300 tkr tas bort. Här uppmanas i stället nämnden att använda sig av de befintliga kanaler som kommunen förfogar över.

Nämnden har en minskning av program- och utvecklingsbudget inom kultur. Det är angeläget att resurser stannar inom kulturverksamheten och att de 400 tkr förstärker föreningsbidragen till kulturföreningar.

Det arbete som kultur- och fritidsnämnden har påbörjat kring en konst- och kulturfestival kan fortgå enligt nämndens plan. Det innebär en festival som en undersökande insats för det fria kulturlivet 2025 och en festival i större skala 2026 i samarbete med hela kommunkoncernen och civilsamhället.

Barn- och ungdomsverksamhet

Den öppna fritidsverksamheten ska prioriteras och fortsätta utvecklas utifrån barns och ungas intressen. Alla barn och unga, med särskilt fokus på flickor, HBTQI-personer och personer med funktionsnedsättningar, ska känna sig inkluderade i den öppna fritidsverksamheten genom en trygg miljö och ett varierat utbud. Sedan lång tid tillbaka har kultur- och fritidsförvaltningen haft ett avtal med utbildningsförvaltningen kring den öppna fritidsverksamheten på fritidsgårdarna Stråga och Brunnen. Målgrupperna för dessa verksamheter är barn och ungdomar med funktionsnedsättningar (Stråga) samt unga HBTQI- personer (Brunnen). Avtalet har nu sagts upp vilket innebär ett ekonomiskt bortfall på 1,2 mnkr. Nämnden har uppgett att man kan täcka bortfallet inom ramen för den öppna fritidsverksamheten. Det är angeläget att det inte görs neddragningar av personal som jobbar nära barn och unga inom den öppna verksamheten. 1,2 mnkr täcks genom en ökad effektivisering av förvaltningsövergripande ledning, styrning och administration.

Anslag för integration och delaktighet

Det integrationsanslag om 1,4 mnkr som idag ligger under kommunstyrelsen föreslås flyttas till kultur- och fritidsnämnden. Anslaget används i huvudsak till föreningar som genom olika projekt bidrar till ökad integration och inkludering. Mot bakgrund av att kultur- och fritidsnämnden hanterar övriga föreningsbidrag och har en nära och god dialog med föreningslivet bedöms det mer lämpligt att ansvaret för anslaget flyttas dit. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag till bidragsregler som utgår från den inriktning som idag återfinns i de riktlinjer som har beslutats av kommunstyrelsens ledningsutskott.

Bidragsreglerna ska fastställas av kommunfullmäktige.

Föreningsverksamhet

Föreningslivets betydelse och värde för invånarna i Jönköpings kommun kan inte överskattas. Det ger barn och ungdomar en meningsfull fritid där de får möjlighet att lära sig samarbeta, träffa andra med samma intressen och bygga kunskap. Det är en viktig

del av det demokratiska samhället.

En stor andel av kommunens anläggningar för idrotts- och fritidsverksamhet ägs eller drivs av ideella föreningar. Siffror från 2020 visar att 80 procent av alla idrotts- och friluftsanläggningar i Jönköpings kommun drivs i föreningsregi medan genomsnittet för landet är 38 procent.

För de föreningar som tar ansvar för att driva anläggningar innebär det ständigt nya behov och därmed kostnader. De senaste årens kostnadsutveckling gör att föreningarnas kostnader för anläggningarna har ökat kraftigt. I nuläget finns det ansökningar om investeringsbidrag som uppgår till mångdubbelt mer än anslagets storlek. Ansökningarna handlar både om renovering och underhåll men också om investeringar för att öka tillgängligheten eller skapa nya ytor. Anslaget för investeringsbidraget skulle successivt behöva utökas för att föreningar ska kunna fortsätta driva och underhålla viktiga anläggningar. I det ansträngda läge som vi befinner oss i vill vi ändå göra en prioritering som innebär en förstärkning av investeringsbidraget för fritidsföreningar på 2 mnkr.

Lovverksamhet

Under många år har nämnden i samverkan med kultur- och föreningslivet bedrivit lovverksamhet vilket är betydelsefullt för att erbjuda barn och unga en meningsfull fritid under loven. Lovverksamheten är en avgörande del av det förebyggande arbetet och alla barns rätt till jämlika uppväxtvillkor. Nämnden har tidigare erhållit tillfälliga statsbidrag för verksamheten.

Nämnden har fortsatt kunnat erbjuda lovverksamhet inom budgetramen men osäkerheten kring finansiering har varit stor vilket har gjort att det har varit svårt att planera i tid. Nämnden tillförs därför 2,5 mnkr för lovverksamhet för en långsiktig årlig finansiering och för att kunna utveckla verksamheten. Det initiativ som nämnden tagit med en mobil verksamhet för att också nå ut till barn och unga i mindre orter och landsbygder är positivt. Det är ett arbete som bör utvecklas i nära samarbete med civilsamhället.

Stärk folkbildningen

Folkbildningen bidrar till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildningsnivån. Studieförbundens studiecirklar och arrangemang väcker nyfikenhet och ger möjligheter till förändring, demokrati och samhällsengagemang. Deras arbete för att fördjupa kulturell och social gemenskap är en viktig resurs. Kultur- och fritidsnämnden ges därför i uppdrag att se över bidragsreglerna för studieförbunden i syfte att stärka folkbildningen.

Investeringar

Under planperioden finns flera stora investeringar i anläggningar som exempelvis bad, friidrottshall och ridanläggningar.

Det nya Rosenlundsbadet är kommunens enskilt största investeringsprojekt och arbetet är påbörjat, bland annat har utomhusbadet rivits. Det påverkar nämndens ekonomi varför nämnden får ett tillskott på 2 mnkr för att täcka minskade intäkter. När badet är klart beräknas den tillkommande hyreskostnaden uppgå till 73 mnkr.

Under planperioden ligger en investering av en ny och efterlängtd friidrottshall på Råslätt. Detaljplanen är dock överklagad vilket gör att det råder viss oklarhet kring när en

byggnation kan påbörjas. Förslaget är dock att påbörja arbetet under 2025 med en förväntad start av byggnation under 2026.

Renovering och ombyggnation av två ridanläggningar kommer att färdigställas under planperioden. Ridhus och stall Vissmålen har påbörjats och kommer att vara färdigställt under 2026. Ridhus och stall Bankeryd Målskog kommer att påbörjas under 2025 med planerad byggstart under 2026.

Behovet av en tillgänglighetsanpassad entré till Huskvarna sporthall har funnits under lång tid. Det handlar bland annat om en ny huvudentré med en centralt placerad hiss för att alla våningsplanen ska bli tillgängliga. Ombyggnaden finns med i investeringsplanen och kommer att genomföras under 2025.

Under flera år har Södra Munksjö AB (SMUAB) ställt lokalen Ödla till förfogande för kultur- och föreningslivet inom omvandlingsområdet Södra Munksjön. Syftet har varit att fylla ett omvandlingsområde med nytt innehåll och har bidragit till nya möjligheter för kultur- och föreningslivet. Detta är ett sätt att arbeta som många kommuner tillämpar i samband med omvandling av industriområde till stad och har visat sig vara framgångsrikt inom stadsutveckling. Den lokal man förfogat över är nu riven och exploatering pågår i området. SMUAB har ställt sig positiva till att bidra med en ny lokal.

Kostnader för lokalanpassning finns med i investeringsplanen under 2026.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Till följd av demografiutvecklingen tillförs individ- och familjeomsorgsnämnden cirka 4,7 mnkr under perioden.

Nämnden har under flera år haft underskott framför allt inom barn- och ungdomsvården. För tre år sedan var situationen inom myndighetssidan inom barn- och ungdomsvården mycket pressad med en ärendebalans som innebar att de inte kunde uppfylla lagkravet när det gällde utredningstider. Lösningen innebar ett stort antal inhyrda konsulter vilket fick stora ekonomiska konsekvenser. I samband med beslutet om de ekonomiska ramarna inför VIP 2023–2024 fick nämnden i uppdrag att göra en organisationsöversyn avseende såväl arbetssätt som organisation. I VIP 2023–2025 fick nämnden ett budgettillskott för den nya organisationen med sammantaget 10 mnkr.

Organisationsförändringen är slutförd och på plats och har så här långt gett goda resultat. Antalet ofördelade ärenden är nu låg och verksamheten klarar utredningstiderna i enlighet med vad lagen föreskriver. Antalet inhyrda konsulter har minskat till en låg nivå och alla cheftjänster är bemannade, vilket är viktigt både för kvalitén i arbetet och för arbetsmiljön.

Ekonomi för individ- och familjeomsorgsnämnden är dock fortfarande inte i balans. Framför allt gäller det barn- och ungdomsvården där det finns ett underskott som beräknas landa på 21 mnkr för 2024. Det förklaras framför allt av den stora volymen av institutionsplaceringar och därmed ökade placeringskostnader. En extern placering på ett HVB-hem kostar cirka 5 500 kr/dygn vilket innebär 2 mnkr/år. I dagsläget har kommunen cirka 60 externa årsplaceringar på institution. Kostnaderna kommer att öka ytterligare med anledning av att den subvention som i dagsläget finns av kommunala avgifter vid placering på SiS (Statens institutionsstyrelse) har minskat och helt kommer att upphöra efter 2026. Nämnden får en förstärkning på 4 mnkr.

Den nya socialtjänstlagen planeras träda i kraft i juli 2025 och syftar bland annat till att göra socialtjänsten mer förebyggande och tillgänglig. En omställning till mer förebyggande arbetssätt är helt avgörande för att bryta den negativa utvecklingen. Därför utgår nämndens föreslagna effektivisering på 5 mnkr avseende fältverksamheten och avhopparverksamheten.

Omställning till mer förebyggande arbete

Utvecklingen är allvarlig och mycket oroande när det gäller barn och ungdomar som mår dåligt, något som också är en riskfaktor för att hamna i ett kriminellt beteende. De kriminella gängerna bedriver också en omfattande rekrytering som går allt längre ner i åldrarna. Utvecklingen märks tydligt även i vår kommun, både i skolan och i socialtjänsten.

Det finns stora tveksamheter kring den kvalitet som erbjuds och vilka resultat som de externa institutionsplaceringarna ger, vilket gör att många ungdomar inte får den hjälp de behöver. I värsta fall kanske situationen till och med är sämre när ungdomen lämnar institutionen. Det innebär ett stort mänskligt lidande, både för de ungdomar det handlar om och deras anhöriga men också de som på olika sätt drabbas av kriminella handlingar. Mot bakgrund av den bild som polisen ger på ett nationellt plan, att det förekommer oseriösa aktörer och till och med infiltrering av kriminella gäng bland HVB-hemmen, ökar

oron ytterligare för den här utvecklingen. Som kommun måste vi säkerställa att vi kan ge det stöd som barn och unga behöver för att kunna få ett fungerande liv.

I samband med förra årets verksamhets- och investeringsplan fick nämnden i uppdrag att på ett systematiskt sätt följa upp placeringarna samt att analysera möjligheterna att utveckla fler HVB-hem i egen regi, gärna i samarbete med andra kommuner, till exempel i länet. Uppdraget ska återredovisas till kommunfullmäktige senast mars 2025.

I verksamhets- och investeringsplan föreslås en omställning av arbetet inom barn- och ungdomsvården till mer hemmaplanslösningar med tydligt fokus på tidiga och förebyggande insatser. Förslaget grundar sig på metoder som alla är väl beprövade med goda resultat. Det handlar bland annat om insatser med avlösning för föräldrar, hemmabaserad öppenvård och kompensatoriskt stöd till barn och familj. Omställningen är helt nödvändig för att skapa långsiktigt hållbara metoder och i förlängningen minska antalet placeringar.

De nya metoderna kräver mer resurser och ny kompetens och kostnaderna uppskattas till mellan 8 och 9 mnkr. Med anledning av den nya socialtjänstlagen finns det riktade statsbidrag som nämnden kan söka för omställning till den nya socialtjänstlagen och utveckling av det förebyggande arbetet. Dessa kan användas till och med 2028. Därefter förväntas satsningen vara självfinansierad, det vill säga kostnaderna för satsningen kan täckas genom färre institutionsplaceringar.

Nämnden ska redovisa resultatet av förändringen i den fördjupade månadsrapporten.

En annan begränsande faktor är tillgången till familjehem. Det är därför angeläget att nämnden analyserar vilka åtgärder som bedöms vara framgångsrika för att öka tillgången till familjehem.

MIKA-mottagning

I oktober 2021 gav kommunfullmäktige nämnden i uppdrag att utreda förutsättningar för att starta och driva en MIKA-mottagning. Prostitution är en del av det sexuella våld som riktas mot framför allt kvinnor och flickor, men även män och HBTQI-personer.

Målgruppen för en MIKA-mottagning är personer med erfarenhet av sex mot ersättning, sex som självskadebeteende eller som har varit utsatta för människohandel för sexuella ändamål. Mottagningen ska erbjuda samtal, stöd och praktisk hjälp. Sedan en tid tillbaka har kommunen en KAST-mottagning som vänder sig till män som köper sex och som får stöd att bryta ett sådant beteende. Vi bedömer det viktigt att ta nästa steg och även inrätta en MIKA-mottagning för dem som utsätts för prostitution. Det innebär en förstärkning med två tjänster.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet prognosticerar ett underskott på 7 mnkr för 2024. Det beror till största delen på att det har gjorts en uppräknings av den nationella normen för försörjningsstödet. För 2024 får verksamheten ett tillskott via konjunkturpotten. Från 2025 ökas ramen med motsvarande belopp.

Äldrenämnden

Antalet äldre i kommunen beräknas öka de närmaste åren. De i åldersgruppen 80 år och äldre beräknas öka med drygt 1 150 personer fram till 2027 och cirka 2 300 personer fram till 2032. Till följd av demografiutvecklingen tillförs äldrenämnden cirka 125,4 mnkr under planperioden, 107,7 mnkr för äldreomsorgen och 17,7 för hälso- och sjukvård.

Under 2023–2024 har äldreomsorgen fått ett statsbidrag för minskat antal timvikarier. Detta riktade statsbidrag tas bort från 2025. För att kompensera för det minskade statsbidraget erhåller äldreomsorgen 27,7 mnkr i ökad budgetram.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är den största utmaningen inom äldrenämndens verksamhet, detta gäller såväl äldreomsorgen som hälso- och sjukvården. Bara de senaste fem åren har andelen utbildade undersköterskor inom äldreomsorgen minskat från 79 till 63 procent. Samtidigt sker en stor ökning av antalet äldre i befolkningen, vilket innebär ett ökat tryck på verksamheten.

Äldreomsorgslyftet har spelat en viktig roll genom att möjliggöra studier till undersköterska på betald arbetstid. Statsbidraget finns kvar till och med 2026 och ingen ny kurs startas därför från 2025 och framåt. Det är viktigt att kompetensutvecklande insatser och språksatsningar fortsätter på andra sätt.

Frågan kring att säkra kompetensförsörjningen kräver ett mångfacetterat arbete. Socialförvaltningen bedriver sedan 2022 projektet "Fokus Kompetensförsörjning". En viktig del är att ha arbetssätt som nyttjar personalens kompetens på bästa sätt och gynnar en god arbetsmiljö. Under 2024 har ett arbetssätt med digitala inköp påbörjats inom hemtjänsten. Det frigör tid för hemtjänstpersonalen som tidigare gick till närmaste livsmedelsbutik för att göra inköpet åt brukare. Inköp av livsmedel görs nu digitalt av den enskilde med stöd av hemtjänstpersonal. Arbetssättet ökar delaktigheten för den enskilde samtidigt som arbetstid frigörs och arbetsmiljön förbättras för medarbetarna.

Biståndsbeslut som rör fysiska eller sociala insatser och där tiden används för att i anslutning till promenad exempelvis göra besök i närbutiker berörs inte.

Matdistribution

Fler förändrade arbetssätt kommer krävas för att hantera kommande demografiska förändring med allt fler äldre, samtidigt som det blir allt svårare att rekrytera personal med rätt kompetens. Ett område som behöver förändras är matdistributionen. Idag får den enskilde en portionsförpackad måltid levererad hem till sig. 1 321 personer har denna insats beviljad och dagligen levereras omkring 850 matkorgar.

Distribution av matportioner inom hemtjänsten är en utmaning på flera sätt. Det krävs stora personalinsatser under en kort intensiv tid för att klara matleveranserna. Eftersom matlådorna ska levereras under tidspress är det också svårt att upprätthålla en god arbetsmiljö. Det gäller särskilt i områden med långa körsträckor.

Därutöver kräver dagens hantering många bilar med såväl ekonomisk som miljömässig påverkan. Vidare har återkommande uppföljningar visat stora utmaningar med att garantera matens kvalitet när det gäller varmhållning, vilket i sin tur har negativ inverkan

på näringsinnehållet. Redan idag visar mätningar att maten som levereras inte alltid håller den temperatur som krävs för en säker livsmedelshantering.

Dagens hantering blir ytterligare problematisk mot bakgrund av ny lagstiftning som innebär att maten behöver serveras i återanvändbara matlådor i stället för engångskärl. De nya kraven skulle få ett stort antal följder, såsom ökade personalbehov och kostnader när flergångskärlen ska hanteras. Omfattande investeringar skulle behövas i nuvarande kök samt också ett nytt tillagningskök. Därutöver skulle det tillkomma investeringar i form av inköp av nya kärl samt utrustning för en ny typ av hantering.

Distribution av matkorgar föreslås därför utgå och ersättas av digitala inköp. Det är viktigt att betona att de som har behov av specialkost även fortsättningsvis kommer att få dessa tillgodosedda genom kommunens kök.

När utformningen av en insats ändras krävs ett nytt biståndsbeslut. Precis som idag kommer den som har behov av stöd i matsituationen få det även i fortsättningen. Det är också viktigt att fortsätta utveckla arbetssätt där hemtjänsten stödjer den äldre i måltidsplaneringen.

Omställningen ger flera nyttor framför allt när det gäller att använda kompetensen rätt. Den nuvarande distributionen av varm mat kräver en arbetsinsats som motsvarar 23 årsarbetare. Förändringen innebär också ett minskat behov av bilar i verksamheten motsvarande 13 bilar vilket ger positiv effekt för såväl miljö och klimat som ekonomi.

De digitala inköpen ger dessutom den enskilde ökad valfrihet och delaktighet i planering av dagens alla måltider.

Förändringen förväntas innebära minskade kostnader med 7,3 miljoner kronor per år.

Det är viktigt att äldregruppen noga planerar genomförandet av omställningen för att säkerställa fortsatt god service och stöd till äldre vad gäller måltider och måltidsplanering.

Investeringar

Under 2024 har det nya boendet Vilhelmsrogården invigts. I investeringsplanen finns flera nya äldreboenden planerade som innebär att antalet platser kommer att öka.

I investeringsplanen 2025–2029 finns ytterligare fem äldreboenden. De ska färdigställas i en takt som gör att det blir hanterbart både ur ett ekonomiskt perspektiv och ett kompetensförsörjningsperspektiv.

Äldreboende	År för färdigställande
Samset	2028
Rosenlund	2029
Bankeryd	2030
Tenhult	2031
Lekeryd	2033

Avseende det planerade äldreboendet på Herrgårdsgärdet i Tenhult har Mark- och miljödomstolen i en dom den 14 oktober 2024 upphävt detaljplanen för Herrgårdsgärdet. Stadsbyggnadsnämnden kommer att göra en bedömning av den fortsatta hanteringen av

planarbetet.

Det måste finnas en beredskap hos berörda nämnder att ha en långsiktig plan för att tillgodose det ökade behovet av äldreboende.

Utifrån den demografiska utvecklingen med allt fler äldre ökar också efterfrågan på trygghetsboende och det är viktigt den typen av anpassade boenden prioriteras. Här är de kommunala bostadsbolagen Vätterhem och Junehem viktiga aktörer.

Hälso- och sjukvården

En tydlig förskjutning mot en nära vård pågår med allt tidigare utskrivningar från sjukhus som sammantaget innebär en ökad belastning och krav på hög kompetens inom kommunens hälso- och sjukvård. Samtidigt påverkas hälso- och sjukvården av den stora utmaningen med kompetensförsörjning inom äldreomsorgen och det faktum att andelen utbildade undersköterskor minskar.

För att säkra den viktiga bemanningen av sjuksköterskor stryks därför nämndens förslag på effektivisering på 1,8 mnkr.

Kostnaderna för medicintekniska hjälpmedel har ökat mycket kraftigt och en fortsatt ökning förväntas även framöver. Nämnden får därför en förstärkning på 8 mnkr.

En behovsanpassad ersättning införs inom korttidsenheter inom hälso- och sjukvården. Ersättning ska utgå från belägningsgrad i stället för att vara konstant. Detta är samma modell som tillämpas inom äldreomsorgen och hanteringen behöver nu bli likvärdig. Korttidsenheterna inom hälso- och sjukvården har en bemanning med mer avancerad kompetens, varför resurstilldelningen är högre vid dessa oavsett val av modell.

Funktionsstödsnämnden

I VIP 2023–2025 infördes en demografimodell för funktionsstödsnämnden. Den bygger på befolkningsutveckling samt medel till planerade gruppboenden. Till följd av demografiutvecklingen tillförs funktionsstödsnämnden 11,2 mnkr under planperioden samt en förstärkning på 14 mnkr för drift av nya boenden.

Från 1 januari 2023 ändrades bestämmelserna i lagen om personlig assistans vilket innebär att fler personer får rätt till ersättning från Försäkringskassan. Från 2025 beräknas detta minska nämndens kostnader med omkring 3 mnkr.

Funktionsstödsnämnden har ett prognosticerat underskott inom området boende korttids för 2024. Detta beror bland annat på ett ökat antal verkställda beslut.

Efter genomlysningar av verksamheten har flera åtgärder vidtagits för att minska den ekonomiska sårbarheten kommande år. Bland annat upprättas lokala handlingsplaner över effektiviseringsåtgärder inom område boende och korttidsboende samt ökad samplanering mellan enheter.

Kompetensförsörjning

Nämndens verksamheter har de senaste åren sett en ökning av personer med komplexa stödbehov, samsjuklighet, personer med ökad psykisk ohälsa och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Antalet äldre inom målgruppen ökar också. Situationen ställer sammantaget stora krav på hög kompetens inom olika yrkesgrupper.

Sedan 2023 har nämnden bedrivit en utbildningssatsning inom funktionshinderomsorgen (FO-lyftet) där medarbetare får möjlighet att studera. Det är angeläget att de medarbetare som har påbörjat utbildningen också får fullfölja den. Den föreslagna effektiviseringen som skulle innebära att FO-lyftet avslutas tas bort. Medel kvarstår för 2025 och 2026 för att utbildningarna ska kunna slutföras.

Samtidigt betonas att medarbetare även fortsättningsvis behöver få tillgång till adekvat kompetensutveckling.

Översyn LSS-utjämnningen

En parlamentarisk utredning har sett över samtliga delar av utjämnningssystemet för kommuner och regioner, inklusive LSS-utjämnningen för kommuner. Den 2 juli överlämnade utredningen sitt betänkande.

Jönköpings kommun har i sitt remissyttrande avstyrkt utredningens förslag kring förändrad LSS-utjämnning och bedömer att föreslagna förändringar skulle få stora negativa konsekvenser för funktionsstödsnämndens ekonomiska förutsättningar.

För att skapa beredskap kring eventuella förändringar får funktionsstödsnämnden i uppdrag att beakta konsekvenser av en förändrad LSS-utjämnning och analysera behovet av omställning anpassad till de nya förutsättningarna.

Investeringar

I investeringsplanen finns sex nya gruppboestäder inplanerade med en sammantagen investeringsutgift på 193 mnkr.

Utdrag ur protokoll från Kommunfullmäktige 2024 § 242

1. **Verksamhets- och investeringsplan 2025–2027 samt årsbudget för 2025 enligt bilagd handling.**
 - Resultatplan, finansieringsplan och balansplan för 2025–2027 med årsbudget för 2025 fastställs med den ändringen att resultatplanen och finansieringsplanen försämras med 1 mnkr från och med 2025 med anledning av höjd habiliteringsersättning.
 - Verksamhetsplan för 2025–2027 med årsbudget för 2025 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
 - Investeringsplan för 2025–2029 med årsbudget för 2025 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
 - Resultatplaner, finansieringsplaner och investeringsplaner för tekniska nämndens affärsverksamheter 2025–2027 med årsbudget för 2025 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
 - Exploateringsplan för 2025–2029 med årsbudget för 2025 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
 - Kommunstyrelsen har under 2025 rätt att öka kommunens låneskuld till maximalt 1 250 miljoner kronor.
 - Kommunstyrelsen ges följande uppdrag: Centralt budgeterat anslag för personalkostnader ombudgeteras till nämnderna efter avtalade förändringar av lönenivåer.
 - Kommunstyrelsen ges följande uppdrag: Centralt budgeterade anslag för hyror, driftsmedel samt kapitalkostnader ombudgeteras till nämnderna efter färdigställande av nya investeringsprojekt.
 - Kommunstyrelsen ges följande uppdrag: Centralt budgeterade anslag för demografipott nya boende funktionsstödsnämnden ombudgeteras till funktionsstödsnämnden när nytt boende tas i bruk.
2. **Kommunens skattesats**
 - Kommunens skattesats för 2025 fastställs till 21,64 % av skatteunderlaget, vilket innebär oförändrad skatt.
3. **Mål för god ekonomisk hushållning**
 - Finansiella mål och mål för verksamheten i syfte att uppnå god hushållning fastställs enligt förslag till verksamhets- och investeringsplan.
4. **Taxor och avgifter**
 - Avgift för baskarta tas bort från 2025 och förändringen gäller från och med 2025-01-01.
 - Förändring gällande taxorna för Visingsötrafiken fastställs enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18 § 73 att gälla från och med 2025-01-01.
 - Förbrukningstaxa för vatten och avlopp 2024 höjs med i genomsnitt 6,9 procent enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18 § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.
 - Förändring av avgift för grävillstånd fastställs enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18 § 73 att gälla från och med 2025-01-01.
 - Taxan för flyttning av fordon höjs enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18 § 73 samt en ny taxa för MC-parkering i automobilpalatset införs

enligt tekniska nämndens förslag 2024- 06-18 § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.

- Anläggningsavgiften för VA höjs med cirka 1% enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18 § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.
- Förändrad taxa för frukost samt kvällsmål för pensionär i ordinärt boende, fastställs till 42 kr, som gäller från och med 2025-01-01.

5. Övriga beslut och särskilda uppdrag i anslutning till beslut om verksamhets- och investeringsplan

- Kostnaden för avskrivning av osäkra fordringar överförs till ansvarig nämnd.
- Integrationsanslaget överförs från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag utreda hur kommunikationsarbetet kan fortsätta att utvecklas för att möta ökade krav internt och externt.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att revidera kommunens hyresmodell och att lämna förslag på åtgärder för att öka incitamenten för minskad lokalanvändning hos kommunens verksamheter. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige senast juni 2025.
- Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att revidera "Cykelprogram för Jönköpings kommun" med fokus på framkomlighet, trygghet och trafiksäkerhet i cykelvägnätet. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige senast februari 2026.
- Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder för att förbättra trafiksituationen i Gränna. Utredningen ska omfatta kopplingen Jönköpingsvägen – Skiftesvägen/Gärdesvägen samt åtgärder för ökad framkomlighet på Brahegatan och Amiralsvägen. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige senast juni 2025.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden upprätta en förebyggande luftkvalitetsstrategi. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige senast december 2025.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att i samverkan med barn- och utbildningsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, funktionsstödsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen utreda hur kommunens framtida lokalbehov kan tillgodoses på Kålgårdsområdet genom såväl ombyggnation som nybyggnation. Utredningen ska belysa de perspektiv/alternativ som framgår av budgetskrivelsen. Uppdraget redovisas i samband med budgetdialogerna inför VIP 2026–2028.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder göra en översyn av hur kommunens bilar och bilpooler kan nyttjas mer effektivt, för att främja både miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Uppdraget redovisas till kommunstyrelsen senast oktober 2025.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att i samverkan med Södra Munksjön Utvecklings AB, Jönköpings kommuns Fastighetsutveckling AB, Bostads AB Vätterhem och Junehem AB genom en fördjupad utredning beskriva

hur en återbruksverksamhet skulle kunna utformas samt belysa ekonomiska konsekvenser. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige senast januari 2026.

- Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att ta fram förslag på nya bidragsregler för integrationsanslaget. Bidragsreglerna ska fastställas av kommunfullmäktige senast maj 2025.
- Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att se över bidragsreglerna för studieförbunden i syfte att stärka folkbildningen. Uppdraget redovisas till kommunfullmäktige senast augusti 2025.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utvärdera och utveckla upplägget av Flex inom vuxenutbildningen i syfte att nå en högre genomförandegrad. Resultatet rapporteras löpande till välfärdsutskottet.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med barn- och utbildningsnämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden, äldrenämnden, kultur- och fritidsnämnden och tekniska nämnden inventera lämpliga arbetsuppgifter för AMAs nya arbetssätt med arbetslag. Arbetet redovisas löpande i kommunstyrelsens välfärdsutskott.
- Funktionsstödsnämnden ges i uppdrag att beakta konsekvenser av en förändrad LSS-utjämning i enlighet med utjämningsutredningens förslag och analysera behovet av omställning anpassad till de nya förutsättningarna.
- Individ- och familjeomsorgsnämnden ges i uppdrag att i den fördjupade månadsrapporten löpande redovisa förändringen och resultatet av omställningen till mer hemmaplanslösningar.
- Nämnderna ges i uppdrag att beakta vad som i övrigt framgår av budgetskrivelsen.
- Funktionsstödsnämnden tillförs 1 mnkr årligen för höjd habiliteringsersättning.
- Budgetram för kommunrevisionen 2025 fastställs till 5 121 tkr samt att kommunrevisionen, utöver aktuellt belopp, ersätts med ordinarie uppräknings gällande arvoden samt avtalad indexuppräknings avseende upphandlade tjänster.

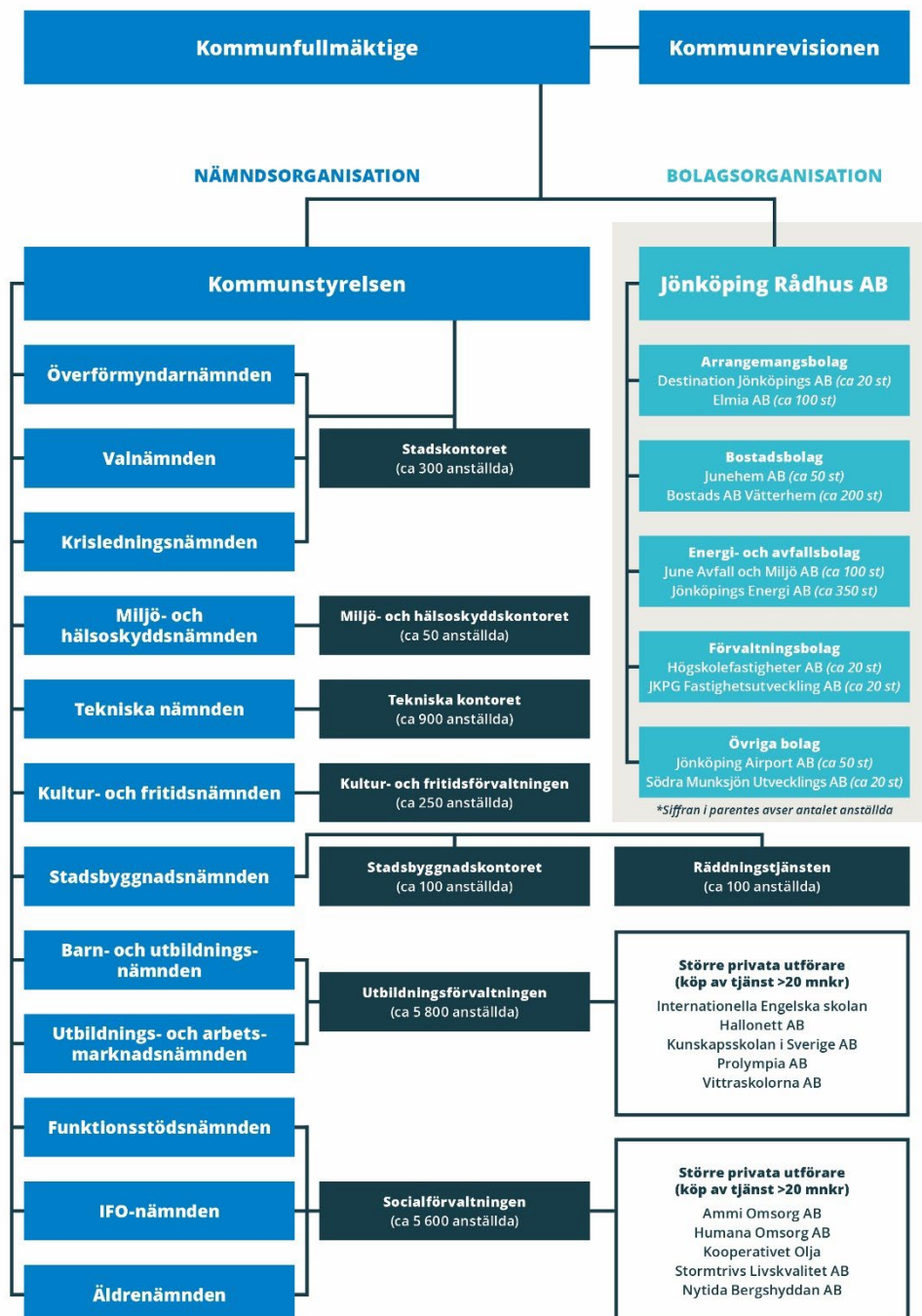

Del 1 – Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen är avsedd att ge en helhetsbild av kommunens verksamhet under den kommande planeringsperioden. Den behandlar det aktuella samhällsekonomiska tillståndet och utvecklingen, samt kommunens förväntade utveckling. Förvaltningsberättelsen innehåller även information om betydelsefulla händelser som har inverkan på ekonomin.

Här ges en övergripande beskrivning av kommunens budgetprocess och uppföljning samt styrande dokument. En finansiell analys av Jönköpings kommun presenteras, tillsammans med en redovisning av målen för god ekonomisk hushållning. Det lagstadgade balanskravet och övergripande information om viktiga personalförhållanden i kommunen.

Den kommunala koncernen

Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag

	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Allmänt					
Antal invånare 31/12	146 161	147 085	148 174	149 193	150 135
Kommunal skattesats, kr	21,64	21,64	21,64	21,64	21,64
Ekonomi					
Verksamhetens Nettokostnad (inkl. avskrivningar) mnkr	9 403	9 950	10 344	10 753	11 113
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	9 733	10 053	10 521	10 998	11 412
Årets resultat, mnkr	270	103	205	301	315
Resultatnivå i % 1)	2,8 %	1,1 %	2,0 %	2,7 %	2,8 %
Investeringar, mnkr	1 540	2 482	2 410	2 503	2 135
varav skattefinansierad verksamhet, mnkr	1 118	2 003	1 993	1 910	1 723
varav affärsverksamhet, mnkr	422	479	418	593	412
Soliditet % 2)	52 %	50 %	52 %	53 %	55 %
1) Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag					
2) Ett mått på hur stor del av tillgångarna som är eget kapital, d.v.s. långsiktig betalningsförmåga. I måttet exkluderas kommunens vidareutlåning till bolagskoncernen.					

Antal invånare prognostiseras att öka till över 150 000 invånare 2027. Att kommunen växer ställer krav på kommunens alla verksamheter samt ökar den årliga kostnaden och investeringar.

Den kommunala skattesatsen är i denna sammanställning oförändrad för år 2025.

Jönköpings kommun beräknas omsätta cirka 10,3 miljarder 2025.

Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I VIP 2025-2027 är resultatet positivt för alla år. Jönköpings kommun bedöms att klara målsättning om en resultatnivå på 2 procent i genomsnitt under en treårsperiod. Under perioden 2025-2027 uppgår resultatnivån till 2,5 procent.

Investeringsnivån är hög under perioden. Inom kommunen är det främst grundskolor som har en hög investeringsnivå det närmsta året, vilket till stor del gäller ombyggnation av befintliga skolor. När resultatet inte ökar i samma takt som investeringarna ökar innebär det en ökad låneskuld för kommunen, vilket påverkar framtida kostnader genom ökade räntekostnader.

Soliditeten, den långsiktiga betalningsförmågan, ligger över målsättningen om 50 procent under perioden.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I detta avsnitt beskrivs Jönköpings kommuns utveckling utifrån ett omvärldsperspektiv. Inledningsvis kommenteras utvecklingen i samhällsekonomin som påverkar eller kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Därefter behandlas områden och förutsättningar som bedöms viktiga för kommunens utveckling.

Omvärldsanalys inklusive övergripande risker

Samhällsekonometiskt läge

Inflationen har under en period präglat samhällsekonomin, både i Sverige och globalt, med åtstramande penningpolitik och försiktig finanspolitik som följd. I takt med att inflationen kommer ned blir den ekonomiska politiken mindre stram, bland annat genom sänkta styrräntor och mer expansiv finanspolitik.

BNP-tillväxten i Sverige dämpades mer än i stora delar av omvärlden de senaste åren. Inflations- och ränteuppgång har lett till en ekonomisk inbromsning. Sverige befinner sig fortfarande i en lågkonjunktur men SKR:s bedömning är att en konjunkturförstärkning börjar under hösten. Tillväxten i hushållens konsumtion, som varit svag under en period, väntas successivt öka i takt med att reallönerna stiger och räntorna sänks. Förväntningar om framtida räntesänkningar har sannolikt bidragit till en ökad optimism hos hushåll och företag.

Att inflationen nu tycks vara under kontroll i Sverige gör att Riksbanken i år har inlett en serie räntesänkningar. Åren med nollränta bedöms vara förbi även om Riksbanken öppnat för fler räntesänkningar både i höst och under år 2025. KPIF-inflationen har sedan juni legat under 2 procent vilket är Riksbankens inflationsmål. Regeringen har också skiftat fokus och presenterade i september en expansiv budget för att lyfta ekonomin ur rådande lågkonjunktur.

Under nästa år växer även exporten. Men trots den starkare tillväxt SKR räknar med de kommande två åren kommer Sverige inte ha lämnat lågkonjunkturen 2026. En högre BNP-tillväxt bidrar dock till en allt starkare arbetsmarknad men förstärkningen beräknas bli relativt utdragen. Den högre BNP-tillväxten bedöms först lyfta produktiviteten, därefter medelarbetstiden via högre antal arbetade timmar. Det dröjer därför innan återhämtningen också ger ett stigande antal sysselsatta. En nedgång av andelen arbetslösa bedöms ske först i slutet av 2025.

Det finns risker som kan få inflationen att avvika från målet. En tilltagande geopolitisk oro kan påverka både inflationen och svensk export direkt men även konsumtion och investeringar indirekt via kraftigt fallande börser globalt vid en större konflikt. Så länge inte situationen försämras betydligt är den ekonomiska påverkan liten och exakt vad som händer är svårt att sia om.

Prognosen sammanfattas i tabellen nedan.

Nyckeltal för svensk ekonomi, SKR 2024-10-03

Procentuell förändring om inte annat anges	2023	2024	2025	2026	2027
BNP, kalenderkorrigerad	-0,1	0,9	3,1	2,4	1,8
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	1,4	0,1	1,2	1,4	1,0
Lönesumma *	5,3	4,2	4,7	5,2	4,7
Timlön*	3,8	4,0	3,2	3,5	3,4
Arbetslöshet, % av arbetskraften 15-74 år	7,6	8,2	8,1	7,8	7,6
Inflationstakt Konsumentprisindex, KPI	8,5	2,8	0,6	1,6	2,12
Inflationstakt, Konsumentprisindex med fast ränta, KPIF	6,0	1,8	1,7	1,9	2,0
Styrränta, procent, värde vid årets slut	4,0	2,75	2,00	2,00	2,15

* Nationalräkenskaperna

Kommunsektorns ekonomiska läge

Kommunsektorns ekonomi påverkas av flera olika faktorer som skatteintäkternas utveckling, statsbidrag, demografi samt pris- och löneutveckling. De ekonomiska utmaningarna för kommunsektorn har blivit mer påtagliga 2023-2024 med prisökningar och kraftigt ökade pensionskostnader samtidigt som utvecklingen av skatteunderlaget varit låg.

För år 2024 är SKR:s sammantagna bedömning att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottenar 2024. Kommunsektorn drabbas särskilt hårt genom historiskt låg ökning av skatteunderlaget år 2024. Dessutom urholkas köpkraften av den högre prisnivån. Kommande år stärks konjunktureren och skatteunderlaget ökar med 4,3 procent per år, nästan i linje med det historiska genomsnittet på cirka 4,5 procent. Förbättringen av det reala skatteunderlaget bygger på en låg inflation som håller tillbaka pris och löneökningar samt att pensionskostnaderna minskar rejält kommande år från den mycket höga nivån 2024. Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft åter beräknas öka framöver.

Eftersom bostadsbyggandet har stannat av har prognoserna för inflyttning som många kommuner räknat med inte infriats. Det är också stor risk att den långsamma befolkningsökning som vi nu ser innebär att inflyttningen inte kommer att bli av, även om bostadsbyggandet skulle öka igen. De senaste åren har utvecklingen i befolkningen förändrats radikalt i jämförelse med tidigare framskrivningar från SCB. Det innebär att de flesta kommuner och regioner behöver se över sina befolkningsprognoser, sina investeringar och sin verksamhetsplanering. Det är framför allt i de yngsta åldersgrupperna som det skett stora förändringar. Den förändrade befolkningsutvecklingen kommer att vara utmanande framåt för kommuner och regioner. Färre barn innebär färre elever samtidigt som fler äldre innebär ett ökat behov inom främst äldreomsorgen. De demografiska förändringarna berör stora delar av kommunens verksamheter som behöver långsiktigt planera för denna omställning.

Skatteunderlagsprognos

SKR publicerar prognoser på skatteunderlagets utveckling fem gånger om året. Till grund för dessa prognoser ligger en konjunkturbedömning. Intäktsberäkningen i detta material utgår från den skatteunderlagsprognos som SKR presenterade den 3 oktober 2024.

Kommande år stärks konjunkturen och skatteunderlaget ökar med 4,3 procent per år, nästan i linje med det historiska genomsnittet på cirka 4,5 procent. Sätter man skatteunderlagets ökning i relation till den sammanvägda pris- och löneökningstakten för sektorn som i år är 4,2 procent, är det tydligt att skatteintäkterna inte har räckt till att finansiera pris- och löneökningarna för år 2023-2024. Pris- och löner har ökat snabbare än intäkterna, det vill säga det reala skatteunderlaget är negativt.

Förbättringen av det reala skatteunderlaget bygger på en låg inflation som håller tillbaka pris och löneökningar samt att pensionskostnaderna minskar rejält kommande år från den mycket höga nivån 2024. För 2025 är det en unik ökning av det reala skatteunderlaget med nästan 5 procent. Den stora skillnaden för kommuner och regioner är dock inte skatteunderlagets ökningstakt utan pris- och löneökningstakten som 2025 är -0,3 procent på grund av att pensionskostnaderna minskar så kraftigt. Normalt sett brukar det reala skatteunderlaget öka med 0,5 - 1 procent per år. Det vill säga skatteintäkterna brukar öka cirka en halv till en procent snabbare än pris- och löneökningarna.

Skatteunderlag och prisutveckling för den kommunala sektorn

Procentuell förändring	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	4,9	3,7	4,3	4,6	4,3
Regelförändringar i skattelagstiftningen*	0,2	-0,2	-0,3	-0,1	0,0
Prisutveckling	6,7	4,2	-0,3	2,6	2,7
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,2	4,9	2,2	1,6

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter

Jönköpings kommuns ekonomiska läge

Jönköping har uppvisat starka resultat under de senaste åren, trots att kommunen ställdes inför en svårare ekonomisk situation 2023 med hög inflation som påverkade kostnaderna. Resultatet för 2023 var 270 miljoner kronor, vilket motsvarar en resultatnivå på 2,8 procent. Det kan noteras att de senaste åren har ingen utdelning av budgeterad utdelning från Rådhus AB skett.

För kommande period ser läget mer positivt ut med lägre inflationstakt, lägre pensionskostnader och en högre skatteunderlagstillväxt. Men även om inflationstakten har gått ner påverkas kommunen fortfarande av de prishöjningar som skett de senaste åren på varor och tjänster. Att inflationstakten förväntas gå ner innebär inte automatiska prissänkningar utan en inbromsning av prisökningar. Däremot påverkas kostnaderna för pensioner som till stor del styrs av prisbasbeloppet i juni månad och räntenivån. Från en prognos på 966 mnkr för år 2024 beräknas kostnaden till 726 mnkr år 2025. Det ingår effekterna av beslutet om förhöjd civil beredskap som kommunfullmäktige fattade i augusti både inom driften och investeringarna.

Resultatnivån under perioden är sammantaget på en högre nivå, 2,5 procent, än det fastställda målet på två procent. Den statliga utjämningsutredningen är en osäkerhetsfaktor där kommunens ekonomi påverkas negativt i storleksordningen 117 mnkr när och om reformen genomförs. För planperioden har det tagits höjd för ökade kostnader genom att öka resultatnivån 2026 och 2027.

Investeringsnivåerna för kommunen är på en hög nivå både i år och kommande år vilket innebär stora ekonomiska åtaganden framåt på driftbudgeten. För en expansiv kommun som Jönköping med höga investeringsnivåer kommande år krävs en god resultatnivå för att kunna finansiera en tillräckligt stor del av investeringarna med skatteintäkter. Detta i sin tur leder till att kommunen kan behålla sin finansiella handlingsberedskap på kort och lång sikt utan att öka sin låneskuld i allt för hög grad. För de kommande åren beräknas låneskulden att öka betydligt trots att resultatnivån i detta material ligger högre än målnivån. För att begränsa låneskuldens ökning finns olika alternativ: ett högre resultat, försäljningar eller att investeringsnivån minskar.

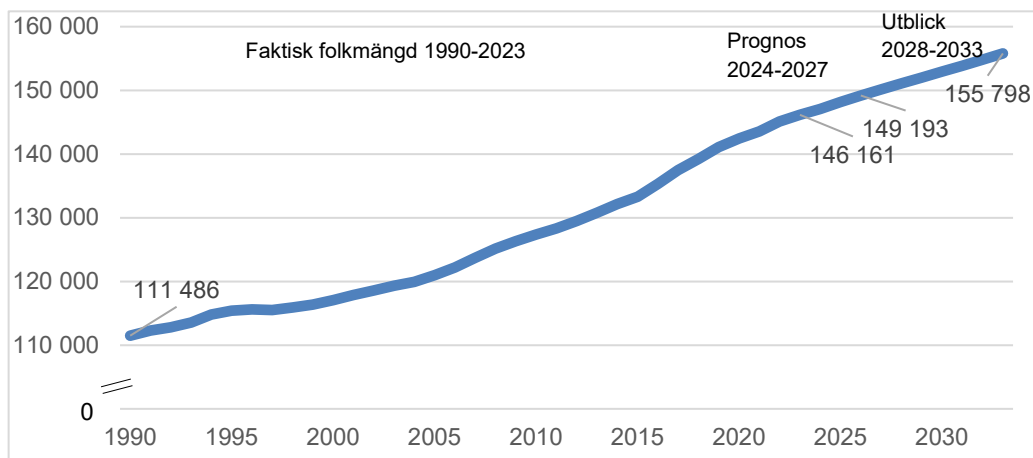
Liksom många kommuner står Jönköping de närmaste åren inför utmaningen att upprätthålla en ekonomisk balans som beaktar både nuvarande och kommande generationers behov, samtidigt som man säkerställer en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för dagens invånare. Kommunen måste även för kommande år anpassa kostnadsnivån till tillgängliga resurser i form av skatteintäkter, statsbidrag och övriga intäkter. De senaste årens utveckling med pandemi, krig och oro i omvärlden och dess påverkan på konjunkturutvecklingen visar att svängningarna i ekonomin kan komma snabbt och i hög grad påverka kommunens verksamheter och ekonomi.

Befolkningsstruktur och dess utveckling

Jönköpings kommun tar årligen fram en befolkningsprognos för kommunen och dess delområden. Befolkningsprognosen som presenteras nedan godkändes av kommunfullmäktige 2024-05-02. Prognosen är ett viktigt planeringsunderlag, inte minst när det gäller behoven av barnomsorg, skola och äldreomsorg. Den genomsnittliga befolkningsökningen i kommunen förväntas ligga på drygt 1 000 personer per år under perioden 2025-2027, vilket resulterar i att år 2027 beräknas antalet invånare i Jönköping vara drygt 150 000 invånare. I en utblick för år 2033 förväntas folkmängden uppgå till knappt 156 000 invånare.

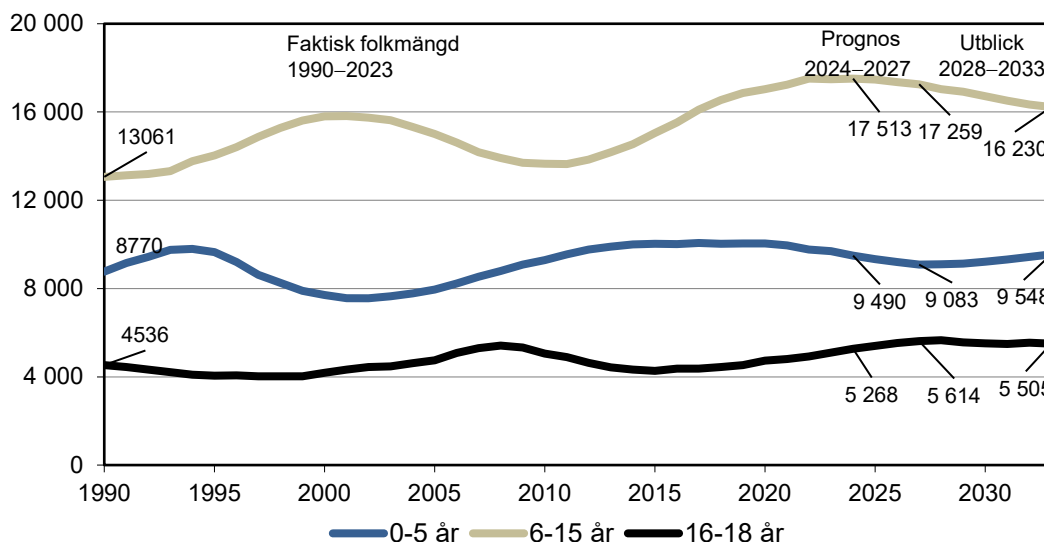
I september 2024 uppgick befolkningen till 147 229 invånare.

Diagram: Faktisk folkmängd 1990–2023, prognos 2024–2027 och utblick mot 2033, antal invånare och år.

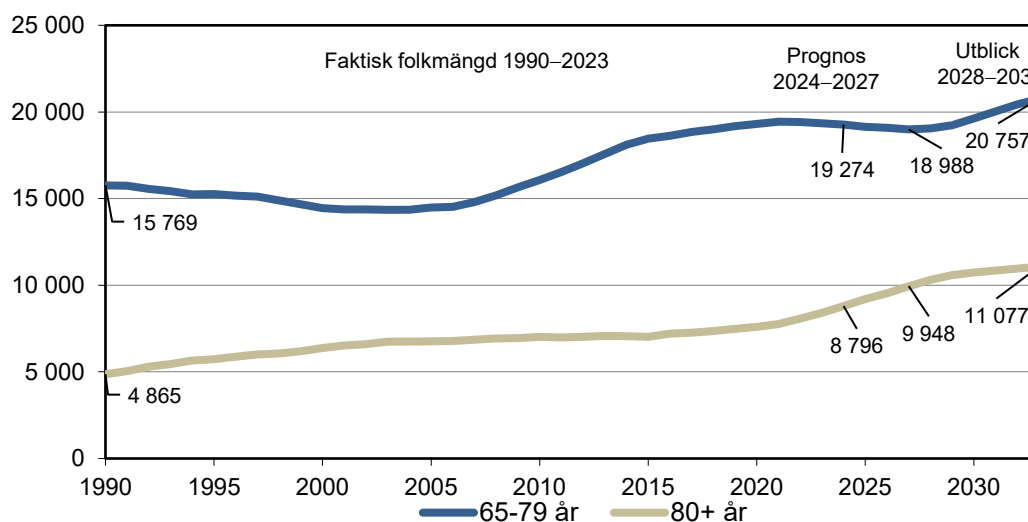
För **yngre åldrar** beräknas antalet barn i åldern 0 till 5 år minska med drygt 400 barn under perioden 2025-2027, antalet barn i åldern 6 till 15 år minska med drygt 250 barn och antalet ungdomar i åldersgruppen 16 till 18 år, det vill säga ungdomar i gymnasieåldern, beräknas öka med knappt 350.

Diagram: Faktisk utveckling, prognos och utblick för åldrarna 0–5, 6–15 och 16–18 år fram till 2033, antal invånare och år

För **äldre åldrar** beräknas personer i åldersgruppen 65-79 år minska med knappt 300 personer under perioden 2025-2027. De i åldersgruppen från 80 år och över beräknas öka med drygt 1 150 till 2027. Fram till 2032 beräknas den åldersgruppen öka med knappt 2 300 personer. Det innebär att antalet personer som är 80 år och äldre kommer att öka med 26 procent fram till 2033.

Diagram: Faktisk utveckling, prognos och utblick för åldrarna 65–79 och 80 år eller äldre fram till 2032, antal invånare och år

Antal personer i åldern 19 till 64 år beräknas öka med cirka 2 500 personer under perioden 2025-2027, vilket är 2,9 procent. Försörjningskvoten, det vill säga antal personer i icke förvärvsarbete på 100 personer i förvärvsarbete, beräknas vara på ungefär samma nivå under perioden fram till 2033.

Näringsliv, arbetsmarknad och bostadsmarknad

Näringsliv, arbetsmarknad och bostadsmarknad är faktorer som påverkar kommunens ekonomiska utveckling. Näringslivet och arbetsmarknaden har fortsatt en positiv utveckling. Bostadsbyggandet har stannat upp något på grund av det samhällsekonomiska läget med inflation och högre räntor, men prognostiseras att komma i gång igen när konjunkturen vänder.

Näringsliv och företagande

Kommunens näringsliv har under en lång tid utvecklats starkt. Företagen blir allt fler och investeringstakten är generellt hög. Det finns cirka 14 000 företag i kommunen, varav cirka hälften är aktiebolag. Näringslivet i kommunen har en branschbredd likt Sverige och är inte mer beroende av utvecklingen i någon specifik bransch än det svenska genomsnittet.

Näringslivet i kommunen har totalt sett utvecklats förhållandevis mycket väl under 2024. Den svagare konjunkturen har påverkat vissa branscher tydligare, bland annat är det en tydlig inbromsning i byggbranschen och i delar av detaljhandeln. Arbetslösheten är fortfarande låg, jämfört med riks- och länssnittet, vilket visar på styrkan i det lokala näringslivets branschbredd.

Näringslivsklimatet i kommunen fortsätter utvecklas positivt. Enligt olika typer av undersökningar som görs placerar sig Jönköping ofta i en framskjuten position. Exempelvis visar Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimat att Jönköpings kommun ligger på toppnivå bland Sveriges största kommuner när det gäller företagens samlade bild av företagsklimatet. Den årliga NKI-mätningen, enligt SKRs metodik "Insikt", visar också att företagen är allt nöjdare med kommunens bemötande.

Utöver de mer affärsmässiga utmaningarna, eller globala frågor som hållbarhet, berör de lokala företagens utmaningar framför allt tillväxtfrågor. Många branscher har svårt att tillgodose sitt kompetensbehov, men även att hitta ytor för expansion. Därför är kommunens insatser vad gäller bland annat samverkan skola-arbetsliv, utvecklingen av YH-utbildningar, samverkan med JU, "tekniskt center" och framtagande av fler verksamhetsytor avgörande för näringslivets framtid i kommunen.

Flera av näringslivets utmaningar handlar om kommunikationer. Allt fler företag är beroende av en större geografisk arbetsmarknad, vilket exempelvis skapar en snabbt ökande efterfrågan på bättre kollektivtrafik för att man ska kunna tillgodose sitt kompetensbehov. Flödet av gods ökar också i snabb takt, där har många företag höga ambitioner vad gäller hållbarhet och ser exempelvis järnvägstransporter och elektrifierade lastbilstransporter som en viktig del i sin utveckling.

Framtiden för Jönköpings näringsliv ser ljus ut. Kommunen befinner sig i en positiv spiral som bland annat visar sig i det stora intresset att etablera verksamhet här och att investera i befintliga verksamheter. I januari 2025 kommer verksamhetsområde Hedenstorp östra att öppna och byggnationer kommer då att påbörjas. Diversifieringen

innebär att risknivån är relativt låg för exempelvis fastighetssatsningar. Företagen ser det goda företagsklimatet som bland annat en effekt av väl fungerande offentliga verksamheter, starkt civilsamhälle, god dialog mellan kommun och näringsliv, hög nivå på trygghet och säkerhet och tillväxt av exempelvis bostäder. De huvudsakliga utmaningarna rör tillväxt – utveckling av framtidens kompetens, transporter för människor och gods, samt ytor för tillväxt.

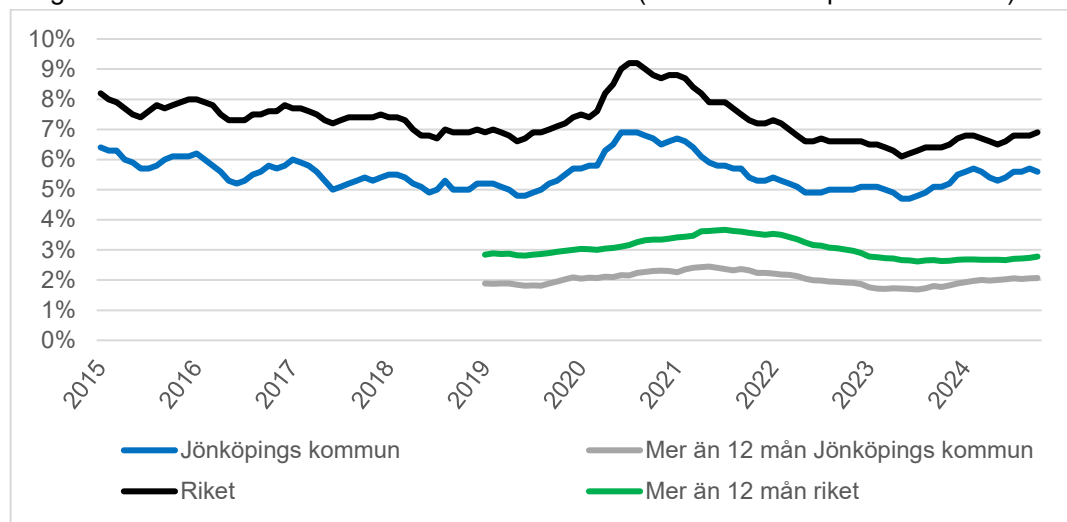
Arbetsmarknadsläget

I oktober uppgick den totala arbetslösheten (öppet arbetslösa och arbetslösa som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program) i Jönköpings kommun till 5,6 procent av arbetskraften 16 till 65 år vilket är 4 281 personer. Det är en ökning jämfört med oktober 2023 då den uppgick till 5,1 procent. Arbetslösheten bland kvinnor är lägre än för män (5,3 procent respektive 5,9 procent). Arbetslösheten i Jönköpings kommun är lägre än både läns- (6,0 procent) och riksgenomsnittet (6,9 procent).

Arbetslösheten bland ungdomar (18-24 år) har ökat jämfört med september 2023 från 5,5 procent till 6,6 procent, för utrikes födda ungdomar har den ökat från 10,3 procent till 13,0 procent. Totalt för utrikes födda har arbetslösheten ökat från 12,7 procent till 13,9 procent.

Långtidsarbetslösheten (mer än 12 månader) uppgick i oktober i Jönköping till 2,1 procent vilket är en ökning jämfört med oktober 2023 då den var 1,8 procent. I länet var långtidsarbetslösheten 2,3 procent och i riket 2,8 procent.

Diagram: Andel arbetslösa av arbetskraften 16-65 år (16-64 år t.o.m. period 2022-12)

Bostadsmarknaden

I kommunen finns det knappt 72 000 bostäder. Av dessa är 45 procent hyresrätter, 21 procent bostadsrätter och 34 procent äganderätter. Antalet outhyrda lägenheter har varit mycket få under en längre period.

Under det första halvåret 2024 påbörjades byggandet av 46 bostäder i Jönköpings kommun, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Första halvåret 2022 påbörjades 637 bostäder och 2023 182 bostäder.

Vid månadsskiftet juni/juli 2024 pågick byggnation av 380 bostäder, även det en

minskning jämfört med månadsskiftet juni/juli 2023 då det pågick byggnation av 1 053 bostäder.

Tabell: Påbörjade, inflyttningsfärdiga och pågående bostäder

	2022	2023	januari-juni 2024
Påbörjade bostäder	869	335	46
- varav hyresrätt	66 %	50 %	50 %
- varav bostadsrätt	18 %	32 %	9 %
- varav äganderätt	16 %	18 %	41 %
Inflyttningsfärdiga	1 038	969	459
Pågående byggnation	1 429	793	380

Finansiella risker

Det finns ett antal finansiella risker förenade med finansverksamheten i en kommun. Övergripande regler för kommunkoncernens finansiella verksamhet återfinns i de finansföreskrifter med riktlinjer för riskhantering som antagits av kommunfullmäktige. Riktlinjerna för riskhantering utgör det ramverk som kommunkoncernen ska förhålla sig till.

Känslighetsanalys

Jönköpings kommun påverkas av en mängd olika ekonomiska händelser, en del av dessa ligger utanför kommunens kontroll. Känslighetsanalysen visar hur olika förändringar påverkar kommunens kostnader och intäkter. Tabellen indikerar att förutsättningarna för kommunens ekonomi snabbt kan förändras, att små förändringar kan innebära stora belopp. Tabellen illustrerar kommunens behov av att ha en finansiell beredskap för oförutsedda händelser.

	Mnkr
Förändring av kommunens skattesats 0,1 procentenheter (10 öre)	39
Ökning av skatteintäkt och utjämning vid +100 invånare	5,4
1 %-enhet bättre skatteunderlagsutveckling i riket under ett år	76
Personalkostnadsökning med 1 %	90
10 heltidstjänster motsvarar	8
Prisökning med 1 % på varor och tjänster	38
Effektivisering 1 % på nämnderna	-99
En bygginvestering på 100 mnkr innebär en ökad hyra med	12-13
Ökad upplåning på 100 mnkr innebär räntekostnader på cirka	4

Övriga viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning

Här redovisas vilka förhållande som tagits hänsyn till i den ekonomiska sammanställningen av kommunens ekonomi. Det gäller utveckling av löner och priser, utdelning från Rådhus AB, tilldelade medel utifrån demografi samt vilken skattesats som

ingår i materialet.

Kalkylerade förutsättningar för budgeten

Här redovisas kalkylerade förutsättningar för VIP 2025-2027

Skattesats

Verksamhets- och investeringsplan är beräknat på en oförändrad skattesats 21,64 procent. Skattesatsen i kommunen har varit oförändrad sedan 2019.

Av länets kommuner har Värnamo och Vaggeryd lägre skattesats (2024) än Jönköpings kommun. I Jämförelsenätverket R12 som består av kommuner med liknande befolkningsstorlek är Jönköpings skattesats över medel.

Skattesats jämförelsenätverk R12 kommunerna

Kommun	2020	2021	2022	2023	2024
Eskilstuna	22,02	22,02	22,02	22,02	22,02
Gävle	22,26	22,26	22,26	22,26	22,26
Helsingborg	20,21	20,21	20,21	20,21	20,21
Jönköping	21,64	21,64	21,64	21,64	21,64
Linköping	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20
Lund	21,24	21,24	21,24	21,24	21,24
Norrköping	21,75	21,75	21,75	21,75	21,75
Södertälje	20,15	20,15	20,15	20,15	20,15
Umeå	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Uppsala	21,14	21,14	21,14	21,14	21,15
Västerås	20,36	20,36	20,36	20,36	20,36
Örebro	21,35	21,35	21,35	21,35	21,35
<i>Jämförelsenätverk R12 (medel)</i>	<i>21,26</i>	<i>21,26</i>	<i>21,26</i>	<i>21,26</i>	<i>21,26</i>

Centralt budgeterade medel

Förutom de budgetamar på drygt 9 miljarder per år som finns fördelade på kommunens nämnder finns centralt budgeterade medel för kommungemensamma kostnader och intäkter. En stor del av dessa anslag fördelas senare till berörda nämnder. Kommunen har sedan många år en princip att beräkna och avsätta budgetanslag för att kompensera berörda nämnder för kommande kostnadsökningar exempelvis beroende på löneavtal och driftskonsekvenser av investeringar. Till skillnad från övriga demografipotter så budgeteras tillkommande drift dvs personal- och övriga kostnader för nya boenden inom funktionshinderomsorgen centralt och fördelat till funktionsstödsnämnden när ett nytt boende öppnar.

Beroende på exempelvis höga investeringsnivåer tar anslagen för hyror och drift- och kapitalkostnadspott en växande del av utrymmet i kommunens budget. När alla projekt för de verksamhetslokaler som ingår i budgetbeslutet är färdigställda beräknas internhyran 2030 ha ökat med över 472 mnkr i jämförelse med budget 2024.

Kommunstyrelsen kan under året fatta särskilda beslut om de 3 mnkr i ofördelade medel som finns avsatt centralt.

Mnkr i jämförelse med budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Hyrespott	100	179	216
Drift- och kapitalkostnadspott gata/park	23	41	50
Löneökningsspot	263	544	775
Särskilda satsningar inom löner	30	60	90
Demografipott nya boenden funktionshinderomsorgen	8	14	14
Kommunstyrelsen ofördelade medel	3	3	3
Summa	427	841	1 148

Ombudgeteringar under året

Varaktiga ombudgeteringar bokförda till och med 2024-10-04 finns inarbetade i budgetramarna.

Utveckling av löner och priser

Ramen för nämnderna är beräknad i 2024 års prisnivå. Ingen generell kompensation för den allmänna kostnadsutvecklingen (KPI) är inräknad i nämndernas budgetanslag.

Liksom tidigare år finns upptaget ett centralt anslag för nya löneavtal och ersättningar knutna till dessa. Här ingår också ett avsatt utrymme för uppräknningen av arvoden till förtroendevalda. I anslaget ingår även en fortsättning av de tidigare satsningarna för jämställda löner och särskilda satsningar. Sammantaget innebär denna pott 30 mnkr per år och 90 mnkr under perioden 2025-2027. För löneavtalet 2024 som gällde från april har nämnderna kompenserats för helårseffekt 2025.

Personalkostnadspålägg

Fördelning till nämnderna av de arbetsgivaravgifter som bestäms av riksdagen (lagstadgade socialavgifter) och dels av de avgifter som bestäms i kollektivavtal mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor (till försäkringar och avtalspensioner) sker genom ett schabloniserat genomsnittligt påslag, PO-pålägget. I Jönköpings kommun har schablonpålägget 2024 uppgått till 45,75 procent. För år 2025 är PO-pålägget 41,39 procent på lönen. Anledningen till att PO-pålägg beräknas bli lägre än 2024 beror till stor del på den prognostiserade fortsatta nedgången i KPI-inflationen. Detta innebär en mindre ökning av prisbasbeloppet för 2025, vilket påverkar pensionskostnaderna. Nämndernas personalanslag har räknats ner motsvarande det sänkta PO-påslaget. Förändringen är kostnadsneutral då motsvarande nedräkningar har skett av det centrala anslaget.

Internränta

Den interna räntan är den ränta som används i 95 procent av beräkningarna av kapitalkostnader för investeringar. Internräntan är beräknad till 2,5 procent för 2025-2027, vilket är en höjning från 1,25 procent för 2024. Nämnderna har kompenserats för den höjda internräntan. Ingen resultatpåverkan då internräntan är en kostnad hos nämnderna och motsvarande intäkt centralt.

Hyres- och driftspott

En ny beräkning har gjorts av ökade hyror och drift till följd av tillkommande investeringar. Dessa medel avsätts centralt och fördelas senare till berörda nämnder. Med den höga investeringsnivån de kommande åren ökar dessa budgetanslag. I jämförelse med budget

2024 ökar hyrespotten med 216 mnkr fram till 2027 och drift- och kapitalkostnadspotten med 50 mnkr fram till 2027.

Interna priser

En indexuppräkningsmodell av internhyror är fördelad till respektive nämnd. Interna priser för städ och fordon föreslås vara oförändrade. Någon kompensation för övriga interna priser ingår inte i materialet.

Utdelning från Rådhus AB

När det gäller utdelning från Rådhus AB till kommunen beräknas en utdelning kunna ske med 50 mnkr per år vid behov enligt tidigare modell.

Resursberäkning demografi

I de resursberäkningsmodeller som används för att göra en uppskattning av kommunens kostnader de kommande åren tas hänsyn till den beräknade befolkningsförändringen i enlighet med gällande befolkningsprognos i olika åldersgrupper, den servicenivå som är den senast kända och en beräknad kostnad per elev, barn i förskola, äldre i hemtjänsten och äldreboende och så vidare. Ramförändringarna redovisas i tabellen nedan. Alla belopp är i jämförelse med budget 2024.

Nämnd, mnkr i jämförelse med budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Barn- och utbildningsnämnd	10,8	-8,1	-32,2
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	17,5	37,3	53,8
Individ- och familjeomsorgnämnd	1,9	3,3	4,7
Äldrenämnd	39,6	74,9	125,4
Funktionsstödsnämnd	7,5	17,2	20,7
Summa	77,3	124,6	172,4

Händelser av väsentlig betydelse

Här redovisas några händelser som påverkar kommunens ekonomi under 2025-2027.

Civil beredskap Jönköpings kommun

Med anledning av det säkerhetspolitiska omvärldsläget pågår aktiviteter inom kommunsektorn för att stärka beredskapen. El, värme, vatten och avlopp behöver säkras så att samhällsviktiga verksamheter inom kommunen kan fungera vid höjd beredskap och krig. Jönköpings kommun har kommit långt för att bygga upp den civila beredskapen. På kommunfullmäktige i 2024-08-29 beslutades om ytterligare förstärkning av kommunens förmåga att verka under höjd beredskap. Beslutet innehöll både investeringar och ökade driftskostnader som krävs för att bedriva samhällsviktig. Tidigare har satsning på förstärkt krisberedskap beslutats i april 2022 samt ödrift för energiförsörjning. De ökade kostnaderna samt ökade investeringsutgifter som behandlas av kommunfullmäktige i augusti ingår i beslutet.

Det finns uttalat från staten att det kommer att utgå statsbidrag för kommunerna för att stärka den civila beredskapen. Utredningen om kommuners och regioners beredskapsansvar har överlämnat sitt betänkande med förslag på en ny lag om kommuners och regioners ansvar vid höjd beredskap och krig.(SOU 20224:65). Där föreslås att det flyttas riktade medel som fördelats via överenskommelser med SKR till generella statsbidrag.

I tabellerna nedan redovisas sammantagna driftskonsekvenser och investeringsbehov som beslutades av kommunfullmäktige i augusti.

Tabell: Sammanställning driftskonsekvenser

Mnkr	2024	2025	2026	2027
Drift - årlig kostnad	1,1	9,4	14,9	18,8

Tabell: Sammanställning investeringar

Mnkr	Total investering	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	109,1	4,2	23,1	28,9	18,4	21,6	12,9

Nätt och jämnt, likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Utjämningskommittén presenterade sitt förslag "Nätt och jämnt-Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn" 2024-07-02 SOU 2024:50. Utjämningskommittén har haft i uppdrag att göra en bred översyn av systemet för kommunalekonomisk utjämning och LSS-utjämningen samt vid behov föreslå förändringar.

I uppdraget har också ingått att se över vilka av dagens riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget till kommunsektorn. Därutöver har kommittén haft i uppdrag att lämna förslag på åtgärder för att motverka höga och ökande skattesatser i kommuner och regioner, inklusive åtgärder för att minska risken för negativa bieffekter av inkomstutjämningen på tillväxten.

Kommittén har gjort en översyn av hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet och lämnar flera förslag på förändringar som syftar till att skapa mer likvärdiga

ekonomiska förutsättningar för kommunerna och regionerna. De förändringar som kommittén föreslår i betänkande föreslås införas från och med 1 januari 2026.

Det som främst avgör om en kommun eller region är bidragsmottagare eller avgiftsbetalare i systemet är åldersstrukturen. En kommun med en hög andel äldre får bidrag i modellen för äldreomsorg, och en kommun med en låg andel barn betalar i modellen för grundskola. Ålder utgör basen i de stora modellerna i kostnadsutjämningen idag och gör så även efter förslaget. Utöver demografi finns det också andra strukturella faktorer som gör att vissa kommuner beräknas ha merkostnader. Dessa är främst gles bebyggelsestruktur, strukturell lönenivå och socioekonomi. I de stora modellerna förskola, grundskola, gymnasieskola och äldreomsorg är det främst förändringar i dessa merkostnadskomponenter som gör att en kommun får en lite högre eller lite lägre standardkostnad (eller avgift/bidrag) än tidigare.

Några av de förändringar som föreslås:

- ny modell för gleshet med ökad utjämning som följd.
- socioekonomisk kompensation även för grundskolan
- personalkostnadsindex tas bort i LSS-utjämningen
- 17 riktade statsbidrag om totalt 10 miljarder kronor överförs till det generella statsbidraget
- riktade statsbidrag föreslås styras av fyra principer för när de är berättigade och fyra principer för hur de ska utformas

Förslaget har nu gått ut på remiss under hösten till alla kommuner och regioner för att senare beslutas av riksdagen. Om beslutet kommer att ske i enlighet med förslaget som utjämningskommittén har lagt fram återstår att se.

För Jönköpings kommun så får förslaget liten påverkan när det gäller inkomstutjämningen och kostnadsutjämningen. Störst förändring ger det nya förslaget till LSS-utjämning där kommunen idag får ett bidrag på 86 mnkr och i framtiden kommer att betala cirka 30 mnkr, en skillnad som ger en resultatpåverkan på -115 mnkr. Det finns övergångsregler som föreslås mildrar resultatpåverkan 2026-2028.

I tabellen nedan redovisas en sammanställning av de preliminära effekterna för Jönköpings kommun under perioden, vilket inte är inte inräknade i detta material då riksdagen inte beslutat om förslaget. Det kan bli förändringar som exempelvis att bara delar av förslaget läggs fram.

Tabell: Sammanställning effekter av utjämningskommittén förslag

Mnkr	2025	2026	2027	2028
Summa	-	-58,5	-85,7	-117

Budgetproposition 2025 och höständringsbudget 2024

På hösten lämnar regeringen en mer omfattande budgetproposition samt en höständringsbudget. Regeringen presenterade budgetproposition 2025 samt höständringsbudgeten 2024-09-19. Reformerna i budgeten uppgår till cirka 60 miljarder kronor. Den allra största delen av dessa medel går till skattesänkningar för cirka 23 miljarder kronor.

Totalt föreslås 2,8 miljarder kronor till skolan i budgetpropositionen för 2025 i form av riktade statsbidrag. Pengarna ska bland annat gå till åtgärder för ökad trygghet, studiero och högre kvalitet i förskolan. I budgeten avsätts också medel till bland annat fortbildning av lärare och förskollärare och fler böcker i skolan.

Den nya socialtjänstlagen, som planeras träda i kraft i juli 2025, syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. I budgetpropositionen aviserade regeringen att kommunerna ska få medel under flera år för att stimulera omställning av verksamheten. 2025 föreslås 1,2 miljarder kronor och 2026-2028 föreslås 2,2 miljarder kronor varje år. Hur de olika stöden kommer att fördelas mellan kommunerna är inte klart.

Inga generella förstärkningar finns med till kommunerna. För 2025 är nettokostnadstillskottet till det generella statsbidraget 2,3 miljarder. Den största delen är ekonomiska regleringar med anledning av förhöjt grundavdrag, vilket minskar kommunernas skatteintäkter. För Jönköping uppgår denna kompensation till 21,2 mnkr. Förändringar utifrån finansieringsprincipen avser framför allt ny socialtjänstlag och brottsförebyggande åtgärder. För Jönköpings del cirka 4 mnkr vilka tillförts individ- och familjeomsorgsnämnden som ett ökat anslag.

Förväntad utveckling och övergripande utmaningar

I detta avsnitt kommenteras den förväntade utvecklingen inom några få områden som kommer att påverka den kommunala verksamheten framåt.

Demografiska utvecklingen utmanar

Demografin är en av de viktigaste faktorerna för kommuners investeringar, verksamheter och kompetensförsörjning. SCB:s befolkningsframskrivningar har reviderats ned dramatiskt på kort tid. Den befolkningsframskrivning som SCB presenterade i slutet av april visar att befolkningen växer betydligt långsammare än i den föregående prognosen. Barnafödandet fortsätter att minska och enligt prognosen kommer alla kommuner att tappa 1-5 åringar. Det handlar om allt mellan 5 och 30 procent färre förskolebarn. Antalet 0-åringar minskar allra mest i storstäder och förortskommuner. När det gäller den äldsta befolkningen är läget det omvända. I alla kommuner ökar antalet personer över 80 år med 7 till nästan 60 procent bara de närmaste 5 åren.

Under 2024 har det skett ett trendbrott då fler utvandrar än invandrar till Sverige. För första gången på 50 år har Sverige en nettoutvandring. Antalet asylansökningar och beviljade uppehållstillstånd fortsätter att minska, visar preliminära siffror från SCB. Samtidigt kommer det under många år att vara fler döda än födda.

En lägre befolkningstillväxt påverkar alla områden, lägre skatteintäkter, lägre exploateringsintäkter, lägre kostnader för förskola och skola, påverkan på kultur och fritidsverksamhet mm. Samtidigt finns ett högt tryck inom äldreomsorgen. Det innebär att resurserna behöver ställas om i högre grad från skola till äldreomsorg. Att befolkningsökningen i landet beräknas bli betydligt svagare innebär också att behovet av nya bostäder i många kommuner minskar.

För Jönköpings del så utgör kommunens befolkningsprognos ett viktigt planeringsdokument. För Jönköping beräknas befolkningsökningen till cirka 1 000 personer per år fram till 2033. Den prognos som togs fram i mars månad gjordes innan den nya prognosen från SCB publicerades i april med uppdaterade antaganden.

De beräkningsmodeller för demografi som Jönköping använder i budgetarbetet ger en omställning till minskad budgetram för färre barn och elever inom Barn- och utbildningsnämnden samtidigt som det sker en ökad budgettilldelning till äldreomsorgen. Till det sker en översyn av investeringar inom dessa verksamheter.

Ökat behov av livslångt lärande och stor efterfrågan på arbetskraft

Kompetensförsörjning är en central fråga såväl för kommuner och regioner som för näringslivet. För att upprätthålla välfärden är det avgörande att kommuner och regioner klarar att bemanna verksamheter med kompetenta medarbetare och använda individers kompetens rätt. Glappet mellan personer i arbetsför ålder och personalbehov inom de kommunala verksamheterna, framför allt inom vård och omsorg, är historiskt högt och innebär stor konkurrens om rätt kompetens. Kommuner och regioner behöver stärka kompetensen hos de medarbetare som finns och samtidigt rekrytera ny kompetens. På arbetsmarknaden idag finns matchningsproblem både kompetensmässigt och geografiskt.

Även i Jönköping är kompetensförsörjningen en av de viktigaste frågorna framåt. Medarbetare med rätt kompetens är avgörande för att kommunens verksamheter ska kunna drivas med god kvalitet och för att klara kommunens myndighetsansvar. I kommunen har arbete startat på olika håll för att få en överblick av de olika kompetenser som kommer att behövas och rekryteringsbehoven av dessa. Att kunna erbjuda utbildningssatsningar för att höja kompetensen i verksamheten är en fortsatt viktig fråga framåt, exempelvis kompetenslyftet inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen. Även Vuxenutbildningen i kommunen har en fortsatt viktig roll att rusta individer för arbetsmarknadens behov.

Att anställda i större utsträckning väljer att arbeta heltid och att den genomsnittliga pensionsåldern följer den lagstadgade pensionsåldern gynnar både kommunen och den enskilde individen. Förebyggande arbete för att motverka sjukfrånvaro är en annan viktig del i kompetensförsörjningen. Det övergripande syftet är att behålla kompetens i organisationen, minska personalomsättningen, sjukfrånvaron och öka attraktiviteten i att vara anställd i Jönköpings kommun.

Trygghet och säkerhet

Sverige befinner sig i en orolig tid, inte minst när det gäller omvärldsläget. Det innebär också stora utmaningar för arbetet med den civila beredskapen. Kommuner och regioner står för en stor del av det civila försvaret med målet att samhället ska vara i gång också vid höjd beredskap och krig. Skola, förskola, äldreomsorg och kollektivtrafik behöver fungera. Och människors tillgång till vatten, el, drivmedel, läkemedel, elektroniska kommunikationer och transporter måste säkras. Jönköpings kommun var tidigt ute med satsningar för att höja den civila beredskapen. Under år 2024 har ytterligare satsningar beslutat av kommunfullmäktige.

Andra viktiga verksamheter inom området trygghet och säkerhet är krisberedskap, räddningstjänst, alarmering, olycksförebyggande, brottsförebyggande och internt skydd. Det systematiska säkerhetsarbetet bedrivs på alla förvaltningar och på alla nivåer. Inom området säkerhet och beredskap arbetar kommunen med civil beredskap, krisstöd och krisstödssamordning, brottsförebyggande arbete, säkerhetsskydd och systematiskt brandskyddsarbete.

En samhällsutmaning är den växande gängkriminaliteten. Det finns ett samverkansavtal för brottsförebyggande arbete mellan Jönköpings kommun och Polismyndigheten i Jönköpings län. I kommunen finns det också ett lokalt brottsförebyggande råd. Arbetet handlar bland annat om att motverka kriminalitet bland ungdomar, skadegörelse, våldsbrott, stöld och tillgrepp samt organiserad brottslighet.

I januari 2024 fastställde kommunfullmäktige ett Program för trygghet och säkerhet.

Kommunsektorns anpassning till klimatförändringarnas konsekvenser

Med ett förändrat klimat ökar riskerna i våra samhällen. Det handlar bland annat om ökade risker för översvämning i framför allt strandnära bebyggelse, ökad belastning på avloppssystem, ökad risk för ras, skred, kust- och stranderosion. Klimatförändringarna medför även längre perioder utan regn, vilket ökar risken för skogsbränder. De kan också leda till brist i vattenförsörjningen. De högre temperaturerna som följer av

klimatförändringarna kan få biologiska och ekologiska konsekvenser som exempelvis negativ påverkan på livsmedelsproduktionen eller sämre kvalitet på dricksvattnet. Högre temperaturer, som värmebölja, kan dessutom snabbt ge negativa hälsoeffekter, särskilt för sårbara grupper.

Ökade risker kräver att kommunerna aktivt arbetar med klimatanpassning. Kommunernas ansvar för klimatanpassningsåtgärder är brett och omfattande. Genom att stärka infrastrukturen, skydda samhällsviktiga funktioner och främja hållbar samhällsutveckling kan kommunerna minska sårbarheten. De sammantagna utgifterna för att helt och hållet anpassa kommunerna för kommande klimatförändringar kan handla om flera hundratals miljarder kronor.

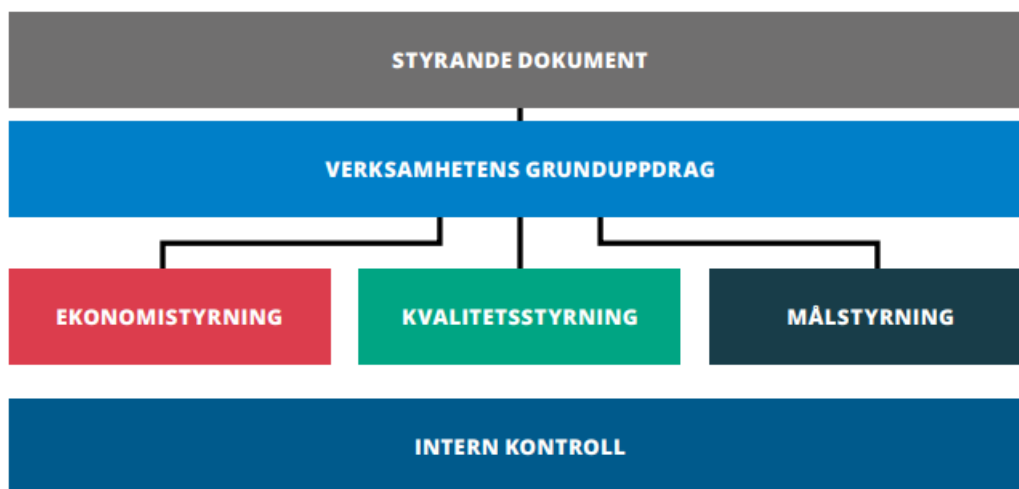
Inom Jönköpings kommun pågår ett antal olika åtgärder, både för att minska klimatförändringarna exempelvis genom att begränsa koldioxidutsläpp och genom olika klimatanpassningsåtgärder. Ett exempel är den skyfallskarta som tagits fram. Kartan är ett viktigt verktyg för att stärka kommunens beredskap och för att kunna hantera akuta konsekvenser vid ett skyfall men också ett underlag i planeringen i samhällsbyggnadsfrågor.

Jönköpings kommun har, liksom många andra svenska kommuner, ett åldrande VA-ledningsnät som måste bytas ut. Klimatförändringar och tillsynsmyndigheter skärper miljö- och säkerhetskraven på samhället i stort. Det innebär ökade krav även på VA-verksamheterna. Befintliga avlopps- och dricksvattenanläggningar behöver anpassas och förnyas samtidigt som förnyelsetakten på ledningsnätet måste öka.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell inklusive budget- och uppföljningsprocessen

Jönköpings kommuns styrmodell består av kvalitetsstyrning, målstyrning och ekonomistyrning. Tillsammans med intern kontroll utgör det grunden för att styra, leda, planera och följa upp kommunens verksamhet. Utgångspunkten är att allt hanteras inom ramarna för den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen för kommunen.

Kvalitetsstyrning handlar om att styra och följa upp grunduppdraget, stödja genomförandet samt utveckla arbetsformer så att kommunen håller hög kvalitet i den dagliga verksamheten över tid.

Målstyrning hjälper till att lyfta blicken och fokusera på utveckling och att skapa större förändringar.

Ekonomistyrning handlar om att kommunens skatteintäkter används på ett effektivt sätt.

Intern kontroll säkerställer genom riskanalys och åtgärder att verksamheten förebygger risker och genomför verksamhet enligt beslutade arbetssätt och styrning.

Kommunfullmäktige beslutar om övergripande mål för kommunen och fördelar de ekonomiska resurserna till nämnderna. Nämnderna ansvarar för att utifrån de övergripande målen, de ekonomiska ramarna och övriga beslut i verksamhets- och investeringsplanen sätta mål för de grunduppdrag som nämnden har ansvaret för och fördela de ekonomiska ramarna till verksamheterna inom nämnden som ska utföra uppdraget.

Principer för styrning - Hållbarhet och tillit

Den beslutade styrmodellen fastslår att styrningen i Jönköpings kommun ska vara tillitsbaserad och bidra till att kommunen utvecklas hållbart.

En hållbar styrning utgår från att kommunens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling som definieras av FN som en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan

att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Agenda 2030 är ett verktyg för att uppnå hållbarhet och dess mål ska bidra till att minska fattigdom, orättvisor och ojämlikheter, samt lösa klimatkrisen. Agenda 2030 innebär att miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet samspelar.

Hållbar utveckling uppnås när vi:

- Tillfredsställer dagens behov för människan, utan att äventyra kommande generationers möjligheter.
- Har en **miljömässig hållbarhet**. Detta sker när våra aktiviteter inte överskrider de planetära gränserna.
- Har en **social hållbarhet**. Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa och utan orättfärdiga skillnader.
- Har en **ekonomisk hållbarhet**. När de resurser vi har idag används på ett långsiktigt hållbart sätt och ekonomin balanseras utan att äventyra framtida resurser. Där investeringar genererar kostnadsbesparingar i framtiden.

Tillitsbaserad styrning uppnås genom:

- **Tillit:** Vi har positiva förväntningar på våra medarbetare. Som utgångspunkt lutar vi på att alla organisationsnivåer i kommunen vill och kan ta ansvar för att skapa en god verksamhet och service för dem vi är till för och för kommunen som helhet.
- **Fokus på dem vi är till för:** Vi har förståelse för medborgarnas behov, kunskap och vad de värdesätter ska vara vägledande när kommunens verksamheter formas.
- **Öppenhet:** Vi delar information mellan alla organisationsnivåer och med medborgarna. Det gäller såväl det som är bra i vår verksamhet som det som kan bli bättre. För att tillgodose medborgarnas rätt till delaktighet och inflytande är det lika viktigt för oss att på ett inkluderande sätt förmedla och berätta om vår verksamhet som att lyssna in och ta tillvara olika gruppers kunskap, upplevelser och behov.
- **Beslut nära medborgaren:** Vi strävar efter att beslut ska fattas så nära medborgaren eller den som mottar vår service som möjligt. Vid beslut som behöver tas högre upp i organisationen strävar vi efter att involvera chefer, medarbetare och medborgare i processen. För att skapa realistiska förväntningar är det viktigt att vara tydlig kring vem som har mandat att genomföra arbetet i kommunen och vem som har mandat att besluta i kommunen.
- **Samverkan:** Vi samarbetar över organisationsgränser, såväl inom som utanför kommunens organisation, för att skapa en helhet i vad vår kommun behöver.
- **Dialog och gemensamt helhetsansvar:** Vi vill uppmuntra olika nivåer i organisationen att aktivt och gemensamt ta ansvar för helheten och samverka över gränser för kommunens bästa.
- **Koll före kontroll:** Vi strävar efter att den nivå som ansvarar för en uppgift har koll på vägen mot önskad kvalitet, före att den som delegerat uppgiften kontrollerar. I dialog med medarbetarna och medborgarna skapas en gemensam bild av om verksamheten utvecklas åt rätt håll
- **Kunskap:** Verksamhet vilar på kunskapsutveckling, lärande och en praktik baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet.

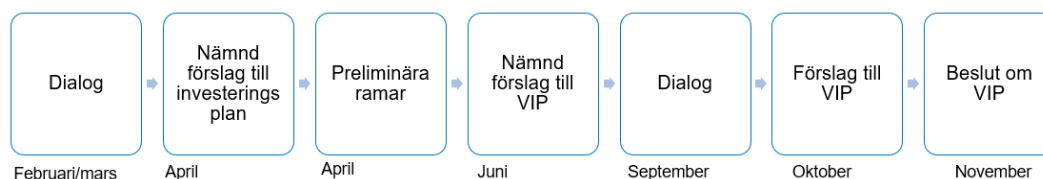
Beredningen av Verksamhets- och investeringsplan

Genom den årliga budgetprocessen fastställer kommunfullmäktige mål, uppdrag och planeringsinriktningar samt fördelar resurser till nämnderna. Syftet med budgetprocessen är att, i enlighet med kommunens styrmodell, bidra till ett långsiktigt förhållningssätt och en god ekonomisk hushållning där såväl verksamhetsmål som finansiella mål uppnås. I alla steg i processen är dialogen central, både mellan den centrala politiken och nämnder och mellan nämnder och förvaltning.

För kommunen är det viktigt att ha en väl fungerande budget- och uppföljningsprocess samt en god kvalitet på de underlag som är avgörande för att politiken ska ha en säker grund att stå på när de gör sina prioriteringar. Processen behöver också kunna fånga in och analysera omvärldsförändringar, förändringar i lagstiftning samt konjunkturutveckling med mera som påverkar kommunen.

Processen att bereda verksamhets- och investeringsplanen startar i februari med politiska dialoger kring kommunens utveckling som helhet och inom nämndernas olika ansvarsområden. Kommunens investeringsbehov har stor påverkan på budgeten och nämnderna lämnar därför särskilda förslag om investeringsplan i april. I april beslutar sedan kommunfullmäktige om preliminära ekonomiska ramar samt planeringsinriktningar. Rambeslutet i kommunfullmäktige på våren är ett avstamp för det fortsatta arbetet med budgetprocessen under året. Utgångspunkten för rambeslutet är den senast beslutade Verksamhets- och investeringsplanen och de beslutade finansiella målsättningarna. Utifrån en ny bedömning av ekonomins utveckling de närmaste åren samt utvecklingen av tillgängliga resurser, i form av skatter och generella statsbidrag, beräknas det tillgängliga ekonomiska utrymmet fram.

Det är med dessa som grund som nämnderna ska lämna ett förslag på hur ramarna kan användas inom nämndens ansvarsområde, vilket sker i juni. I början av hösten förs ny dialog mellan budgetberedning och nämndernas ledning kring förslagets innehåll. Budgetberedningen fortsätter därefter och i oktober lämnar majoritet och opposition sina slutliga förslag till verksamhets- och investeringsplan. Kommunfullmäktige debatterar och beslutar om planen i november.

När kommunfullmäktige beslutat om verksamhets- och investeringsplan ska varje nämnd ta fram en verksamhetsplan för nämndens ansvarsområde, innehållande mål och budget för det kommande året.

Uppföljningsprocess

Uppföljning och analys utgör en central del i styrningen av kommunen och ska säkra genomförandet av grunduppdraget samt att politiska beslut får genomslag i verksamheten. Nämnderna har en viktig roll i att analysera och dra slutsatser av hur den bedrivna verksamheten bidrar till såväl egna mål som kommunens mål samt att en god ekonomisk hushållning uppnås. Nämndens uppföljning sker i månadsrapportering, årlig

kvalitetsrapport samt nämndens verksamhetsberättelse. Nämndernas analyser kommer dels kommunstyrelsen till del, dels utgör de underlag för dialoger i framtida budgetprocess.

Kommunstyrelsen följer upp besluten i verksamhets- och investeringsplaner och nämndernas verksamhet i övrigt i månadsrapporter fem gånger per år: februari, april, augusti, oktober och december. Till kommunfullmäktige upprättas delårsrapport per augusti och årsredovisning per december.

De övergripande målen följs upp i delårsrapporten och årsredovisningen. Dessutom görs en mer ingående rapport i maj varje år av förvaltningschefer och koncernens bolags VD:ar.

Vision 2030

För den långsiktiga utvecklingen har kommunfullmäktige antagit en vision för Jönköpings kommun, Vision 2030. Visionen innehåller fyra målbilder för vad som kännetecknar Jönköpings kommun år 2030:

- Jönköping 2030 är **södra Sveriges nav**
- Jönköping 2030 ska vara **en kommun med framåtanda**
- Jönköping 2030 genomsyras av **gemenskap, trygghet och öppenhet**
- Jönköping 2030 är en plats **där stad och landsbygd möts**

All utveckling ska vila på en ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet, vilket bidrar till att Jönköping 2030 är ett hållbart och klimatsmart föredöme.

Övriga planer för styrning och uppföljning

Förutom verksamhets- och investeringsplan styr kommunfullmäktige nämndernas grunduppdrag genom andra beslutade planer och program som innehåller mål och riktlinjer för hela eller avgränsade delar av det kommunala uppdraget. Nedan följer ett urval av dessa.

Reglemente bestämmer de politiska organens ansvarsområden och verksamhet. Varje nämnd har ett reglemente att arbeta efter. Det beskriver vad nämnden har att fullgöra och vilket ansvar den har.

Kommunprogram beslutas varje mandatperiod och visar den politiska inriktningen och planerna för mandatperioden. Kommunprogrammet konkretiseras i de årliga verksamhets- och investeringsplanerna (VIP) och verkställs i den takt den samhällsekonomiska utvecklingen medger.

Program för hållbarhet pekar ut de långsiktiga målen för hållbar utveckling i linje med Agenda 2030.

Program för trygghet och säkerhet styr hur kommunen ska arbeta för skydd mot olyckor, krisberedskap, informationssäkerhet, inre skydd, brottsprevention och andra frågor som rör säkerhetsfrågor för kommunen och kommunmedlem.

Program för uppföljning av privata utförare innehåller mål och riktlinjer för privata utförare av kommunal angelägenhet och reglerar hur nämnd ansvarar för att följa upp den verksamhet som utförs av privat utförare.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I kommunallagen finns ett regelverk för hur kommuner och regioner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där beskrivs bland annat att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet oavsett om den bedrivs i förvaltningsform eller i annan juridisk form. Det innebär att kommunen ska se till att utveckling av kommunen och dess verksamhet ska ske ändamålsenligt och effektivt för att skapa en god service till invånarna med de resurser som finns tillgängliga. Resurserna i verksamheten ska användas i linje med politiska prioriteringar. Resurshållningen ska också vara inriktad mot ett långsiktigt hållbart samhälle, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning och kvalitet. En uppföljning och utvärdering ska ske i årsredovisning och delårsrapport.

Kommunfullmäktige ska för att uppnå detta besluta om:

- Mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Finansiell analys inklusive mål för finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska resultat, utveckling och läge görs en finansiell analys med hjälp av RK-modellen (resultat och kapacitet, risk och kontroll). Målsättningen är att utifrån denna modell kunna identifiera eventuella problem och möjligheter och därigenom försöka klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen. Jönköpings kommun har beslutat om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning. En avstämning av dessa mål görs i analysen.

Resultat och kapacitet

De två första perspektiven som analyseras är resultat och kapacitet. Årets resultat och den underliggande utvecklingen analyseras. Resultatet visar om resursförbrukningen som ägt rum och beräkningen för den kommande perioden täcks av resurstillskott. En eventuell obalans, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna, är en signal som varnar för att en urholkning sker av den finansiella motståndskraften eller kapaciteten, som är det andra perspektivet som analyseras. Här handlar det om att mäta och redovisa vilken motståndskraft kommunen har på lång sikt ur finansiellt perspektiv.

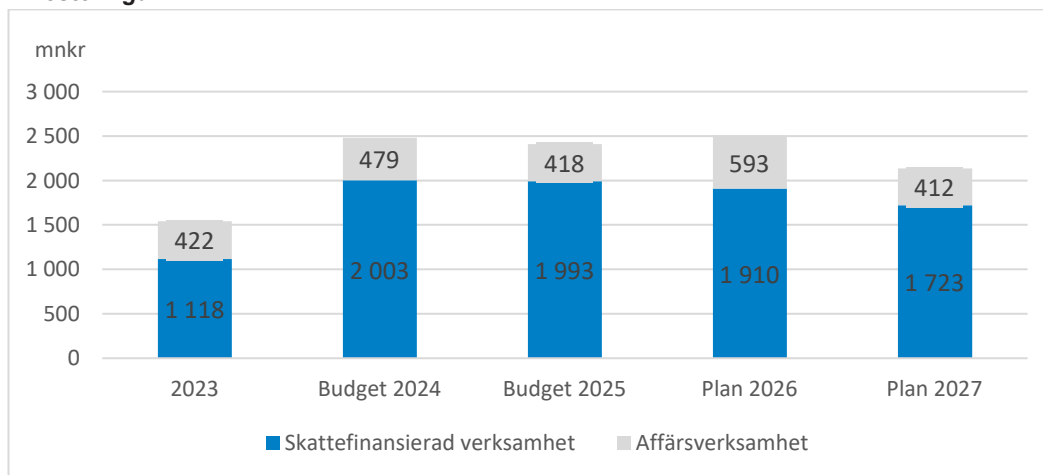
Resultat

En god resultatnivå behövs både för att möta förändrade förutsättningar och för att nå en rimlig grad av självfinansiering av investeringar. En av de finansiella målsättningarna är att resultatnivån ska uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag under en treårsperiod, vilket motsvarar ett genomsnittligt resultat om 219 mnkr. En expansiv kommun som Jönköping med stora investeringar bör sträva efter en högre resultatnivå om kommunens finansiella handlingsutrymme på sikt ska behållas.

	2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat, mnkr	270	103	205	301	315
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster*, mnkr	258	103	205	301	315
Resultatnivå, d.v.s. Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag i %	2,8 %	1,1 %	2,0 %	2,7 %	2,8 %
* Jämförelsestörande poster är realisationsvinster vid fastighetsförsäljning och exploatering, samt nedskrivning och avsättningar					

För 2025-2027 uppgår det genomsnittliga resultatet till 375 mnkr för treårsperioden, vilket motsvarar 2,5 procent. Det finansiella målet att resultatnivån i genomsnitt under en mandatperiod ska uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag under en treårsperiod uppnås.

Investeringar

Investeringsvolymen har ökat under de senaste åren och lokaler måste reinvesteras. En ökad befolkning medför ökade investeringar inom skola, vård och omsorg samt infrastruktur. Investeringsplanen medför historiskt höga investeringsnivåer för kommunen de tre kommande åren.

Ett starkt resultat är nödvändigt för att finansiera delar av den höga investeringsnivån för att inte öka låneskulden i alltför snabb takt.

Skattefinansieringsgrad av investeringar

	2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skattefinansieringsgrad %	74	45	53	68	78

Skattefinansieringsgraden av investeringar är beroende av resultat, försäljning, avskrivningar samt investeringsvolym. Genom att mäta skattefinansieringsgraden av investeringar kan man utläsa hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är finansierad. Är värdet 100 procent eller mer kan kommunen skattefinansiera samtliga investeringar, men om det är under 100 procent behöver kommunen öka låneskulden för att finansiera investeringar.

För att hålla uppe skattefinansieringsgraden vid höga investeringar behöver kommunen ha goda resultat.

I finansieringsplanen och balansräkningen har antaganden gjorts gällande exploateringsintäkter på cirka 200 mnkr per år och en genomförandegrad av investeringar på 75 procent. Dessa antaganden görs utifrån tidigare års utfall. Med dessa bedömningar beräknas självfinansieringsgraden till 53 procent 2025, 68 procent 2026 och 78 procent 2027.

Om genomförandegraden är hög och försäljningen viker kan skattefinansieringsgraden de närmaste åren sjunka. Det innebär att investeringarna får finansieras med ökad upplåning, vilket försvagar kommunens finansiella handlingsberedskap inför framtiden.

Risk och kontroll

De två övriga perspektiven är risk och kontroll. Med risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen ur ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Med kontroll avses hur kommunen genom en fungerande ekonomistyrning medverkar till att en god ekonomisk hushållning upprätthålls. Risk och kontroll hänger samman på så sätt att båda är mått på förmågan att hantera problematiska situationer.

Soliditet

	2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Soliditet %	52 %	50 %	52 %	53 %	55 %

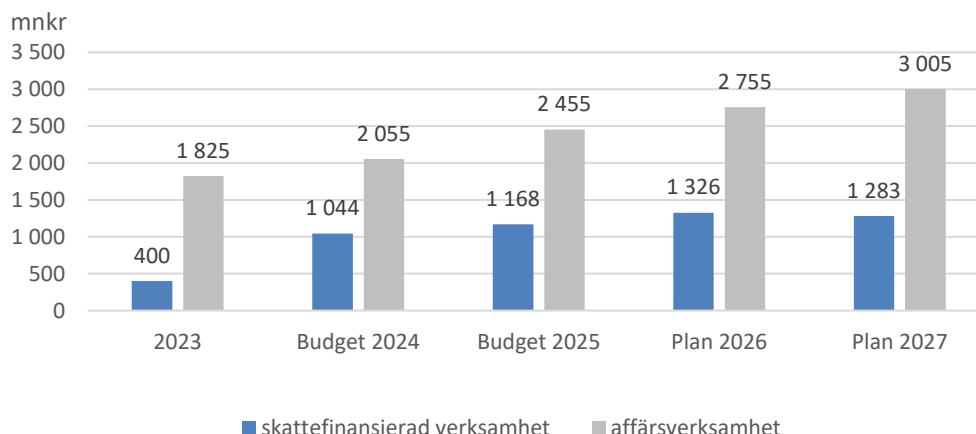
Soliditet är ett mått som visar den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital (kommunens historiska resultat). I beräkningen har vidareutlåningen till bolagen tagits bort från tillgångssidan för att få fram soliditeten för kommunen. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan bibehålls eller utvecklas i positiv riktning. Ett av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning i kommunen är att soliditeten ska uppgå till lägst 50 procent.

Under perioden 2025-2027 beräknas soliditeten ligga på 52-55 procent. Soliditetsmåten visar på att soliditeten bibehålls, vilket innebär att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme är stabilt med de resultatnivåer som har budgeterats. Det finansiella målet att soliditeten ska uppgå till lägst 50 procent uppnås.

Kommunens låneskuld

Bruttolåneskulden för den skattefinansierade verksamheten var 400 mnkr i bokslutet 2023. För åren framåt beräknas kommunens lånebehov öka på grund av en hög investeringsnivå som tillsammans med en lägre egenfinansiering via resultatet ökar lånebehovet inom den skattefinansierade verksamheten.

Ett av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning är att kommunens låneskuld för den skattefinansierade verksamheten kan uppgå till maximalt 1 250 mnkr. Låneskulden beräknas uppgå till 1 168 mnkr 2025, 1 326 mnkr 2026 och 1 283 mnkr 2027. Det finansiella målet riskerar att inte uppnås.

Bruttolåneskulden för affärsverksamheten beräknas öka för perioden från 1 825 mnkr 2023 till 3 005 mnkr 2027.

Sammanfattande bedömning

De finansiella målen hänger ihop och är beroende av varandra. Att ett av målen uppfylls kan innebära att andra även uppfylls.

Jönköpings kommuns resultat för perioden 2025-2027 uppgår i genomsnitt till 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att målsättningen på 2 procent i genomsnitt under en treårsperiod bedöms uppnås. Ett starkt resultat är nödvändigt för att finansiera delar av den höga investeringsnivån för att inte öka låneskulden i alltför snabb takt. Ett starkt resultat behövs även för att kunna möta oförutsedda händelser under året.

Soliditeten, den långsiktiga betalningsförmågan, är stabil. Det finansiella handlingsutrymmet enligt analysen försämras trots detta för perioden, vilket påverkar låneskuldens utveckling till högre nivåer. Det finansiella målet som gäller låneskulden riskerar att inte klaras då beräkningen visar en låneskuld i slutet av 2027 på 1 283 mnkr. Skattefinansieringsgraden av investeringar behöver stärkas för att inte låneskulden ska öka i alltför snabb takt. Detta kan ske genom ett högre resultat, försäljningar eller att investeringsnivån minskas.

Jönköpings kommun behöver fortsätta bedriva en god ekonomistyrning med fokus på att behålla en tillräcklig resultatnivå de närmaste åren för att möta förväntade framtida utmaningar. Det är av största vikt att kommunen inte försvagar sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa på grund av att kommunen står inför fortsatta ökade investeringar och ökade behov hänförliga till befolkningsförändringar.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning för planperioden, det vill säga tre år.

Resultatnivå

Resultatnivån ska uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag i genomsnitt under en treårsperiod.

Resultatnivån beräknas till 2,5 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag i genomsnitt under perioden 2025-2027. Målet beräknas uppnås.

Kommunens låneskuld

Kommunens låneskuld för den skattefinansierade verksamheten kan uppgå till maximalt 1 250 mnkr. Målnivån 800 mnkr som beslutades 2016 indexeras upp med ökningen av antal invånare 2017- 2027 i enlighet med senast beslutade befolkningsprognos och utvecklingen av KPI under motsvarande period.

Kommunens låneskuld beräknas för i slutet av 2027 uppgå till 1 283 mnkr. Målet för kommunens låneskuld riskerar att inte uppnås.

Kommunens soliditet

Kommunens soliditet, det vill säga andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 procent. Soliditetsmålet är exklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtaganden samt exklusive internbankslån till Rådhus AB.

Kommunens soliditet beräknas till 52-55 procent för perioden, vilket innebär att målet uppnås.

Balanskravsresultat

Det kommunala balanskravet innebär att budgeten i kommuner och regioner ska upprättas så att intäkterna varje år överstiger kostnaderna samt att utfallet av balanskravsresultatet för året ska vara positivt. Bakom balanskravet ligger den grundläggande idén om att varje generation ska bära de kostnader för service som den generationen beslutar om och konsumerar.

Balanskravet kan ses som en absolut mininivå, att balanskravet är uppfyllt innebär inte att kravet på god ekonomisk hushållning är uppfyllt. Om balanskravsresultatet visar sig vara negativt för ett enskilt år, måste det återställas inom tre år. Undantag från kravet på återställning kan göras genom att medel från resultatutjämningsreserven (RUR) eller resultatreserven (RER) disponeras.

Mnkr	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat	270	103	205	301	315
- Samtliga realisationsvinster	-12				
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet					
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet					
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
+/- återinföring av orealiserade vinster och förluster					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	258	103	205	301	315
- reservering medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	-150				
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)					
- reservering av medel till resultatreserv (RER)					
+ användning av medel från resultatreserv (RER)					
Balanskravsresultat	108	103	205	301	315

Jönköpings kommun har uppfyllt balanskravet alla år sedan det infördes år 2000. Balanskravet är uppfyllt för budgeten i VIP 2025-2027.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2023 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt inrättande och hantering av en resultatutjämningsreserv, RUR. Reservering av medel till en RUR kunde göras sista gången i årsredovisningen 2023 och 150 mnkr avsattes till RUR.

Från och med 2024 gäller ett nytt regelverk där en kommun kan göra avsättning till en resultatutjämningsreserv, RER. Om kommunen väljer att inrätta en RER behöver ett nytt beslut fattas under hösten 2024 om riktlinjer och hantering av denna.

Kommunövergripande verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om fem övergripande verksamhetsmål för mandatperioden.

Jämlik, jämställd och inkluderande kommun

I Jönköpings kommun ska alla känna sig trygga och inkluderade oavsett vem de är, var de kommer ifrån och var de bor. Känslan av sammanhang och tillit ska prägla såväl relationen mellan kommuninvånare och förtroendevalda, som mellan kommuninvånare och de kommunala verksamheterna. Medborgardialoger, och att utveckla formerna för dessa, är en viktig del för att åstadkomma detta.

Universell utformning, som handlar om att skapa lösningar som fungerar för så många som möjligt redan från början, ska vara utgångspunkten för kommunens arbete för ökad tillgänglighet.

Jönköping ska vara en kommun där alla har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet. Det ska inte finnas några omotiverade skillnader som beror på kön eller könsidentitet. Klyftor mellan olika grupper, både utifrån ett socioekonomiskt perspektiv och utifrån ett stad- och landperspektiv, ska minska.

Klimatomställning för framtiden

Kommunen ska vara ett klimatsmart föredöme och arbeta aktivt med åtgärder och incitament som gynnar klimatsmarta val och minskar klimatavtrycket. Genom en modern samhällsplanering och satsningar på infrastrukturen ska det vara enkelt att resa hållbart.

Genom att fortsätta och utveckla arbetet med energieffektivisering minskar vi såväl utsläpp som kostnader för kommunens verksamheter och kommuninvånare.

Kommunen ska även arbeta med klimatanpassning genom att planera för ett uthålligt och motståndskraftigt samhälle för framtiden. Naturbaserade lösningar ska vara utgångspunkten. I detta ingår att planera, utveckla och bevara en tålig grönstruktur för att stå emot klimatförändringar. Det kan också handla om restaurering av våtmarker, som kan dämpa risker för översvämningar och fungera som naturliga brandhinder. Våtmarker har också en viktig roll i klimatomställningen, som kolsänka, och bidrar även till ökad biologisk mångfald.

Barn och unga i fokus

Barn och unga i Jönköpings kommun ska ha möjlighet att leva ett gott liv oavsett socioekonomiska förutsättningar, kön/könsidentitet eller var de bor. Alla barn har rätt att må bra, klara skolan och ha en meningsfull fritid, samt uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i frågor som rör dem.

Att arbeta organisations- och förvaltningsövergripande med förebyggande och tidiga insatser är avgörande för att främja och stärka barns och ungas psykiska hälsa. Här har skolan en viktig roll, men arbetet för barn och unga i vår kommun ska även utgå från en helhetssyn där olika perspektiv - såsom hem, förskola, skola och fritid - binds samman och resurser används på ett effektivt och samordnat sätt under dygnets alla timmar.

Kommunen ska tillsammans med civilsamhället erbjuda trygga och utvecklande miljöer för barn och unga samt bidra till goda förutsättningar som gör att fler kan delta i föreningslivet.

Leva livet hela livet

Den äldre befolkningen utgör en betydelsefull kraft i samhällsutvecklingen. Vi lever allt längre och är allt friskare, både kognitivt och fysiskt, och många vill också arbeta längre. Kommunen ska ge förutsättningar för ett hållbart och flexibelt arbetsliv.

Alla ska känna trygghet i åldrandet och få det stöd de behöver. Ett professionellt hälsofrämjande och förebyggande arbete ska ges större plats att utvecklas inom äldreomsorgen.

Kommunen har goda förutsättningar för att tillgången till trygghetsboenden i hela kommunen ska kunna öka. Boendeformen kan ge den enskilde större möjligheter att bo kvar hemma längre samtidigt som den kan innebära tillgång till högre livskvalitet genom social stimulans och därmed mindre ensamhet och isolering.

Kompetensförsörjning för en tryggad välfärd

En av de största utmaningarna nu och framåt är att säkerställa att vi har tillräckligt med personal i våra verksamheter för att trygga kommunens välfärdsuppdrag. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats där medarbetare trivs och vill utvecklas.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram nio strategier som ett stöd för arbetet med kompetensförsörjning. Av dessa ska Jönköpings kommun framför allt satsa på att stärka ledarskapet, stötta medarbetares utveckling, prioritera arbetsmiljöarbetet och få fler att jobba mer, genom exempelvis ökad heltidstjänstgöring.

Bolagskoncernen

Jönköpings Rådhus AB är moderbolag till 10 hel- eller delägda dotterbolag samt ett antal dotterdotterbolag. Ändamålet med verksamheten är att utgöra en effektiv organisation för styrning, uppföljning och förvaltning av kommunens bolag. En viktig uppgift för bolaget är att upprätthålla och utveckla en helhetssyn i koncernen och för koncernen i relation till kommunen.

Rådhus ABs uppgift är, förutom att äga och förvalta aktier i de kommunala bolagen, även att ombesörja koncernens finansförvaltning. Övergripande regler för kommunkoncernens finansiella verksamhet återfinns i de finansföreskrifter med riktlinjer för riskhantering som antagits av kommunfullmäktige. Riktlinjerna för riskhantering utgör det ramverk som kommunkoncernen ska förhålla sig till.

Dotterbolagens resultat och tillgångar summeras tillsammans med Rådhus AB på koncernnivå och den avkastning som dotterbolagen genererar används huvudsakligen i denna koncern. Rådhus AB lämnar eventuellt en utdelning till kommunen som fastställs i samband med kommunens VIP beslutas. För VIP- perioden 2025-2027 finns budgeterat en utdelning på 50 mnkr per år till kommunen.

Kommunfullmäktige beslutar om bolagsordningar och ägardirektiv för kommunens bolag. Bolagsordningen anger bolagens verksamhet och det kommunala ändamålet. För de bolag som ingår i Jönköpings Rådhus AB-koncernen finns ett gemensamt ägardirektiv. För varje bolag finns dessutom ett särskilt ägardirektiv som innehåller unika direktiv för respektive bolag, som beskriver uppdrag, mål och inriktning för respektive bolag. Det gemensamma ägardirektivet och de särskilda ägardirektiven är fastställda av kommunfullmäktige 2023-12-31 § 239 och därefter bekräftade på respektive dotterbolags bolagsstämma.

Följande bolag är helägda av Jönköpings Rådhus AB:

- Destination Jönköpings AB
- Elmia AB
- Bostads AB Vätterhem
- Junehem AB
- Jönköping Energi AB
- Jönköpings kommuns Fastighetsutveckling AB
- Södra Munksjön Utvecklings AB

Följande bolag är delägda av Jönköpings Rådhus AB:

- Högskolefastigheter i Jönköping AB ägs av Jönköpings Rådhus AB till 86 procent, 14 procent ägs av Stiftelsen Högskolan i Jönköping.
- June Avfall och Miljö AB ägs av Jönköpings Rådhus AB till 91 procent. Habo kommun äger 5 procent samt Mullsjö kommun 4 procent.
- Jönköping Airport AB ägs till 50 procent av kommunen och till 50 procent av Region Jönköpings län

Resultat och investering kommunala bolag

Bolagens budgetar och affärsplaner beslutas av styrelsen i respektive bolag och inte av kommunfullmäktige. Budgetar för nästkommande år beslutas i november/december av

respektive bolags styrelse.

Uppgifterna i tabellen nedan visar bolagens budgeterade omsättning, resultat och investeringar för innevarande år 2024.

För de kommande åren 2025-2027 räknar bolagen med motsvarande ekonomisk utveckling som 2024. De finansiella kostnaderna beräknas öka i samband med omsättning av lån med lägre räntenivåer. Bolagens investeringar har de senaste åren legat på en hög nivå. Investeringsnivån för de kommande åren beräknas dock minska något i samband med att nuvarande nybyggnation av bostäder slutförs.

Kommunala bolag 2024

Budget 2024, mnkr	Omsättning	Resultat	Investeringar
Destination Jönköping AB	41	0	0
Elmia AB	320	13	15
Junehem AB	237	-10	210
Bostads AB Vätterhem	840	50	600
June Avfall och Miljö AB	235	1	110
Jönköping Energi AB	2 240	93	700
Högskolefastigheter i Jönköping AB	120	2	23
Jönköpings kommuns Fastighetsutveckling AB	152	4	60
Jönköping Airport AB	46	-34	12
Södra Munksjön Utvecklings AB	42	-26	40

Väsentliga personalförhållanden

Konkurrenskraftig arbetsgivare

Kompetensförsörjning

En av kommunkoncernens största utmaningar är kompetensförsörjningen, det vill säga att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare. En hög grad av samarbete och samverkan för att tillsammans skapa ett strukturerat och systematiskt arbete med strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att hantera utmaningen. Att vara öppen för nya och gränsöverskridande samarbeten och arbetssätt och att till exempel dela på resurser och kompetens är en viktig väg framåt.

Arbetet med att utveckla en gemensam styrning/ledning, processer och roller inom HR-området sattes under början av 2024. Målet med styrmodellen är att samordna funktioner och arbetssätt inom HR för att stärka kommunens gemensamma förmåga att möta kompetensförsörjningens utmaningar. Den kommer att ge stöd för en långsiktig utveckling av HR-processerna och på sikt att möjliggöra långsiktiga investeringar, satsningar och prioriteringar gällande kompetensförsörjningen.

Löner och förmåner

Avtalsrörelsen 2024 innebar en återgång till garanterad löneökningssnivå i många avtal inom kommunal sektor. De allra flesta avtal är ettåriga och läget inför 2025 års avtalsrörelse är mycket osäkert. Under dessa förutsättningar är lön och förmåner fortsatt en fråga i fokus för Jönköpings kommun. Det sker även ett förändrat sätt att arbeta inom kommunen där allt fler förvaltningar önskar arbeta med lönestrukturen inom förvaltningen i stort i stället för att yrka lönestrategiska medel till särskilda grupper. Detta ställer sig både fackliga parter och arbetsgivaren sig positivt till. 2024 infördes ett friskvårdsbidrag inom kommunen som har mottagits väldigt positivt bland de anställda inom kommunen.

Handlingsplanen för 2025 och framåt visar att det finns kvinnodominerade grupper som behöver tillföras medel för att kommunen ska bli en ännu mer jämställd arbetsgivare.

Hållbara arbetsplatser

Hållbara förutsättningar för medarbetare och chefer skapar trygghet, attraktivitet, utveckling och kvalitet och effektiva hållbara arbetsplatser/verksamheter. För att skapa hållbara förutsättningar behövs tillit mellan medarbetare och chef och chef och överordnad chef. Tilliten byggs bland annat genom att i kontinuerlig dialog skapa delaktighet och inflytande i verksamheten för alla medarbetare. Aktiviteterna som följer har som mål att bygga tillit och därmed hållbara arbetsplatser med hållbara förutsättningar.

Arbetsmiljö

En aktuell och därmed reviderad arbetsmiljöpolicy är nödvändig för att följa förändringarna i arbetsmiljölagstiftning, socialförsäkringsbalken och arbetsrätten. Arbetet med att revidera kommunens arbetsmiljöpolicy kommer fortsätta under perioden.

En arbetsmiljömodul har införts i systemstödet Stratsys för att skapa stöd, struktur och

systematik för medarbetare med fördelade arbetsmiljöuppgifter och för att öka inflytande och delaktighet för medarbetarna i verksamhetens systematiska arbetsmiljöarbete. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är även en del i att nå långsiktiga mål såsom ökad hälsa, trivsel, engagemang och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Utveckling av utbildningar inom arbetsmiljöområdet pågår löpande. Under perioden kommer en grundläggande e-utbildning inom Kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier tas fram för att stärka och trygga medarbetare och chefer inom området och komplettera fördjupande utbildningsinsatser och workshops. Utbildning inom Hot, våld och otillåten påverkan har tagits fram och under perioden kommer hjälp och stöd till chefer och arbetsplatser kompletteras för att skapa ett verksamhetsnära lärande. Utbildningarnas målgrupp är samtliga medarbetare inom kommunens verksamheter.

Chefs- och ledarutveckling

Jönköpings kommuns ledarskap ska präglas av ett tillitsbaserat, kommunikativt, öppet och modigt förhållningsätt som utgår från kommunens värdegrund och Medarbetaridé.

Under 2025-2027 fortsätter arbetet med att etablera och vidareutveckla ett hållbart introduktions- och utvecklingsprogram som bidrar såväl till chefens egna utveckling och trygghet som till medarbetarnas, organisationens och medborgarnas bästa.

Ett arbete med att undersöka en möjlig arbetsform och struktur för att identifiera och tillvarata framtida chefer och ledare samt kring ett förlängt och hållbart arbetsliv för personer som är i slutfasen av sitt arbetsliv kommer inledas under 2025.

Medarbetarundersökning

Medarbetarundersökning är ett värdefullt redskap i arbetet med att förbättra arbetsmiljön och säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet. Kommunkoncernen utvecklar och stärker undersökningsmetodiken, analysarbetet av resultaten, lämpliga insatser och uppföljningen.

Sjukfrånvaro

Jönköpings kommun arbetar aktivt med sin sjukfrånvaro genom olika insatser anpassade till den verksamhet där sjukfrånvaron finns. Efter flera år med en hög sjukfrånvaro kopplat till pandemin ser kommunen som arbetsgivare att sjukfrånvaron nu minskar men att den ändrar karaktär. Allt fler är långtidssjuka på grund av psykisk ohälsa inom den kommunala sektorn och detta är något som arbetsgivaren måste börja arbeta systematiskt med ännu mer framåt.

Del 2 – Ekonomisk redovisning

I denna del redovisas finansiella rapporter för Jönköpings kommun. Här finns också en drift- och investeringsredovisning med kommentarer.

Finansiella rapporter

Jönköpings kommuns resultatplan, finansieringsplan och balansplan redovisas här.

Resultatplan

Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	2 428	4 240	4 407	4 594	4 660
Verksamhetens kostnader	-11 190	-13 535	-14 065	-14 571	-14 957
Avskrivningar	-641	-655	-686	-776	-816
Verksamhetens nettokostnader	-9 403	-9 950	-10 344	-10 753	-11 113
Skatteintäkter	8 044	8 205	8 550	8 939	9 327
Generella statsbidrag och utjämning	1 689	1 848	1 971	2 059	2 085
Verksamhetens resultat	330	103	177	245	299
Finansiella intäkter	141	283	260	268	270
Finansiella kostnader	-201	-283	-232	-212	-254
Årets resultat	270	103	205	301	315
Resultatnivå i procent	2,8 %	1,1 %	2,0 %	2,7 %	2,8 %

Resultatplanen redovisar samtliga kostnader och intäkter under respektive år. Budgeten ska upprättas så att intäkterna varje år överstiger kostnaderna.

Intäkterna består av taxor, avgifter och hyresintäkter. Verksamhetens kostnader består till största delen av personalkostnader, men även kostnader för varor, material och tjänster ingår här. Avskrivningarna är den beräknade värdeminskningen av anläggningstillgångarna i form av byggnader och inventarier för verksamheten.

De finansiella kostnaderna består av räntekostnader avseende lån för kommunkoncernen, bankkostnader samt räntekostnad på pensionsavsättningar. De finansiella intäkterna består av ränteintäkter på koncernkontot och ränteintäkter för de vidareutlånade medlen till Rådhus AB. År 2024 finns en budgeterad intäkt om utdelning från Rådhus AB på 60 mnkr till kommunen vid behov. För åren 2025-2027 beräknas en utdelning kunna ske med 50 mnkr enligt tidigare modell.

Årets resultat i procent visar årets resultat i förhållande till skatter och generella statsbidrag. Jönköpings kommuns målsättning att resultatnivån under en treårsperiod ska uppgå till 2 procent i genomsnitt bedöms uppnås för perioden 2025-2027 då genomsnittet uppgår till 2,5 procent.

Finansieringsplan

Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Investeringar					
Nettoinvesteringar	1 118	2 003	1 993	1 910	1 723
Genomförandegraden bedöms till 75 %		-501	-498	-478	-431
Summa investeringar	1 118	1 502	1 495	1 432	1 292
Finansiering av investeringar					
Budgeterat resultat	232 *	103	205	301	315
Avskrivningar och nedskrivningar	641	655	686	776	816
Försäljningar av mark samt exploateringsersättning	38	100	209	197	204
Summa finansiering	911	858	1 100	1 274	1 335
Nyupptagna lån	207	644	395	158	-43
Total låneskuld	400	1 044 **	1 168	1 326	1 283

*resultatet exklusive försäljning av mark samt exploateringsersättning

** I prognos 2024 redovisas ett högre resultat vilket innebär att totalt låneskuld för 2024 bedöms bli 773 mnkr.

Finansieringsplanen gäller enbart skattefinansierad verksamhet. Affärsverksamheten redovisas i Tekniska nämndens förslag som beslutade i juni. Finansieringsplan är en förenklad kassaflödesplan och visar hur investeringarna finansieras under perioden.

Investeringar: Från investeringsplanen hämtas uppgifter om vilka nya investeringar som budgeteras respektive år. Utfallet de senaste tre åren visar på en genomförandegrad på 75 procent av årsbudget för skattekollektivet (inklusive exploatering). Utifrån detta bedöms framtida investeringar ha en genomförandegrad på 75 procent av årsbudget.

Budgeterat resultat: Det budgeterade resultatet enligt resultatplanen 2025-2027 ger tillskott till finansieringen. År 2023 och 2024 är resultatet uppdelat och visas även under försäljning av mark samt exploateringsersättning som finns på en egen rad i tabellen.

Avskrivningar och nedskrivningar: Budgeterad kostnad för anläggningstillgångars värdeminskning enligt resultatplan 2025-2027, leder inte till någon utbetalning utan är frigjorda för att användas tillsammans med årets resultat för att finansiera investeringar.

Försäljning av mark samt exploateringsersättning: I exploateringsplanen för 2025-2027 budgeteras en resultatpåverkan gällande realiserade värdeökningar (försäljning av mark) och exploateringsersättning inklusive en reducering på 40 procent från verksamheten.

För att finansiera återstående del av investeringarna behöver kommunen ta upp nya lån. Prognosen för 2024 bedöms till 773 mnkr i lån vid utgången av 2024. **Nyupptagna lån** för perioden 2025-2027 beräknas öka med 395 mnkr 2025 och 158 mnkr 2026, samt minska med 43 mnkr 2027, utifrån bedömning att årets kassaflöde ska vara noll. Det innebär en total låneskuld i slutet av 2027 på 1 283 mnkr.

Balansplan

Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	11 202	12 046	12 770	13 426	13 902
Finansiella anläggningstillgångar	4 788	4 788	4 788	4 788	4 788
Summa anläggningstillgångar	15 990	16 834	17 558	18 214	18 690
Omsättningstillgångar	1 454	1 454	1 244	1 244	1 244
Summa tillgångar	17 444	18 288	18 802	19 458	19 934
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	6 738	6 941	7 329	7 828	8 348
Avsättningar för pensioner	846	846	846	846	846
Andra avsättningar	169	169	169	169	169
Skulder	9 691	10 332	10 458	10 615	10 571
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	17 444	18 288	18 802	19 458	19 934
Panter och ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelse pensioner intjänade innan 1998	2 472	2 543	2 421	2 289	2 185
Borgensförbindelser	8 312				

Balansplanen visar den beräknade ekonomiska ställningen vid årets slut. Den ena sidan visar hur stora tillgångar som kommunen har och den andra sidan hur stort det egna kapitalet och hur stora skulderna är. Det egna kapitalet är den del av tillgångarna som kommunen har finansierat själv.

Investeringstakten är hög i kommunen vilket påverkar tillgångssidan i balansräkningen och posten anläggningstillgångar som ökar med 2 700 mnkr för perioden 2023-2027. Dock ökar inte eget kapital (kommunens historiska resultat) med motsvarande belopp (1 610 mnkr), vilket innebär att kommunen behöver öka sina lån (skulder) för att finansiera investeringarna.

Ställda panter och ansvarsförbindelser är åtaganden som kommunen har men som inte syns i balansräkningen. Kommunen tillämpar "blandmodellen" för redovisning av pensionsåtaganden i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Ansvarsförbindelser pensioner är personalåtagande för personer som är anställda eller har gått i pension som intjänat pension innan år 1998. Borgensförbindelser är åtaganden som kommunen ingått för de kommunala bolagen.

Driftbudget

Skatter och kommunalekonomisk utjämning

Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skatteintäkter	8 044	8 205	8 550	8 939	9 327
Inkomstutjämning, bidrag	1 344	1 448	1 619	1 748	1 871
Regleringsbidrag	339	448	385	334	252
Kostnadsutjämning, avgift	-427	-428	-437	-436	-462
Bidrag för LSS-utjämning	87	90	92	92	93
Generella bidrag från staten	59	0	0	0	0
Kommunal fastighetsavgift	287	290	312	321	331
Totalt skatter och kommunalekonomisk utjämning	9 733	10 053	10 521	10 998	11 412

Skatter och generella statsbidrag är kommunens största intäktskälla och finansierar cirka 80 procent av kommunens verksamhet. Prognosen för 2025–2027 bygger på SKR:s skatteunderlagsprognos från 3 oktober 2024 (cirkulär 24:43). Skattesatsen till kommunen beräknas i detta material vara oförändrad under perioden jämfört med 2024, 21,64 procent. Kommunens egna **skatteintäkter** beräknas uppgå till drygt 8,5 miljarder kronor år 2025. En skattekrone motsvarar cirka 400 mnkr.

Den kommunalekonomiska utjämningen består av både kostnads- och intäktsutjämning. Syftet är att alla kommuner ska ha likvärdiga förutsättningar att tillhandahålla välfärdstjänster och annan kommunal service till sina invånare trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. Utjämningen ska inte kompensera för ambition eller effektivitetsskillnader. Den statliga utjämningskommittén överlämnade sitt slutbetänkande 2024-07-02. Om förslaget beslutas av riksdagen så skulle en ny modell införas 2026 med övergångsregler under ett par år. Eftersom förslaget inte är beslutat så är det inte inräknat i VIP 2025-2027, se mer under rubrik Väsentliga händelser.

Jönköping beräknas ha en skattekraft på 267 485 kr/invånare vilket motsvarar cirka 95 procent av rikets skattekraft. **Inkomstutjämningsbidraget** kompenserar kommunen upp till 115 procent av medelskattekraften vilket gör att Jönköping 2025 beräknas få cirka 1,6 miljarder kronor i bidrag.

När det gäller **kostnadsutjämningen** så utjämnar den för strukturella kostnadsskillnader i stora delar av den obligatoriska verksamheten som förskola, grundskola, vuxenutbildning, IFO, Äldreomsorg mm. Här har Jönköping sammantaget för modellerna en gynnsam struktur och betalar 437 mnkr i utjämningsavgift 2025. Bidraget för LSS-utjämning ligger i ett eget system och ger Jönköping 92 mnkr i intäkter år 2025.

Regleringsbidrag eller regleringsavgift används för ekonomiska regleringar mellan staten och kommunsektorn, till exempel när den kommunala finansieringsprincipen tillämpas för att kompensera för att ansvaret för uppgifter flyttas mellan staten och kommunsektorn eller ändrade skatteregler. Här kan även ingå tillskott eller avdrag av ändrade statsbidrag som riksdagen beslutar om i budgeten och kan komma att ändras efter regeringens höstbudget i september. Uppgår till 385 mnkr 2025.

Den statliga fastighetsskatten avskaffades 2008. I stället infördes en kommunal **fastighetsavgift**. Avgiften indexuppräknas varje år och följer inkomstbasbeloppets förändring jämfört med 2008. Inkomstbasbeloppet fastställs för ett år i taget i november året innan. Jönköping beräknas få en intäkt på 312 mnkr 2025.

Sammanställning driftbudget

Tabellen visar ett sammandrag av verksamhetens nettokostnad. Här ingår driftbudgeten med anslag för respektive nämnd, det budgeterade resultatet för affärsverksamheten (VA och Miljön) samt kommungemensamma kostnader och intäkter.

Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige, kommunstyrelse	341	378	378	387	383
Kommunrevision	4	5	5	5	5
Valnämnd	1	5	2	7	1
Överförmyndarnämnd	16	18	18	18	18
Stadsbyggnadsnämnd	176	197	205	208	209
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	28	29	28	29	27
Teknisk nämnd	350	327	359	359	363
Barn- och utbildningsnämnd	3 442	3 581	3 588	3 578	3 557
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	788	844	843	862	879
Kultur- och fritidsnämnd	320	330	345	345	345
Individ- och familjeomsorgsnämnd	775	806	813	816	817
Äldrenämnd	1 872	2 007	2 046	2 081	2 131
Funktionsstödsnämnd	1 198	1 267	1 261	1 263	1 262
Summa nämndsnetto	9 311	9 794	9 891	9 958	9 997
Affärsverksamhet (VA och Miljön)	-4	-8	-8	-8	-10
Reavinst mm vid fastighetsförsäljning	-12	-	-	-	-
Realiserad värdeökning vid markförsörjning	-13	-	-	-	-
Exploateringsersättning	-13	-	-	-	-
Nedskrivningar, utrangering	14	-	-	-	-
Avsättningar	12	-	-	-	-
Kommungemensamma kostnader/intäkter	80	164	462	804	1 126
Justering interna poster	-31	-	-1	-1	-
Justering statsbidrag i bokslut	59	-	-	-	-
Verksamhetens nettokostnad	9 403	9 950	10 344	10 753	11 113
-varav verksamhetens intäkter			4 407	4 594	4 660
-varav verksamhetens kostnader			-14 065	-14 571	-14 957
-varav avskrivningar			-686	-776	-816

Riktade statsbidrag

Tabellen visar vilka de tjugo största statsbidrag som Jönköpings kommun prognostiserar att få beviljat och utbetalt 2024 och 2025. De är sorterade i storleksordning utifrån

prognos ansökan 2024.

Prognosen för kommunen 2024 är cirka 455 mnkr och 2025 cirka 370 mnkr. Differensen mellan 2024 och 2025 är de medel som Tekniska nämnden söker, framför allt för Visingsötrafiken där staten täcker 80 procent av kostnaderna vilka söks i efterskott.

I och med ny socialtjänstlag som träder i kraft den 1 juli 2025 har regeringen aviserat att kommunerna ska få medel under flera år, cirka 8 miljarder kronor till och med 2028, för att stimulera omställning av verksamheten. Av dessa medel är inriktningen att individ- och familjeomsorgens område barn och ungdom kommer använda 8 mnkr årligen för förebyggande åtgärder som ska motverka höga placeringsnivåer. De förebyggande åtgärderna ska vara väl beprövade och evidensbaserade.

Tabell: Riktade statsbidrag

Mnkr, nämnd	Riktade statsbidrag	Prognos 2024	Prognos 2025
BUN	Stärkt kunskapsutveckling (tidigare Likvärdig skola)	78,8	86,2
TN	Visingsötrafiken	64,8	80% av kostnaderna
ÄN	Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer	55,0	55,0
BUN	Kvalitetshöjande åtgärder förskola	35,5	36,7
UAN	Yrkesvux, SFI kombi, yrkesförare, lärling	32,7	35,7
BUN	Maxtaxa i förskola/fritidshem	28,5	28,5
ÄN	Äldreomsorgslyftet	23,4	23,4
BUN	Lärarlönelyftet	22,0	22,0
UAN	Arbetsförmedlingen	22,0	22,0
ÄN	Prestationsbaserat stöd för att utöka ssk-bemanningen inom äldreomsorgen	14,0	0,0
BUN	Förstelärare/Karriärtjänster	12,6	12,6
TN	Teknisk nämnd, Mark och Exploatering	11,5	?
BUN	Lärarassistent, speciallärare, speciallärare i särskilda undervisningsgrupper, personalförstärkning elevhälsan	10,3	17,1
BUN	Läromedel och lärarhandledning	8,1	9,4
TN	Teknisk nämnd, Mark och Exploatering	7,9	?
BUN	Lärares arbetsmiljö i socialt utsatta områden	6,9	6,9
UAN	Gymnasial lärlingsutbildning	6,4	?
Rtj	Kris/Civilt försvar	5,9	5,9
UAN	Lärarlönelyftet	4,4	4,4
UAN	Förstelärare	4,4	4,4

Kommungemensamma kostnader och intäkter

Mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner	749	823	686	654	682
Intern ersättning pensioner	-626	-657	-449	-449	-449
Reglering arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld	63	12	12	12	12
Intern ränta	-87	-122	-214	-253	-267
Konjunkturpott	22	15	-	-	-
Kommunstyrelsen ofördelade resultatmedel	1	3	3	3	3
Övriga kommungemensamma anslag för senare utfördelning	-42	177	424	838	1 145
Summa	80	251	462	805	1 126

Beräkningen av **pensionskostnader** utgår från prognosen i augusti 2024 från kommunens pensionsförvaltare KPA. Pensionskostnaderna har stor inverkan på kommunens ekonomi. De höga kostnadsnivån 2023–2024 beror till största delen på inflationstakten i juni varje år ligger till grund för prisbasbeloppet som pensionerna värdesäkras med. För kommande år under planeringsperioden beräknas en lägre inflationstakt och lägre pensionskostnader. Den förändring av inkomstbasbeloppet som fastställs av regeringen i november varje år påverkar kostnaderna och ingår inte i siffermaterialet 2025-2027 som bygger på en prognos från KPA.

Intern ersättning pensioner är den del av det kalkylerade personalomkostnadspålägget som är en intern omföring från förvaltningarna för avtalspensionen som beräknas på lönen och är kopplat till del det kommungemensamma Personalomkostnadspålägget. (PO-pålägg). Även detta sänks beroende på lägre pensionskostnader. Anslagen till nämnderna är nedjusterade i motsvarande grad.

När det gäller posten **arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld** så budgeteras här avvikelser mellan kalkylerat personalomkostnadspålägg som påförts förvaltningarna och verklig arbetsgivaravgift. Teoretiskt ska denna avvikelse bli noll men mindre avvikelser kan förekomma. Semesterlöneskuldens ökning är budgeterad till 12 mnkr.

Internräntan är den del av kapitalkostnaderna som förvaltningarna betalar för investeringar. Ökade investeringsnivåer under perioden ökar den interna räntekostnaden på förvaltningarna och här den interna ränteintäkten. Räntan är höjd från 1,25 procent till 2,5 procent. Nämnderna är kompenserade för denna ökning. Reglering fastighetsförvaltning som tidigare ingått under denna post utgår 2025 i enlighet med kommunens hyresmodell.

Kommunstyrelsens ofördelade resultatmedel. Kommunstyrelsen kan vid behov under året fatta särskilda beslut om de 3 mnkr i ofördelade medel som finns avsatt centralt.

Under **övriga kommungemensamma anslag** budgeteras medel för senare fördelning till berörda nämnder. Det förutsätts att nämnderna även fortsättningsvis kompenseras för ökade löner enligt träffade avtal under aktuellt år och medel för särskilda lönesatsningar. Under övrigt återfinns även anslag för senare utfördelning för hyror, driftsmedel och kapitalkostnader till följd av nya investeringar, vilket specificeras under avsnitt 4.3.2 centrala medel till följd av investeringar.

Investeringsbudget

Jönköpings kommun beslutar om en femårig investeringsplan med omprövning varje år. Här redovisas åren 2025-2029. Investeringsstakten ökar i Jönköpings kommun såväl för nämnderna, som för vatten- och avloppsverksamheten. Planen är upprättad i 2024 års prisnivå, exklusive moms.

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelse	119	113	160	85	92
Stadsbyggnadsnämnd	157	116	106	239	306
Teknisk nämnd	505	537	442	423	437
Barn- och utbildningsnämnd	691	215	78	46	62
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	51	121	103	32	16
Kultur och fritidsnämnd	207	491	428	257	46
Individ- och familjeomsorgsnämnd	11	1	1	1	1
Äldrenämnd	100	129	272	350	349
Funktionsstödsnämnd	39	20	58	42	61
Summa nämnder	1 879	1 742	1 648	1 475	1 369
Exploateringsverksamhet (exkl. VA)	113	168	75	82	37
Summa skattefinansierad verksamhet	1 993	1 910	1 723	1 557	1 406
Exploatering VA	50	86	27	19	8
VA (exkl. exploatering)	351	468	376	388	239
Miljöhantering i Jönköping	17	39	10	7	7
Summa affärsverksamhet	418	593	412	415	253
Totala investeringar	2 410	2 503	2 135	1 972	1 659

Sammandrag investeringsplan

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelse	118,5	112,8	159,9	84,8	91,9
varav Utveckling - Infrastruktur	20,0	13,1	59,0	0,0	0,0
varav Kommungemensam	98,5	99,7	100,9	84,8	91,9
Stadsbyggnadsnämnd	156,8	115,8	106,3	239,4	305,5
varav Räddningstjänst	76,3	23,3	22,8	82,9	108,0
varav Gator och vägar	48,0	66,5	58,5	54,5	87,5
varav Utveckling - Infrastruktur	32,5	26,0	25,0	102,0	110,0
Teknisk nämnd	505,3	536,5	441,5	423,0	436,9
varav Fastighetsförvärv	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
varav Gator och vägar	74,3	80,3	73,7	73,7	73,3
varav Parker och lekplatser	46,9	28,8	33,2	28,5	28,5
varav Fastigheter	248,6	284,8	216,6	211,6	199,9
varav Övr. teknisk nämnd	110,5	117,6	93,0	84,2	110,2

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Barn- och utbildningsnämnd	690,6	214,7	78,0	46,3	61,9
varav Förskola	43,9	86,4	51,5	27,3	42,9
varav Grundskola, fritidshem	646,7	128,3	26,5	19,0	19,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	50,5	120,7	103,2	31,9	15,7
Kultur och fritidsnämnd	207,1	491,4	427,9	257,0	45,8
varav Idrotts- och fritidsanläggningar	64,1	135,4	89,3	5,5	5,8
varav Badverksamhet	130,2	347,2	335,2	236,5	38,2
varav Kultur och övrig verksamhet	12,8	8,8	3,4	15,0	1,8
Individ- och familjeomsorgsnämnd	11,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Äldrenämnd	100,2	128,9	272,0	349,9	349,1
Funktionsstödsnämnd	39,4	19,8	58,2	42,1	61,4
Summa investering	1 879,4	1 741,6	1 648,0	1 475,4	1 369,2
Exploatering skattefinansierad verksamhet	113,3	168,2	75,0	81,5	36,6
Nettoinvesteringar skattefinansierad verksamhet	1 992,7	1 909,8	1 723,0	1 556,9	1 405,8
Affärsverksamhet					
Exploatering VA	49,6	85,6	26,6	19,1	7,5
VA	351,1	468,4	375,9	388,2	239,1
Miljöhantering i Jönköping	17,0	39,1	9,9	7,3	6,5
Summa investering affärsverksamhet	417,7	593,1	412,4	414,6	253,1
Total investering kommunen	2 410,4	2 502,9	2 135,4	1 971,5	1 658,9

Större investeringsprojekt

Jönköpings kommun har ett flertal större investeringsprojekt som redan har haft byggstart eller som startar 2025. Nedan redovisas ett antal investeringsprojekt med en investeringsutgift på över 50 mnkr och som har stor påverkan på investeringsbudgeten under 2025. Störst andel under 2025 gäller grundskolor. Tabellen visar den totala investeringsbudgeten för projekten, hur mycket som beräknats ha investerats till och med år 2024 samt budgeten för 2025 och återstående del under åren 2026-2029.

Projektnamn, mnkr	Verksamhet	Total invest.	Beräkn tom. 2024	Budget 2025	Plan 2026-2029
Samverkan kollektivtrafikåtgärder	Infrastruktur	92	0	20	72
Förlängning Barnhemsgatan	Infrastruktur	240	3	5	175
Axamo övningsanläggning	Räddningstjänst	53	6	47	0
Tändsticksområdet etapp 1	Fastigheter	60	0	2	58
Lekeryd ny förskola och matsal	Förskola	124	2	25	97
Slättenskolan	Grundskola	124	102	22	0
Sanda 7-9, högstadium samt anpassad grundskola	Grundskola	540	355	185	0
Djupadalsskolan 7-9 samt anpassad grundskola	Grundskola	316	159	150	7

Projektnamn, mnkr	Verksamhet	Total invest.	Beräkn tom. 2024	Budget 2025	Plan 2026-2029
Bottnarydsskolan	Grundskola	195	157	36	2
Ölmstadskolan	Grundskola	215	131	80	4
Rosenlundsskolan	Grundskola	192	30	97	66
Per Brahegymnasiet lokaltillskott	Gymnasieskola	65	3	25	37
Sandagymnasiet, ersättningsbyggn	Gymnasieskola	161	0	7	154
Friidrottshall	Idrottsanlägg.	189	15	4	170
Ridhus Vissmålen	Idrottsanlägg.	62	10	43	9
Rosenlundsbadet	Badanläggning	1 116	30	130	956
Samsets äldreboende	Äldreomsorgen	370	24	55	291
Rosenlunds äldreboende	Äldreomsorgen	575	10	11	554
Häggeberg vattenverk HI	Vatten-och avlopp	199	182	17	0
Simsholmen kapacitetsökning	Vatten-och avlopp	355	1	6	348

Centrala medel till följd av investeringar

Det finns två olika modeller för budgetkompensation som är beslutade av kommunfullmäktige. Politiken beslutar i budgetarbetet om berörd nämnd ska erhålla ramtillskott för den tillkommande hyran, samt drift- och kapitalkostnad.

Centrala medel hyror (fastigheter): Anslag för tillkommande hyror (hyrespotten) budgeteras centralt för senare fördelning när en ny-, till- eller ombyggnation med egna investeringsmedel är inflyttad. Hyrespotten grundas på uppgifter i investeringskalkyler som skapas av beställande förvaltning och hyressätts av fastighetsavdelningen.

Centrala medel drift, inklusive kapitalkostnad, gator och parker: Anslag för tillkommande drift- och kapitalkostnad budgeteras centralt för senare fördelning när en ny-, till- eller ombyggnation är klar. Potten grundas på uppgifter i investeringskalkyler som skapas av beställande förvaltning och tekniska kontoret.

Centrala medel hyror

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelse	19	22	28	28	28
Stadsbyggnadsnämnd	4	10	10	11	11
Teknisk nämnd	13	1	1	1	1
Barn- och utbildningsnämnd	29	107	124	151	153
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	4	5	9	14	25
Kultur och fritidsnämnd	3	6	14	57	95
Individ- och familjeomsorgsnämnd	10	8	8	8	8
Äldrenämnd	11	11	12	23	42
Funktionsstödsnämnd	6	9	10	13	16
Summa	99	179	216	306	379

Centrala medel drift, inklusive kapitalkostnad, gator och parker

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Teknisk nämnd					
Drift- och Kapitalkostnad	23	41	50	90	113
Summa	23	41	50	90	113

Del 3 – Verksamhetsöversikt nämnder

I denna del presenteras Jönköpings kommuns verksamhet som under 2025–2027 bedrivs av tolv nämnder utöver kommunstyrelsen. Affärsverksamheterna VA och Miljöhantering i Jönköping är egna resultat- och balansräkningsenheter och ingår i tekniska nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelse

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsens uppdrag styrs i första hand av det som föreskrivs i kommunallagen. Den politiska ledningen utgörs av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och fem utskott, ledningsutskott, upphandlingsutskott, personalutskott, välfärdsutskott samt samhällsbyggnadsutskott. Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med kommunens övergripande mål, riktlinjer och styrning av den kommunala verksamheten. De huvudsakliga uppgifterna är att ansvara för kommunens utveckling och ekonomi, översiktlig fysisk planering, mark- och bostadsförsörjning, näringslivs- och sysselsättningsfrågor, inköps-, informations- och turistfrågor samt organisationsfrågor.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunledning	46,6	45,7	45,7	45,7
Kommungemensam administration	249,6	250,3	259,8	253,8
Övrig kommungemensam verksamhet	7,2	9,4	9,4	9,4
Näringslivsåtgärder	52,4	52,3	52,3	52,3
Utveckling infrastruktur	0,3	0,3	0,3	0,3
Miljömålsarbete	6,2	5,0	4,9	6,4
Kulturproduktion	14,9	14,9	14,9	14,9
Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse	377,2	377,9	387,3	382,8

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Beslutsstöd nytt system, 1,3 mnkr 2024, avslutas 2026	-0,4	-1,3	-1,3
Utredningsmedel Munksjön, 2,9 mnkr 2024, 1,5 mnkr 2025, utgår 2026	-1,4	-2,9	-2,9
Driftkonsekvenser infrastrukturinvesteringar	1,9	3,8	3,8
Miljömålsanslag utfördelning till nämnderna 2025, 2026	0,1	1,5	3,0
Utredning/upphandling nytt ekonomisystem	0,7	7,0	1,0
Ökat anslag friskvårdsbidrag	1,0	1,0	1,0
Förändrad debitering kommunal utveckling	2,2	2,2	2,2
Ekonomiavdelningen 1 tjänst	0,4	0,8	0,8
Integrationsanslaget flyttas till KFN	-1,4	-1,4	-1,4
Ödrift ökad driftskostnad KF 2024 § 100	0,5	2,3	2,3
Civil beredskap KF 2024 § 148	3,3	3,3	3,3
Helårseffekt löner 2024	2,1	2,1	2,1
Kompensation hyresökningar 2025	2,1	2,1	2,1
Kompensation och andra justeringar	-6,6	-6,6	-6,6
Summa	4,5	13,9	9,4

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige, minskar med ett mötestillfälle	-0,4	-0,4	-0,4
Utvecklingsmedel, förvaltningsledning	-1,0	-1,0	-1,0
Intäktsförstärkning, Finansavdelningen	-0,2	-0,2	-0,2
Kommunikationsverktyg, Kommunikationsavdelningen	-0,3	-0,3	-0,3
Konsultkostnader, Digitaliseringsavdelningen	-0,1	-0,1	-0,1
Personalminskning	-1,8	-1,8	-1,8
Summa	-3,8	-3,8	-3,8

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	26 Utveckling - Infrastruktur									
30462	Samverkan kollektivtrafikåtgärder etapp 2	152,1		20,0	54,1	78,0				x)
30462	Samverkan kollektivtrafikåtgärder etapp 2	-60,0			-41,0	-19,0				x)
	Netto			20,0	13,1	59,0				
	275 030 Civil beredskap									
2106	Civil beredskap			0,1	0,1					
	Netto			0,1	0,1					
	80 Kommungemensam administration									
2100-2101	Datorer			50,0	47,0	55,8	45,9	46,6		
2102-2103	Surfplattor			12,6	11,8	11,8	12,4	12,5		
2104-2105	Mobiler			9,6	17,6	5,5	5,5	9,6		
2132	Infrastruktur			19,0	18,0	22,6	15,8	18,0		
2139	Kommungemensamma system			1,1	1,1	1,1	1,1	1,1		
2150	Lokalanpassning KS			2,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
211511	Inventarier stadskontoret			2,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
	Netto			96,4	95,6	96,9	80,8	87,9		
	9 Kommungemensamma									
2910	Miljömålsanslag investeringar			2,0	4,0	4,0	4,0	4,0		
	Netto			2,0	4,0	4,0	4,0	4,0		
	Totalt kommunstyrelsen			118,5	112,8	159,9	84,8	91,9		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs ett urval av specifika projekt och ramanslag där det finns behov av förtydligande, samt årlig ökad driftkostnad till följd av investeringen.

26 Utveckling – Infrastruktur

3046 Samverkan kollektivtrafikåtgärder

Projektet är uppdelat i två etapper, där etapp 2 börjar 2025. I avsiktsförklaringen med JLT ingår att genomföra åtgärder för totalt 270 mnkr under nuvarande trafikavtal fram till 2031. Under etapp 1 har åtgärder genomförts för ca 100 mnkr. Etapp 2 beräknas pågå till och med 2027 och består i att fortsätta med framkomlighetsåtgärder som är kopplat till dagens fyra stomlinjer och framtidssäkra kollektivtrafikstråken för ett ökat kollektivtrafikresande och fortsatt utveckling av trafikutbudet. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 5,5 mnkr.

80 Kommungemensam administration

2102 Surfplattor

Stadskontorets digitaliseringsavdelning köper in surfplattor som sedan erbjuds verksamheten som en tjänst som inkluderar livscykelhantering, support, licenskostnader och säkerhetstjänster. Övergången till centralt ägande av surfplattor sker under 2025. Kapitalkostnader finansieras via intäkter från förvaltningarna.

2103 Mobiler

Stadskontorets digitaliseringsavdelning köper in mobiltelefoner som sedan erbjuds verksamheten som en tjänst som inkluderar livscykelhantering, support, licenskostnader och säkerhetstjänster. Övergången till centralt ägande av mobiltelefoner sker under 2024. Kapitalkostnader finansieras via intäkter från förvaltningarna.

Kommunrevision

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, samt det av kommunfullmäktige antagna reglementet. Kommunrevisionens uppgift är att med utgångspunkt från god revisionssed pröva om kommunens verksamhet bedrivs ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande. Revisorerna granskar om räkenskaperna är rättvisande och om det finns en tillfredsställande intern kontroll.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunrevision	5,1	5,1	5,1	5,1

Valnämnd

Valnämndens uppgifter är att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar. Nämnden ska se till att valen genomförs enligt vallagen, andra valförfattningar eller föreskrifter rörande val.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Valnämnd	6,6	2,0	7,1	1,2

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Valbudget år 2024 och 2026	-4,6	0,5	-5,4
Summa	-4,6	0,5	-5,4

Överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden ska utöva tillsyn över förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap enligt föräldrabalken samt handlägga de frågor som där eller i andra lagar och bestämmelser särskilt anges.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Överförmyndarnämnd	17,7	17,7	17,7	17,7

Stadsbyggnadsnämnd

Stadsbyggnadsnämnden i Jönköpings kommun fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen samt fullgör kommunens uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor avseende räddningstjänsten och brandförebyggande verksamhet. Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet, trafikverksamhet, kartverksamhet, naturvårdsplanering och fastighetsbildningsverksamhet.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Stadsbyggnadsnämnden	1,8	1,8	1,8	1,8
Stadsbyggnadskontoret	84,0	86,9	88,4	88,4
Räddningstjänsten	111,1	116,0	118,0	118,4
Stadsbyggnadsnämnd	196,9	204,7	208,2	208,6

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Stadsbyggnadskontoret			
Mobilitetslots 2024 utredningsmedel, utgår 2025	-0,5	-0,5	-0,5
Trafikplanerare en tjänst helår 2025, ytterligare en tjänst halvår 2025	1,2	1,6	1,6
Budgetförstärkning bostadsanpassning	3,0	3,0	3,0
Budgetförstärkning öppen data	1,5	1,5	1,5
Koordinator för att samordna gatuprojekt 1 tjänst	0,3	0,7	0,7
Biträdande stadsbyggnadsdirektör 1 tjänst	0,7	1,4	1,4
Räddningstjänsten			
Kapitalkostnad fordon räddningstjänsten	1,5	2,1	2,2
Uppväxling station Fridhem 2 tjänster 2026	0,0	1,3	1,3
Civil beredskap KF 2024 § 148	2,1	2,2	2,5
Gemensamt			
Helårseffekt löner 2024	1,5	1,5	1,5
Kompensation hyresökningar 2025	3,3	3,3	3,3
Kompensation och andra justeringar	-4,7	-4,7	-4,7
Summa	9,9	13,4	13,8

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mobilitetslots, 0,3 mnkr kvar i budget av ursprungliga 4 mnkr	-2,1	-2,1	-2,1
Summa	-2,1	-2,1	-2,1

Taxor och avgifter

Avgift för baskarta tas bort från 2025 och förändringen gäller från och med 2025-01-01.

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen. Projekt som markeras med *) disponeras av tekniska nämnden efter "avrop" från respektive nämnd. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	18 Räddningstjänst									
Ramanslag	Fordon, material, utrustning			15,0	12,0	12,0	12,0	12,0		
322610	Axamo övningsanläggning	41,0	6,0	35,0						TN x)
322620	Axamo övningsanläggning Rtj	12,0		12,0						x)
3220	Radioutrustning					2,0				
3230	Brandstation Fridhem	229,1	0,5	0,5	0,5	5,0	65,0	94,0	x	TN x)
3231	Brandstation Bottnaryd	18,2	0,2	9,2	8,8					TN *)
	Netto			71,7	21,3	19,0	77,0	106,0		
	23 Gator och vägar									
Ramanslag	Gator och vägar			19,0	19,0	19,0	19,0	19,0		
Ramanslag	Gång- och cykelvägsutbyggnad			25,0	25,0	25,0	25,0	25,0		
3052	Stefan Livs gata torg	18,5	0,5			10,0	8,0			x)
3012	Oxhagsgatan	21,5		1,5	18,0	2,0				x)
395710	Gränna Kopplingen Jönköpingsvägen/Skiftesvägen/Gärdesvägen	43,0			2,0			41,0		x)
5580	Åtgärder för bullerutsatta miljöer			2,5	2,5	2,5	2,5	2,5		TN
	Netto			48,0	66,5	58,5	54,5	87,5		
	26 Utveckling - Infrastruktur									
Ramanslag	Kommundelsutveckling			8,5	8,5	5,0	5,0	5,0		
3010	Huskvarna centrum	30,0	3,5	18,0	8,5					x)
304510	Talavid strand	8,0			8,0					*)
3050	Förlängning Barnhemsgatan	240,0	3,0	5,0		10,0	80,0	85,0	x	x)
3051	Kv. Götaland	27,0					7,0	20,0		x)

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
397022	John Bauergatans förlängning etapp 1	12,0	1,0		1,0		10,0			x)
3054	Allmänna ytorna runt friidrottshallen Råslätt	11,0		1,0		10,0				x)
	Netto			32,5	26,0	25,0	102,0	110,0		
	275 Civil beredskap									
3222	Civilt försvar			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
3232	Civil beredskap			2,6		1,8	3,9			
	Netto			4,6	2,0	3,8	5,9	2,0		
	Totalt stadsbyggnadsnämnd			156,8	115,8	106,3	239,4	305,5		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs ett urval av specifika projekt och ramanslag där det finns behov av förtydligande, samt årlig ökad kostnad (hyra eller driftkostnad) till följd av investeringen.

18 Räddningstjänsten

3226 Axamo övningsplats

Ny övningsplats placeras på del av den kommunala fastigheten Åsen 1:3 belägen i nära anslutning till TTC. Kommunen bedömer att Trafikverket kommer att få bära delar av kostnaderna förknippade med flytt av övningsplatsen. Investeringsprojektet bedrivs av Stadsbyggnadsnämnden tillsammans med Tekniska nämnden. Årlig tillkommande hyreskostnad samt kapitalkostnad beräknas till 5,3 mnkr.

3230 Brandstation Fridhem

Med anledning av att kommunen växer och att utvecklingen av responstiderna visar på ökning finns behov av en ny brandstation. Detta projekt är beroende av trafiklösningar och detaljplaner. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 17,3 mnkr.

3231 Brandstation Bottnaryd

Nybyggnation av brandstation i Bottnaryd, vilket ersätter nuvarande brandstation, på en kommunägd industrimark i Bottnaryd. Utöver plats för brandstationen finns även plats för ett beredskapslager på samma tomt. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 1,8 mnkr.

23 Gator och Vägar

3052 Stefan Livs gata/torg

I samband med byggnationen av nytt badhus på Rosenlund behöver de allmänna platserna som Stefans Livs gata och den nya torgbildning som skapas vid Rosenlundsbadet nya entré anpassas efter den nya verksamheten och byggas om. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 1,1 mnkr.

3012 Oxhagsgatan

Projektet hör ihop med den detaljplan som tas fram för Öxnehaga centrum vilket innebär att Öxnehaga stärks ytterligare som stadsdel och får en högre trafiksäkerhet och sammanhållen stadsstruktur genom att Oxhagsgatan byggs om. Projektet är en del av Stadsmiljöavtalet med Trafikverket. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 1,6 mnkr.

395710 Gränna Kopplingen Jönköpingsvägen/Skiftesvägen/Gärdesvägen

Genomförandet är en förutsättning för att skapa en koppling mellan Jönköpingsvägen/Skiftesvägen/Gärdesvägen via det tillkommande bostadsområdet som finns budgeterad inom exploatering. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 4,1 mnkr.

26 Utveckling - Infrastruktur

3918 Kommundelsutveckling

Det ökade behovet av medel för 2025 och 2026 innebär satsningar i stadsdelar vid sidan av kommundelarna. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 0,4 mnkr. År 2029 är summan av tillkommande driftkostnader 2,0 mnkr.

3010 Huskvarna centrum

För att stärka Huskvarna centrum och för att fortsatt ge staden bra förutsättningar för en mångfald av boende, arbetsplatser, handel och kultur behöver delar av Huskvarna

centrum ses över och förnyas. Huskvarna stadskärna behöver få en sammanhållen helhet. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 1,8 mnkr.

304510 Talavid strand

Projektet utgår från tidigare genomförd medborgardialog om Vätterstranden och syftar till att skapa en mer attraktiv strandpromenad och strand. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 0,5 mnkr.

3050 Förlängning Barnhemsgatan

Under planperioden påbörjas investeringsprojektet Förlängning Barnhemsgatan. Projektet är direkt kopplat till Trafikverkets omfattande byggnation av ny Trafikplats Ljungarum. Syftet med projektet Barnhemsgatans förlängning är att få en koppling till den nya trafikplatsen, vilket är angeläget för räddningstjänsten som planerar för en brandstation i området. Det handlar också om att vår infrastruktur ska kunna klara trafikflödet från E4 och väg 40. Samtidigt blir detta porten in till staden och utvecklingsområdet Södra Munksjön, ett område som kommer fortsätta att växa. Det gör att projektet måste få en stadsmässig gestaltning. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 13,7 mnkr.

3051 Kvarteret Götaland

Gator inom området kommer övergå till kommunalt väghållarskap i samband med Detaljplan Väster 1:1 med flera. Genom att lyfta standarden, skapa enhetlighet, förstärka stråk och förankra entréer blir området en tydligare del av Jönköpings stadskärna. Omvandlingen sker etappvis i samordning med kommunens exploateringsverksamhet. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 3,1 mnkr.

397022 John Bauergatans förlängning, etapp 1

På sträckan mellan Tullportsrondellen och Kålgårdsrondellen behövs en ny gatusträckning söder om Kålgården. Genomförande föreslås att etappindelas där sträckan John Bauergatan/Tullportsrondellen byggs först, etapp 1, och resterande sträckning mot Kålgårdsrondellen byggs i ett senare skede när befintliga verksamheter inom Kålgården är omlokaliserade. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 0,8 mnkr.

xxxx Allmänna ytorna runt friidrottshallen Råslätt

De allmänna platserna runt nya friidrottshallen behöver byggas om och anpassas efter den nya verksamheten. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 0,6 mnkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Miljö- och hälsoskyddsnämnden svarar för prövning, tillsyn och miljöövervakning enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsade lagar, förordningar och föreskrifter inklusive den lokala hälsoskyddsföreskriften. Nämnden svarar vidare för de övriga uppgifter som enligt svensk lag eller Europaunionens bestämmelser ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	28,5	27,9	28,6	27,1

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tillsyn kontaktmaterial, ökade intäkter (VIP 2023)	-0,1	-0,1	-0,1
Vattendirektiv, 2 områden, utgår 2025	-0,5	-0,5	-0,5
Miljömålsanslag 2025 och 2026 – vattendrag, våtmark, insats övergödning	0,0	0,0	-1,5
Sveriges miljökommuner konferens	0,2	0,0	0,0
Luftkvalitet 1 tjänst plus utrustning	0,4	0,9	0,9
Avfallstillsyn 1 tjänst	0,3	0,7	0,7
Helårseffekt löner 2024	0,3	0,3	0,3
Kompensation hyresökningar 2025	0,1	0,1	0,1
Kompensation och andra justeringar	-1,0	-1,0	-1,0
Summa	-0,3	0,4	-1,1

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Effektivisering	-0,2	-0,2	-0,2
Besparing	-0,1	-0,1	-0,1
Summa	-0,3	-0,3	-0,3

Teknisk nämnd inklusive affärsverksamhet

Tekniska nämnden fullgör kommunens uppgifter i frågor rörande mark och byggnader, gator och vägar, parker, lekplatser och naturreservat, skog, va-hantering samt parkering, hamnar, färjetrafik och industrispår. Tekniska nämnden ansvarar för verksamheten vid kommunens avfallsanläggning Miljöhantering i Jönköping (Miljön).

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Teknisk nämnd och centralt stöd	16,8	16,5	16,5	16,5
Fastighetsavdelningen	22,0	21,5	22,6	24,4
Avdelningen gata park skog	298,6	329,1	328,6	330,9
Verksamhetsservice	4,2	4,2	4,2	4,2
Mark och exploatering	-10,9	-12,7	-12,7	-12,7
Teknisk nämnd	330,7	358,6	359,2	363,3

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Fastighetsavdelningen			
Ökade kostnader inom fastighet	76,4	76,4	76,4
Ökad internräntekostnad inom fastighet	43,3	43,3	43,3
Hysesintäkter från förvaltningarna, nämnderna kompenseras	-119,7	-119,7	-119,7
Borttag av regleringspost enligt hyresmodellen	-10,9	-10,9	-10,9
Kompensation för momsavdrag som förs vidare till Stadskontoret	10,9	10,9	10,9
Civil beredskap KF 2024 § 148	0,5	1,6	3,4
Avdelningen Gata Park Skog			
Utredning av Österängsravinen samt Dunkehallaåns förlängning utgår 2025	-1,4	-1,4	-1,4
Miljömålsanslag – bekämpning mot invasiva arter 1,4 mnkr 2025, utgår 2026	0,2	-1,2	-1,2
Budgetförstärkning gata, park, skog	2,3	2,3	2,3
Budgetförstärkning högre kostnader nya parkeringshus	1,5	1,5	1,5
Högre intäkt för grävillstånd på grund av höjd avgift	-0,5	-0,5	-0,5
Budgetförstärkning Visingsötrafiken, byte till HVO	2,0	2,0	2,0
Civil beredskap KF 2024 § 148 VA	0,3	1,6	3,5
Civil beredskap KF 2024 § 148 Övrigt gata/park	2,0	1,6	2,0
Verksamhetsservice			
Budgetreducering Café Hoven	-0,9	-0,9	-0,9
Budgetförstärkning Stallgården	0,4	0,4	0,4
Mark och exploatering			
Miljömålsanslag – bekämpning mot invasiva arter utgår 2025	-0,3	-0,3	-0,3
Ökade intäkter arrenden och allmän platsmark	-4,7	-4,7	-4,7

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Gemensamt			
Helårseffekt löner 2024	1,2	1,2	1,2
Kompensation hyresökningar 2025	0,9	0,9	0,9
Kompensation och andra justeringar	24,8	24,8	24,8
Summa	28,3	28,9	33,0

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Avdelningen Gata Park Skog			
Effektivisering av metoder för bevattnings, gräsklippning	-0,4	-0,4	-0,4
Summa	-0,4	-0,4	-0,4

Taxor och avgifter

Taxorna för Visingsötrafiken höjs med i genomsnitt cirka 15 procent enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18, § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.

Ansökan om grävtillstånd i ärendehanteringssystemet Greta höjs till 1 500 kr/ansökan enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18, § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.

Taxan för flyttning av fordon höjs enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18, § 73 samt en ny taxa för MC-parkering i automobilpalatset införs enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18, § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.

VA-taxan höjs totalt med 6,9% enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18, § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.

Anläggningsavgiften för VA höjs med cirka 1% enligt tekniska nämndens förslag 2024-06-18, § 73. Den nya taxan börjar gälla från och med 2025-01-01.

Visingsötrafiken

Taxorna för Visingsötrafiken justeras, senaste justeringen gjordes 2022. Höjningen ligger i genomsnitt på cirka 15 procent och motiveras med att taxan inte justerats under tre år samt ett högre kostnadsläge och ett minskat resande.

	Taxa 2024	Taxa 2025
Vuxen	70 kr	80 kr
Barn (6-15 år)	35 kr	40 kr
Familjerabatt, 2 vuxna och 3 barn (6-15 år)	175 kr	200 kr
Minifamilj, 1 vuxen och 2 barn (6-15 år)	105 kr	120 kr
Resekort, vuxen (inkl cykel) 10 resor (end. 1 klipp/tur)	250 kr	290 kr
Resekort, barn 6-15 år (inkl cykel) 10 resor (end. 1 klipp/tur)	135 kr	155 kr
Personbil inkl förare	230 kr	265 kr

	Taxa 2024	Taxa 2025
Husvagn	200 kr	230 kr
Husbil inkl förare	360 kr	420 kr
Husbil inkl förare - köp ombord	360 kr	430 kr
Släpkärra	70 kr	80 kr
Släpkärra - köp ombord	70 kr	90 kr
Resekort, bil/MC inkl förare, 10 resor (end. 1 klipp/tur)	500 kr	575 kr
Resekort, bil+släp/husvagn eller husbil inkl förare, 5 resor (end. 1 klipp/tur)	500 kr	575 kr
Resekort period 30 dagar, bil/MC inkl förare (end. 1 klipp/tur)	500 kr	575 kr
Resekort period 365 dagar, bil/MC inkl förare (end. 1 klipp/tur)	5 000 kr	5 500 kr
Motorcykel inkl förare	100 kr	120 kr
Motorcykel inkl förare - köp ombord	100 kr	130 kr
Lastbil/traktor med eller utan släp, inkl förare	15 kr/m+moms	20 kr/m+moms
Buss max 10 m längd, inkl förare	660 kr	760 kr
Buss 11-15 m längd, inkl förare	1 000 kr	1 150 kr
Buss över 15 m längd, inkl förare	1 320 kr	1 520 kr
Extratur utanför ordinarie tidtabell (beställs minst 24h i förväg)	700 kr	1 000 kr

Återställningsarbeten efter ingrepp på allmän plats

Grundavgiften för ansökan i ärendehanteringssystemet Greta höjs från 1 000 till 1 500 kr då arbetet och tillsynen för grävtillstånd samt trafikanordningsplaner ökat och någon index-/prisjustering inte gjorts sedan avgiften infördes. Vid en jämförelse med ett 10-tal andra kommuner medför en höjning med 500 kr inte att kommunen avviker nämnvärt från övriga kommuner.

	Taxa 2024	Taxa 2025
Grundavgift för ansökan i ärendehanteringssystemet Greta	1 000 kr	1 500 kr

Parkeringsverksamheten

Nya parkeringsplatser för MC har tillkommit i automobilpalatset och en ny taxa införs. Taxan för flyttning av fordon höjs för att efterfölja självkostnadsprincipen.

	Taxa 2024	Taxa 2025
Automobilpalatset MC-parkering per månad	0 kr	450 kr
Taxan för flyttning av fordon		
Vardagar kl 07-16: Flyttning av fordon utefter 2§ Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall samt 2§ lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall som medför förvaring av fordonet på särskild uppställningsplats	1 500 kr	1 700 kr
Vardagar kl 07-16: Flyttning av fordon till närmsta möjliga plats utefter 2§ 7. Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall.	800 kr	1 700 kr
Vardagar 16-07, vardagar före helgdagar samt helgdagar: Flyttning av fordon utefter 2§ Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall samt 2§ lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall som medför förvaring av fordonet på särskild uppställningsplats	1 500 kr	2 000 kr
Vardagar 16-07, vardagar före helgdagar samt helgdagar: Flyttning av fordon till närmsta möjliga plats utefter 2§ 7. Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall.	800 kr	2 000 kr

Vatten och avloppsverksamhet (VA)

VA-taxan höjs med 6,9 procent inför 2025. Verksamheten har de senaste åren haft ökade kostnader på grund av inflation, ökade räntor samt att investeringsnivåerna är högre än de varit tidigare år. Det är framför allt fasta avgifter, som i Jönköping är relativt låga jämfört med jämförbara kommuner, som höjs och där är höjningen på 20 procent. Kubikmeterpriset höjs med 3,6 procent och dagvattenavgifterna med 9,7 procent.

- Typhus A höjs från 7 285 kr till 7 823 kr = 538 kr (7,4 %)
- Typhus B höjs från 76 832 kr till 80 580 kr = 3 748 kr (4,9 %)

I beräkningen ovan avser Typhus A en fastighet med friliggande enbostadshus, tomtyta 800 m². Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. Vattenförbrukning 150 m³ /år.

Typhus B avser flerbostadshus som är anslutet till dricksvatten, spillvatten och dagvatten. 15 lägenheter, tomtyta 800 m² , vattenförbrukning 2 000 m³ /år. Två parallellkopplade vattenmätare Qn=2,5 m³ /h

Anläggningsavgifter höjs med cirka 1 procent. Jönköpings kommun ligger långt fram i sin förnyelse av ledningsnätet, jämfört med andra kommuner, vilket innebär högre kostnader för avskrivningar och räntor vilket innebär att verksamheten ser behov av höjning av taxan även 2026 och 2027.

Budget affärsverksamhet

I bilaga 1 redovisas Budget affärsverksamhet och dess finansiella rapporter. Nedan är en sammanfattning av verksamhetens budgeterade resultat och förändring av låneskulden.

Vatten och avloppsverksamhet (VA):

För 2024 beslutades en höjning av brukningstaxan (fasta avgiften) från och med 1 juli och för 2025 är höjs taxan med 6,9 %. Resultatet för 2025 budgeteras till 10,8 mnkr och för 2026 till 7,9 mnkr för att återställa det negativa resultatet från 2023.

VA har tidigare avsatt resultatet till en investeringsfond som används till att finansiera investeringar. För perioden avsätts inget 2024 och 2025, för 2026 avsätts 2,4 mnkr och 10,8 mnkr 2027. Utöver detta beräknar verksamheten att öka upplåningen för att finansiera investeringarna med 200 mnkr 2025, ytterligare 300 mnkr 2026 och år 2027 ökas låneskulden ytterligare med 250 mnkr.

Miljöhanteringen i Jönköping:

Budgeten visar på ett positivt resultat med 8,3 mnkr 2025, 8,0 mnkr 2026 och 9,5 mnkr 2027. Verksamheten har budgeterat med en ökad låneskuld 2026 med 30 mnkr till följd av ökade investeringar.

Investeringsplan skattefinansierad verksamhet

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen.

Projekt som markerats med r) avser större objektsspecifika investeringar inom ramanslag. Budgetöverskridanden i större investeringsprojekt inom ramanslag förutsätts täckas med medel från tillhörande ramanslag. Beslut om anslagsökning av medel från ramanslag till större investeringsprojekt inom ramanslag kan fattas av nämnd så länge beslutet ryms inom ram. Oförbrukade medel i ett större investeringsprojekt kan däremot inte omföras till andra projekt inom ramanslaget.

Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	12 Markförsörjning									
3501	Fastighetsförvärv			25,0	25,0	25,0	25,0	25,0		
3555	Intern markersättning från expl.verksamhet			-15,7	-0,1	-7,5	-5,3	0,0		
	Netto			9,3	24,9	17,5	19,7	25,0		
	23 Gator och vägar									
Ramanslag	Reinvestering i gator, parkvägar, dagvatten-brunnar, konstbyggnader, bulleråtgärder			63,7	63,7	63,7	63,7	63,7		
Ramanslag	Reinvestering i gatubelysning, bl.a. byte till LED			10,6	10,6	10,0	10,0	9,6		
Nytt	Stängsling av spårområde södra Vättern	6,0			6,0					
	Netto			74,3	80,3	73,7	73,7	73,3		
	275030 Civil beredskap									
5584	Civil beredskap fastighet			4,7	17,6	5,5	7,6	10,4		
3840	Civil beredskap gata/park/VA			14,5	11,2	11,0	9,3	2,5		
	Netto			19,2	28,8	16,5	16,9	12,9		
	29 Parker och lekplatser									
Ramanslag	Uppr. parker, trädplanteringar, lekplatser, naturreservat			28,5	28,5	28,5	28,5	28,5		
Nytt	Naturpark Råslätts IP	5,0			0,3	4,7				
3410	Dunkehallaravinen	18,0	1,6	16,4						r)
3411	Ras/skred			2,0						
	Netto			46,9	28,8	33,2	28,5	28,5		
	31 Idrotts- och fritidsanläggningar									
3674	Renovering Rosenlundsbadet			3,5						
	Netto			3,5						

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	70, 81 Fastigheter									
Ramanslag	Reinvesteringar, energieffektivisering/solceller, ny belysning			166,5	166,0	166,0	166,0	166,0		
Ramanslag	Hyresgästanpassningar, externa hyresgäster			6,0	6,0	6,0	6,0	6,0		
3520	Förnyelse skyddsrum			5,0						
3683	Renovering av Jönköpings teater	16,0	0,3	15,7						r)
3685	Tändstickskontoret	12,0		11,0	1,0					r)
3686	Bruket Norrahammar etapp 1	43,0	29,0	14,0						x), r)
3687	Tändsticksområdet etapp 1	60,0		1,5	33,0	25,5				x), r)
Nytt	Tändsticksområdet etapp 2	64,0			10,0	10,0	19,0	19,0	x	x), r)
3621	Stensholms gruppboende	15,8	10,0	5,8						r)
3654	Länsmuseet Lovsjöbruk	61,8	2,0	12,0	47,8					x)
36664x	Reinvest fastigheter Jönköping airport	23,4	5,0	4,7	4,3	2,8	3,7	2,9		
36666x	Omtoppning Jönköping airport	13,4	0,8	1,1	0,0		11,2	0,3		
36668x	Fältljus och teknisk utrustn Jönköping airport	40,1	0,4	5,3	16,7	6,3	5,7	5,7		
	Netto			248,6	284,8	216,6	211,6	199,9		
	71 Industri- och näringslokaler									
3433	Upprustning industrispår			3,4	3,4	3,4	3,4	3,4		
	Netto			3,4	3,4	3,4	3,4	3,4		
	72 Hamnar									
3932	Reinvesteringar småbåtshamnar			4,4	7,9	3,5	3,5	3,5		
3952	Muddring Gränna och Visingsö	30,6	10,6	20,0						r)
	Netto			24,4	7,9	3,5	3,5	3,5		

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	73 Uppdrag									
532901	Upprustning stigar i kommunens skogar och naturreservat			0,7	0,7	0,7	0,7	0,7		
3820	Reinvesteringar arrenden			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
Nytt	A6 Naturområde					0,9	0,9	0,9		
	Netto			2,7	2,7	3,6	3,6	3,6		
	88 Teknisk service									
3864	Maskiner, fordon, mm			68,3	69,9	73,5	62,1	86,8		
3866	Lokalanpassning Teknisk service			4,7	5,0					
	Netto			73,0	74,9	73,5	62,1	86,8		
	Totalt teknisk nämnd			505,3	536,5	441,5	423,0	436,9		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs ett urval av specifika projekt och ramanslag där det finns behov av förtydligande, samt årlig ökad kostnad (hyra eller driftkostnad) till följd av investeringen.

23 Gator och vägar

Nytt Stängsling av spårområde södra Vättern

Trafikverket genomför en inventering under 2024 av skicket på stängsel mellan allmän platsmark och spårområde från lokstallarna i väst till sträckan mellan Bredgränd och Borgmästargränd i öst. I enlighet med stängslingslagen 1945:119 så betalas kostnaden för åtgärder till 90% av kommunen och 10 % av spårinnehavaren. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 0,3 mnkr.

29 Parker och lekplatser

Nytt Naturpark Råslätts IP

I anslutning till nybyggnationer vid Råslätts IP anläggs en naturpark. Bland annat kommer 53 skyddsvärda träd försvinna i samband med byggnation av ny friidrottshall och dessa måste kompenseras. Årlig tillkommande driftkostnad beräknas till 1,4 mnkr.

3410 Dunkehallaravinen

Muddring och restaurering av dammanläggningarna i Dunkehallaravinen. Projektet omfattar dammarna vid Stallkvarn, Hospitalkvarn och Hulukvarn. Arbetet innebär bland annat muddring av dammarna, kvittblivning av upptagna jord- och sedimentmassor samt renovering av murar, dammfästen och utlopp. Årlig driftkostnad beräknas till 1,0 mnkr.

3411 Ras/skred

Åtgärder för att förhindra ras och skred på A6-området då ett ras eller skred på platsen kan påverka fjärrvärmen i Jönköping centralort.

70, 81 Fastigheter

Ramanslag Reinvesteringar, energieffektivisering/solceller, ny belysning

Ramanslaget avser reinvesteringar i egna byggnader samt lokalanpassning av lokaler för intern och extern uthyrning. Ramanslaget avser även energikonvertering/energieffektivisering/solceller samt investeringar i energieffektiva lösningar, vilket gäller inom flera olika områden såsom belysning, ventilation och alternativa energislag. Från 1 september 2021 gäller nya ekodesignkrav (EU 2019/2020) och nya generationen energimärkning (EU 2019/2015) för belysning.

3683 Renovering av Jönköpings teater

Jönköpings teater har ett renoveringsbehov utvändigt utav tak, fasad och fönster samt balkonger. Invändigt är det behov av nya ytskikt samt att ventilationen behöver bytas. Årlig hyresökning beräknas till 1,0 mnkr.

3685 Tändstickskontoret

Fastigheten behöver en renovering av fasad, fönster och ytterdörrar. Det behövs även renovering av takkupor samt se över yttertaket. Årlig hyresökning beräknas till 0,7 mnkr.

3686 Bruket i Norrahammar etapp 1

Bruket i Norrahammar är i stort behov av upprustning. Investeringen beräknas bli självfinansierande i form av att det möjliggör att fler delar kan hyras ut.

3687 Tändsticksområdet etapp 1

Underhållet på Tändsticksområdet är eftersatt och stora åtgärder måste göras under

kommande år. Etapp 1 omfattar VA, ny el-servis och utemiljö. Tillkommande årshyra beräknas till 2,7 mnkr.

Nytt Tändsticksområdet etapp 2

Tändsticksområdet etapp 2 består av byte av tak, fönster, fasader och ventilation. Tillkommande årshyra beräknas till 3,9 mnkr.

3654 Läns museet Lovsjöbruk

Projektet omfattar ombyggnation av Lovsjöbruk i syfte att lokalerna i framtiden ska tjäna som arkiv för Jönköpings läns museum. Utformning av lokalerna har skett med utgångspunkt i lokalprogram framtaget av Jönköpings läns museum. Investeringsutgift baseras på kalkyl framtagen av extern kalkylator våren 2024. Budgeterad utgift inkluderar inte inventarier. I särskild överenskommelse mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län regleras att kommunen ersätter läns museet för dess lokalkostnader. Tillkommande årshyra beräknas till 6,8 mnkr.

36664x Reinvestering fastigheter Jönköping airport

Reinvesteringar i fastigheter vid Jönköpings airport. Reinvesteringar som gäller fasad, tak, ventilation, portar med mera.

36666x Omtoppning Jönköping airport

Omtoppning av bana, fraktplatta och platta.

36668x Fältljus och teknisk utrustning Jönköping airport

Reinvestering av fältljus, staket, samt utbyte av teknisk utrustning som MET (flygvädertjänst), ILS (inflygningsutrustning) och VCS (voice communication system).

72 Hamnar

3932 Reinvesteringar småbåtshamnar

Medel för upprustning av kommunens småbåtshamnar. Förslagen är framtagna i samråd med båtklubbarna Visingsö, Gränna, Huskvarna, Jönköping och Bankeryd. Något förstärkt budget behövs 2025 och 2026 för upprustning av Visingsö brygga och pir samt bryggor Huskvarna hamn.

3952 Muddring Gränna och Visingsö

Muddring i Gränna och Visingsö småbåtshamn. Muddringen innebär att material behöver transporteras bort från Vättern vilket är den största utgiften i projektet.

73 Uppdrag

Nytt A6 Naturområde

Tekniska nämnden har tidigare fattat beslut om en prioriteringslista och visionsskiss gällande naturområde A6, på uppdrag från Kommunfullmäktige.

88 Teknisk service

3864 Maskiner, fordon mm

Investeringsanslaget avser förnyelse av kommunens fordons- och maskinpark. 50 mnkr härrör till utbyte och utökning av personbilar där 10 mnkr är direkt kopplade till ökade kostnader för inköp av elbilar för efterföljande av CVD (Clean Vehicles Directive).

3866 Lokalanpassning Teknisk service

Investeringar för 2025 innefattar ny kundmottagning, utbyggnad av verkstad för tunga fordon samt ombyggnation av förrådsbutik. Investering för 2026 avser däckhotell då verksamheten från och med 2024 kommer att växa ur nuvarande däckförvaring.

Investeringsplan exploatering

Exploateringsplan

mnkr	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029
Anläggningstillgångar	1 016,5	458,2	67,6	115,3	67,4	65,8	18,3	85,9
Generalplanekostnader	418,5	169,2	45,7	52,9	7,6	15,7	18,3	47,5
Exploateringsersättningar	-254,2	-87,9	-38,9	-42,2	-19,4	-15,7	-3,8	-8,4
Omsättningstillgångar	-1 938,0	-583,6	-208,4	-190,3	-220,7	-170,9	-82,5	-157,4
VA anläggningstillgång	593,1	387,5	49,6	85,6	26,6	19,1	7,5	9,9
VA anläggningsavgifter	-654,7	-318,7	-40,4	-67,4	-59,1	-36,2	-24,0	-54,5
Summa			-124,8	-46,1	-197,6	-122,2	-66,2	-77,0

Särredovisning av områden med större kommunekonomisk effekt

Vissa områden har en större kommunekonomisk effekt och är därför värda att särredovisas och följas enskilt över tid. Nedan redovisas dessa och värt att notera är att dessa inte är reducerade utifrån likt exploateringsplanen är på aggregerad nivå. De särredovisade områdena kommer att under 2025 följas upp i de fördjupade månadsrapporterna samt slutredovisas när investeringen är klar.

Norrahammars Bruk

Norrahammars bruk är ett omvandlingsområde där en förstudie nu är gjord. Det är i detta tidiga skede svårt att uppskatta kostnaderna men det kan konstateras att det är ett relativt investeringstungt projekt med sanering, infrastruktur, rivningar, ansökan om vattenverksamhet och investeringar i utveckling av Tabergsån med mera.

mnkr	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029
Anläggningstillgångar	70,4	0,4	0,1	26,4	20,0	13,7		6,0
Generalplanekostnader								
Exploateringsersättningar								
Omsättningstillgångar	-79,4	1,8	0,5	76,4	-34,0	-42,0	-50,0	-32,1
VA anläggningstillgång								
VA anläggningsavgifter								
Summa	-8,9	2,2	0,6	102,8	-14,0	-28,3	-50,0	-26,1

Gränna Söder

Exploateringen avser bostäder och gator. Nettokostnad för exploateringsområdet beräknas till cirka 56 mnkr.

mnkr	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029
Anläggningstillgångar	66,9	0,3	0,1	2,0	19,9	44,6		
Generalplanekostnader								
Exploateringsersättningar	-4,5					-4,5		
Omsättningstillgångar	-3,3	0,2			1,0	-4,5		
VA anläggningstillgång	3,8	0,3				3,5		
VA anläggningsavgifter	-7,2						-7,2	
Summa	55,7	0,8	0,1	2,0	20,9	39,1	-7,2	

Tenhult Herrgårdsgärdet

Exploateringen avser byggnation av bostäder och äldreboende. Detaljplanen är antagen, överklagad till mark- och miljöoverdomstolen och upphävd. Kommunen planerar nu för hur man ska gå vidare i ärendet. Nettovinst för exploateringsområdet beräknas till cirka 25 mnkr.

mnkr	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029
Anläggningstillgångar	56,5	3,1	11,0	18,4				23,9
Generalplanekostnader	4,4		2,0	2,4				
Exploateringsersättningar								
Omsättningstillgångar	-109,0	1,7	0,3	-19,8	-29,8	-29,8	-19,8	-11,8
VA anläggningstillgång	38,3	2,3	16,0	20,0				
VA anläggningsavgifter	-15,5				-5,0	-5,0	-3,0	-2,5
Summa	-25,3	7,2	29,3	21,0	-34,8	-34,8	-22,8	9,6

Hedenstorp Nordvästra Skogslund

Exploateringen avser verksamhets-, kontors-, besöksändamål sam industri. Nettovinst för exploateringsområdet beräknas till cirka 89 mnkr.

mnkr	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029
Anläggningstillgångar	24,9	1,8	3,3	19,9				
Generalplanekostnader								
Exploateringsersättningar	-6,9	-6,9						
Omsättningstillgångar	-104,5	4,3	4,3	-35,6	-51,2	-13,3	-13,0	
VA anläggningstillgång	10,1	0,1		10,0				
VA anläggningsavgifter	-13,0			-4,0	-4,0	-5,0		
Summa	-89,3	-0,8	7,6	-9,7	-55,2	-18,3	-13,0	

Motiv till exploateringsplan

101 områden finns med i exploateringsplanen för perioden 2025-2029.

Exploateringsplanen visar en sammanställning, med en reduktion på 25 procent, summerat per kategori.

Anläggningstillgångar exklusive VA - investeringar

Som anläggningstillgångar redovisas investeringar som görs i allmänna anläggningar inom exploateringsområdena såsom gator, parker, lekplatser med mera. De områden som kommer ha störst investeringspåverkan (anläggningstillgångar) under perioden inkluderat tidigare totala utfall är; Hedenstorp Östra, Norrahammars bruk, Gränna Söder, Tenhult Herrgårdsgården C, Kungsängen, Samset etapp 4, Åsen etapp 2, Valplatsen och Hedenstorp Nordvästra/Skogslund.

Generalplaneanläggningar, GPL - investeringar

GPL är kostnader som uppkommer vid ny exploatering av mark och innebär en utbyggnad av anläggningar som ingår i en övergripande infrastruktur som inte enbart är till nytta för det nya exploateringsområdet. Det rör sig vanligtvis om större parker och trafikanläggningar. Dessa arbeten eller delar av sådana arbeten bedöms inte som rimliga att belasta exploateringsområdet utan läggs i stället som en generalplaneanläggning. De belastar därmed hela skattekollektivet och betraktas som investering. Det är relativt stora investeringar i generalplaneanläggningar under perioden. De områden inkluderat med tidigare totala utfall som har störst generalplaneinvesteringar är Munksjö Fabriksområde

(Munksjöstaden), Södra Munksjön (Smuab) samt Södra Munksjön Östra (Smuab), Hedenstorp södra, park i anslutning till Värelden/Starrgatan och Lappen 16 (parkytor kopplat till högskoleområdets utveckling).

Exploateringsersättningar

Exploateringsersättningar är intäkter som tas ut av privat exploatör som motsvarar de kostnader kommunen kommer ha för att iordningställa och uppföra allmänna anläggningar (så som gator och parker med mera) som är nödvändiga för att få till exploatering på privat mark. De områden som kommer generera störst intäkter i exploateringsersättning i form av uttagande av gatukostnadsersättning under perioden är inom följande områden, Valplatsen (Nivika), Samset etapp 4 (bland annat HSB), Fagerslätt Norra (bland annat Svenska kyrkan) samt Barnarp 1:100 (Obos).

Omsättningstillgångar, exploatering

Inom denna sammanställning redovisas alla poster som hör till framtagandet av kvartersmark som sedan skall säljas. Köpeskillingarna för sålda tomter hamnar även här. De största områden som under perioden inkluderat tidigare totala utfall, som förväntas generera mest omsättningstillgångar i form av intäkter från markförsäljning är Hedenstorp Östra, Åsen etapp 2, Kungsängen, Tenhult Herrgårdsgärdet, Norrahammars bruk, Hedenstorp Nordvästa/Skogslund och Målö ängar etapp 1.

VA anläggningstillgång

Här redovisas utgifter för att anlägga VA-ledningar till nya områden.

VA anläggningsavgifter

Här redovisas den förväntade intäkten som tas ut av blivande fastighetsägare i form av anläggningsavgift.

Investeringsplan affärsverksamhet

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen.

Kod	Mnkr	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	V 76 VA-verksamhet									
402 ***	Ramanslag Vattenledningar			35,6	49,6	53,1	82,1	88,1	50,1	
403 ***	Ramanslag Abonnent			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
405 ***	Ramanslag Avloppsledningar			134,5	126,0	112,0	87,0	77,0	52,0	
4058 **	Ramanslag Laboratoriet			1,5	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	
41107 *	Häggebergs vattenverk H1	198,7	181,7	17,0						
411 * - 412*	Ramanslag vattenverk			22,4	32,1	24,6	13,2	21,1	16,9	
414080	Simsholmen kapacitetsökning	355,0	1,0	6,0	155,0	113,0	80,0			X)
414 * - 415*	Ramanslag avloppsreningsverk			133,8	104,9	72,2	125,1	52,1	17,3	
	Investering VA			351,1	468,4	375,9	388,2	239,1		
	V 78 Miljön									
43 ****	Anläggningsinvesteringar			17,0	35,5	3,5	2,7	0,5	1,0	
44 ****	Maskiner			0,0	3,6	6,4	4,6	6,0	2,0	
	Netto Miljön			17,0	39,1	9,9	7,3	6,5		
	Totalt taxefinansierad verksamhet			368,1	507,5	385,8	395,5	245,6		

Motiv till investeringsplan

VA-avdelningen

402* Ramanslag Vattenledningar**

Områden och gator enligt förnyelsestrategin. Vattenledningar behöver förnyas på grund av ökade leveranskrav och dålig kondition.

403* Ramanslag Abonnent

Diverse investeringar i bland annat serviser, dagvattenseparering och utrustning till kundenheten och mätarverkstaden.

405* Ramanslag Avloppsledningar**

Områden och gator enligt förnyelsestrategin. Befintliga avloppsledningar byts ut på grund av dålig kondition och för liten dimension samt kompletteras med ny dagvattenledning för att undvika bräddningar samt mark- och källaröversvämningar.

Ramanslag Laboratoriet

Avser inköp av nya instrument samt inventarier i samband med flytt till nyrenoverade lokaler.

4110 Hägeberg vattenverk HI**

Det nya vattenverket är färdigbyggt och driftsatt. Ombyggnation av det befintliga verket är i slutskedet, med anpassningar till dagens teknik och arbetsmiljö, samt växande stad.

411*-412*** Ramanslag vattenverk**

Ett antal projekt som inkluderar Hägeberg vattenverk, Brunstorp vattenverk samt mindre vattenverk för att förbättra vattentillgången och uppdatera reningsprocessen samt även uppgradering av reservoarer och tryckstegringsstationer.

414* Simsholmen kapacitetsökning**

När det nya tillståndet fastslagits och därmed angett de nya utsläppsvillkoren för reningsverket kommer ombyggnation av verket att bli aktuellt. Sannolikt krävs en utbyggnad av den biologiska reningen med nya bassänger och det ligger i planen för 2025-2029.

414*-415*** Ramanslag Avloppsreningsverk**

Ett antal projekt som inkluderar anpassningar och uppdateringar av Simsholmen och Huskvarna avloppsreningsverk, mindre avloppsreningsverk samt avloppspumpstationer.

Miljöhantering i Jönköping

43** Anläggningsinvesteringar**

Under kommande åren kommer följande anläggningsinvesteringar att behövas göras: muddring av våtmark samt damm, ny asfaltsbeläggning av infartsvägen till anläggningen, reningsanläggning för PFOS i lakvatten, samt reparationer och omläggning av diverse asfaltsytor.

44** Maskiner**

Anslag för utbyte av maskiner. Det som planeras att bytas ut under perioden är hjullastare, sorterverk, materialhanterare, ATV-traktor (fyrhjuling) samt containrar.

Barn- och utbildningsnämnd

Barn- och utbildningsnämnden är kommunens styrelse för det allmänna skolväsendet för barn och ungdom när det gäller förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, resursskola och fritidshem. Barn- och utbildningsnämnden ansvarar därmed för vad som i skollag och skolförordning ligger på kommunen, hemkommunen, styrelsen, offentlig huvudman och liknande.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förvaltningsövergripande verksamhet inklusive nämnd	118,2	116,3	117,6	117,7
Förskola/pedagogisk omsorg	1 061,1	1 065,1	1 045,0	1 027,4
Fritidshem	197,0	202,5	200,9	200,4
Grundskola inklusive förskoleklass	1 731,6	1 772,8	1 769,8	1 762,2
Anpassad grundskola	143,7	178,0	188,1	191,8
Kulturskola	38,5	37,2	37,2	37,2
Kostorganisation	210,1	216,2	219,8	219,9
Barn- och utbildningsnämnd	3 500,2	3 588,1	3 578,4	3 556,6

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förskola och pedagogisk omsorg			
Volym (antal barn) - Förskola, minskat antal barn	-10,4	-30,5	-48,1
Volym (antal barn) - Pedagogisk omsorg, minskat antal barn	-0,6	-0,6	-0,6
Budgetreducering förskola - ombudgetering till kostorganisationen samt bemanning vid investeringar i tillkommande kök	-5,4	-5,4	-5,4
Geografisk kostnadsutjämning förskola	2,0	2,0	2,0
Fritidshem			
Volym (antal elever) - Fritidshem, oförändrat 2025 och minskat antal elever 2026 och 2027	0,0	-1,0	-1,5
Budgetreducering fritidshem - ombudgetering till kostorganisationen samt bemanning vid investeringar i tillkommande kök	-1,1	-1,7	-1,7
Grundskola inklusive förskoleklass			
Volym (antal elever) - Förskoleklass, minskat antal elever	-1,2	-2,3	-2,4
Volym (antal elever) - Grundskola, minskat antal elever	-11,0	-17,8	-27,4
Budgetförstärkning - driftkostnader investering - städ och kapitalkostnader	9,1	12,1	12,2
Ökade kostnader skolskjuts - grundskola inkl förskoleklass	6,0	6,0	6,0
Insatser för ökad trygghet	5,0	7,0	9,0
Geografisk kostnadsutjämning grundskola	3,1	3,1	3,1
Anpassad grundskola			
Volym (antal elever) - Anpassad grundskola, ökat antal elever	34,0	44,1	47,8

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Budgetreducering - ombudgetering till kostorganisationen	-0,1	-0,1	-0,1
Kostorganisationen			
Ökade kostnader kostorganisationen	7,0	7,0	7,0
Ökade kostnader - bemanning vid investering i tillkommande kök	1,4	5,0	5,1
Gemensamt			
Civil beredskap KF 2024 § 148	0,8	2,0	2,1
Helårseffekt löner 2024	27,9	27,9	27,9
Kompensation hyresökningar 2025	44,8	44,8	44,8
Kompensation och andra justeringar	-14,4	-14,4	-14,4
Summa	96,9	87,2	65,4

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förskola och pedagogisk omsorg	-2,7	-2,7	-2,7
Fritidshem	-0,5	-0,5	-0,5
Anpassad grundskola	-1,2	-1,2	-1,2
Kulturskola	-0,6	-0,6	-0,6
Förvaltningsövergripande	-4,0	-4,0	-4,0
Summa	-9,0	-9,0	-9,0

Indikatorer

Antalet budgeterade barn och elever redovisas i nedanstående tabell och bygger på preliminär befolkningsprognos 2024-2027 med utblick mot 2033. Antal elever i förskoleklass och grundskola minskar medan antal elever i anpassad grundskola ökar. Prognostiserade förändringar i antal barn och elever ger en årlig förändrad budget.

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal barn i förskola	7 400	7 317	7 170	7 041
Antal barn pedagogisk omsorg	110	97	97	97
Antal elever fritidshem	6 539	6 549	6 515	6 495
Antal elever förskoleklass	1 684	1 675	1 656	1 654
Antal elever grundskola	15 763	15 590	15 512	15 402
Antal elever anpassad grundskola	273	308	326	333

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen. Projekt som markeras med *), s.k. ramanslag för byggnation av förskolor, skolor, idrottsanläggningar samt särskilda boenden med mera disponeras av tekniska nämnden efter "avrop" från respektive nämnd. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	41 Förskola									
5089	Utrustning och inventarier befintliga förskolor			1,5	1,5	1,5	1,5	1,5		
5502	Lokalanpassning förskola			5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		TN
5090	Förnyelse utrustning och inventarier förskolor			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
Ramanslag	Utrustning och inventarier nya förskolor				1,2	5,9				
Ramanslag	Investeringsram tillkommande förskolor (75 % från 2026)			35,4	76,7	37,1	18,8	34,4		TN *)
	Netto			43,9	86,4	51,5	27,3	42,9		
	Planerade projekt förskolor, se Investeringsram för tillkommande förskolor									
550871	Egnahem omställning till förskola	29,5	1,5	9,0	19,0					TN*)
550867	Lekeryd ny förskola och matsal	124,4	2,2	25,4	78,4	18,5				TN x)
550872	Ny förskola Råslätt	85,7		1,0	3,9	10,0	25,0	45,8		TN*)
Nytt	Vätterslundskolan omställning till förskola etapp 1	22,0			1,0	21,0				TN*)
	44 och 47 Grundskola, anpassad grundskola									
5018	Utrustning och inventarier befintliga skolor			4,0	3,0	3,0	3,0	3,0		
5021	Lokalanpassning skolor			16,0	16,0	14,0	12,0	12,0		TN
5023	Förnyelse utrustning och inventarier skolor			4,0	4,0	4,0	4,0	4,0		
5553	Utrustning och inventarier nya skolor	66,2		35,7	30,6					
	Investeringsram tillkommande grundskolor (75 % från 2026)			587,0	74,7	5,5				TN x)
	Netto			646,7	128,3	26,5	19,0	19,0		

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	Planerade grundskolor, se Investeringsram tillkommande grundskolor									
5591	Ekhagsskolan lokaltillskott och upprustning	33,9	28,0	5,9						TN*)
5410	Slättenskolan ersättningsbyggnation	123,6	102,0	21,6						TN x)
5590	Sanda ny 7-9 samt anpassad skola	540,0	355,2	184,8						TN x)
556701	Djupadalsskolan ny 7-9 samt anpassad skola	315,9	158,7	150,0	7,2					TN x)
5564	Bottnarydsskolan ersättningsbyggnation	194,7	156,8	35,9	2,0					TN x)
5585	Måsarpskolan omställning	19,5	0,8	11,0	7,7					TN*)
5576	Ölmstadskolan ny förskola och F-6	214,5	131,0	80,0	3,5					TN x)
5592	Stensholmsskolan, omställning till anpassad skola	22,1		1,1	20,0	1,0				TN*)
5578	Rosenlundsskolan lokaltillskott anpassad skola	192,2	38,0	96,7	59,2	6,3				TN x)
	Totalt barn- och utbildningsnämnd			690,6	214,7	78,0	46,3	61,9		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs specifika projekt, exempelvis byggnation av förskola eller skola, samt den tillkommande hyreskostnaden.

41 Förskola

5508 Investeringsram för tillkommande förskolor (75 procent)

Ramanslag för om- och nybyggnation av förskolor. De projekt som är planerade under perioden beskrivs nedan. Ramanslaget visar 75 procent av den totala utgiften från 2026 och framåt avseende den planerade utgiften. Reduktionen med 25 procent av utgiften har genomförts i syfte att beakta att all byggnation inte genomförs i enlighet med plan.

550871 Egnahem omställning till förskola

Egnahemsskolan huserar i dagsläget viss förskoleverksamhet i Hus 2. De friställda lokalerna vid skolan kan omställas till förskola för att hantera det prognosticerade barnunderlaget på Huskvarnas höjder. Utemiljön behöver göras om för barn i förskoleålder. Kapacitet för sammanlagt 7 avdelningar som motsvarar 110 barn etableras inom enheten. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 2,6 mnkr.

550867 Lekeryd ny förskola och matsal

En förskola på åtta avdelningar för 120 barn. Lämnar inhyrda förskolelokaler i Lekeryd. Till den nya enheten fordras ett tillagningskök och matsal som kan försörja såväl förskola som grundskola. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 9,7 mnkr.

550872 Ny förskola Råslätt

Den nya förskolan planeras till 8 avdelningar motsvarande 120 barn samt ett eget tillagningskök. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 7,0 mnkr.

Nytt Vätterslundskolan omställning till förskola etapp 1

Omställning av befintlig skolbyggnad till förskola för att ersätta nuvarande förskolebyggnad.

44 och 47 Grundskola och anpassad skola

Ramanslag Investeringsram tillkommande grundskolor (75 procent)

Ramanslag för om- och nybyggnation av grundskolor. De projekt som är planerade under perioden beskrivs nedan. Ramanslaget visar 75 procent av den totala utgiften från 2026 och framåt avseende den planerade utgiften. Reduktionen med 25 procent av utgiften har genomförts eftersom all byggnation inte genomförs i enlighet med plan.

5591 Ekhagsskolan lokaltillskott och upprustning

Underhållsarbete och lokalomställning i huvudbyggnad och där Vintergrönans förskoleverksamhet huserat. Lokalanpassningar som föreslås i Vintergrönans byggnad syftar till att placera samtliga praktisk-estetiska lokalfunktioner såsom slöjdsal, musiksall samt hem- och konsumentkunskapssal där. Detta medför att lokalytor friställs i huvudbyggnaden och dessa omställs till undervisningsyta i form av klassrum och grupprum. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 4,0 mnkr.

5410 Slättensskolan ersättningsbyggnation

En ersättningsbyggnation för fullstor sporthall, kök och matsal vid Slättensskolan så att kapaciteten motsvarar F-6 i två paralleller, motsvarande 350 elever. Utöver ersättningsbyggnationen planeras vissa omlokaliseringar av lokalfunktioner i befintlig skolbyggnad. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 10,3 mnkr.

5590 Sanda ny 7–9 samt anpassad skola

Byggnation sker på fastigheten Sandagymnasiet 1 i Huskvarna med plats för cirka 630 elever, vilket motsvarar 7 paralleller, en ny anpassad grundskola med plats för cirka 30 elever samt en ny fullstor sporthall. Byggnationen medför vidare att Sandagymnasiet får tillgång till nya matsalar samt del i nytt produktionskök. Drygt 200 elever som läser åk 7-9 med idrottsinriktning på Sandagymnasiet flyttas till den nya högstadieskolan. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 42,8 mnkr.

556701 Djupadalsskolan ny 7–9 samt anpassad skola

Kommunfullmäktige beslutade i december 2022 att en ny 7-9 skola på området Djupadal ska byggas. I den första etappen byggs en ny skolbyggnad för högstadiet som syftar till att avlasta Junedalsskolan samt en anpassad grundskola för elever i åldrarna 13-15 år. Enheten dimensioneras till 375 elever, motsvarande en 7-9 organisation i 5 paralleller. Den anpassade grundskolan dimensioneras med en kapacitet om 40 elevplatser. I skolbyggnaden tillskapas ett tillagningskök för såväl grundskolan som för anpassad grundskola. Även en fullstor sporthall planeras i denna etapp. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 26,1 mnkr.

5564 Bottnarydsskolan ersättningsbyggnation

För att möta det ökande barn- och elevunderlaget i Norra Mo behöver en ersättningsbyggnation genomföras. Ny skolbyggnad byggs innehållande kök, matsal, fullstor sporthall samt övriga lokalfunktioner som tillsammans med befintlig huvudbyggnad dimensioneras till en kapacitet motsvarande ca 250 elever. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 16,1 mnkr.

5585 Månsarpsskolan omställning

Lokaler vid Månsarpsskolan föreslås ersätta verksamhetslokalerna som JuSö huserar i dagsläget då de lokalerna behöver lämnas sommaren 2026. Verksamheten dimensioneras för ca 20-30 elever. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 1,7 mnkr.

5576 Ölmostadsskolan ny förskola och F-6

Utbildningsförvaltningen har tilldelats tomt söder om Bunnvägen. Den nya skolan föreslås dimensioneras till ca 225 elever i F-6. I anslutning till projektet tillskapas dessutom ändamålsenliga lokaler för 6 avdelningar förskola, vilka ersätter nuvarande förskoleverksamhet som är utlokaliserad i olika lokaler i Ölmostad. Projektet inkluderar en fullstor sporthall samt gemensamt tillagningskök. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 17,9 mnkr.

5592 Stensholmsskolan, omställning till anpassad skola

En lokalinventering har utförts vilken påvisar goda möjligheter för att ställa om delar av lokalbeståndet till anpassad grundskola. Anpassad grundskola saknas till stor del i östra delen av Jönköpings kommun i dagsläget, något som innebär långa och kostsamma transporter för elever och bristfällig servicenivå för kommunens östra del. Lanspråktagandet av lokalyta för den nya verksamheten väntas generera ca 30 elevplatser. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 2,0 mnkr.

5578 Rosenlundsskolan lokaltillskott anpassad skola

Vid Rosenlundsskolan återfinns en anpassad grundskola i åldrarna 1–6. En ny skolbyggnad ska byggas innehållande såväl ersättning för grundskolans praktisk-estetiska ämnen samt ändamålsenliga lokaler för den anpassade grundskolans samtliga

årskurser. Etablering av anpassad grundskola i årskurs 7–9 medför att Rosenlundsskolans elever i anpassad grundskola kan fortsätta sin skolgång tillsammans med elever i ordinarie grundskola. Detta möjliggör dessutom en översyn av kapacitetsbehovet vid Junedalsskolans anpassade grundskola. Den anpassade grundskolans verksamheter i den nya byggnaden föreslås dimensioneras till 60 platser i årskurs 1–6 och 30 platser i årskurs 7–9. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 15,3 mnkr.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Jönköpings kommun är kommunens styrelse för det allmänna skolväsendet för barn och ungdom efter avslutad grundskoleutbildning eller motsvarande fram till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller tjugο år.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är vidare kommunens styrelse för kommunal vuxenutbildning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar därmed för vad som i skollag, gymnasieförordning samt i förordning för vuxenutbildning ligger på kommunen, hemkommunen, styrelsen, offentlig huvudman och liknande.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för frågor kring kommunens yrkeshögskoleutbildningar.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är också styrelse för kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Nämnden är även kommunens arbetslöshetsnämnd.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förvaltningsövergripande verksamhet inklusive nämnd	35,4	34,1	34,1	34,1
Gymnasieskola	589,8	609,8	621,7	628,7
Vuxenutbildning	83,5	78,1	78,1	78,1
Anpassad gymnasieskola	48,8	52,1	59,9	69,5
Trafikövningsplats	0	0	0	0
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder	74,3	68,5	68,5	68,5
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	831,8	842,6	862,3	878,9

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Gymnasieskola			
Volymer - Kommunens gymnasieskolor, minskat antal elever 2025 och ökat antal elever 2026 och 2027	-4,2	4,2	11,8
Volymer - Annan utbildningsanordnare, ökat antal elever	16,2	21,2	22,4
Volymer - Interkommunala elevintäkter, minskat antal elever 2025 och ökat antal elever 2026 och 2027	1,1	-1,1	-3,4
Volymer - Gymnasieelevers resor ökar	0,6	1,3	1,8
Grundläggande behörighet yrkesprogrammen, helårseffekt VIP 2024-2026	1,5	1,5	1,5
Anpassad gymnasieskola			
Volymer - Kommunens anpassade gymnasieskolor, ökat antal elever	11,5	19,3	28,9
Volymer - Annan utbildningsanordnare, minskat antal elever	-1,6	-1,6	-1,6
Volymer - Interkommunala elevintäkter, ökat antal elever	-6,0	-6,0	-6,0

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Gemensamt			
Helårseffekt löner 2024	7,3	7,3	7,3
Kompensation hyresökningar 2025	7,7	7,7	7,7
Kompensation och andra justeringar	-8,3	-8,3	-8,3
Summa	25,8	45,5	62,1

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Gymnasieskola	-4,5	-4,5	-4,5
Vuxenutbildning	-6,0	-6,0	-6,0
Anpassad gymnasieskola	-1,0	-1,0	-1,0
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder	-2,5	-2,5	-2,5
Förvaltningsövergripande verksamhet	-1,0	-1,0	-1,0
Summa	-15,0	-15,0	-15,0

Indikatorer

Preliminär befolkningsprognos 2024-2027 med utblick mot 2033 ligger till grund för elevprognosen för gymnasieskolan. Prognosen, som redovisas per kalenderår, är ett snitt av två läsår. Det totala elevantalet i Jönköpings kommuns gymnasieskolor beräknas öka med 140 elever mellan budgeterat elevantal 2024 och elevprognosen 2027.

Prognos gällande antal studerande inom vuxenutbildningen för perioden 2025-2027 är svår att göra. Nedanstående prognos innebär något ökade volymer jämfört med utfallet 2023. Prognosen för 2025-2027 ligger i paritet med 2024 års prognos men är avhängt arbetsmarknadsläget och världsläget. Parametrar som är av stor betydelse för kostnaden är omfattningen av studierna det vill säga hur många poäng som eleverna studerar samt vilka kurser eleverna valt. Även kostnadsbilden för gymnasiekurserna varierar beroende på område.

Elevprognosen för anpassad gymnasieskola följer inte befolkningsprognosen på samma sätt som elevprognosen för gymnasieskolan. Faktorer som påverkar kan vara in- och utflyttning, elever som får sin diagnos under senare delen av sin skoltid, nyanlända elever, antalet ansökningar från andra kommuner samt integrerade elever i grundskolan som ofta ansöker till anpassad gymnasieskola i de senare årskurserna.

Antalet deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder för 2024 ser ut att bli något fler än 2023, dock är det i dagsläget svårt att prognostisera för 2025 och framåt med tanke på kommunernas förändrade roll i arbetsmarknadspolitiken. Kommande beslut från regeringen, exempelvis gällande en eventuell aktivitetsplikt för försörjningsstödstagare kan komma att ha inverkan på arbetsmarknadsavdelningens (AMA) deltagarantal, likaså kan kommande nya insatser från arbetsförmedlingen att ha inverkan på densamma.

	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Elevprognos för Jönköpings kommuns gymnasieskola				
Antal elever	5 500	5 450	5 550	5 640
-varav från Jönköping	4 330	4 290	4 370	4 440
-varav externa elever	1 170	1 160	1 180	1 200
Antal studerande inom vuxenutbildningen				
Grundläggande vuxenutbildning	944	1 000	1 000	1 000
Gymnasial vuxenutbildning, yrkesutbildningar	1 573	1 500	1 500	1 500
Gymnasial vuxenutbildning, högskoleförb utb	2 008	2 500	2 500	2 500
Utbildning i svenska för invandrare	1 858	1 600	1 600	1 600
Särskild utbildning för vuxna	71	70	70	70
Elevprognos för Jönköpings kommuns anpassade gymnasieskola				
Antal elever	89	111	126	146
-varav från Jönköping	73	83	98	118
-varav externa elever	16	28	28	28
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, antal inskrivna				
Totalt antal inskrivna	926	1 010	1 010	1 010
- varav arbetsmarknadsanställningar	171	170	170	170
- varav övriga program	755	840	840	840

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	45 Gymnasieskola									
Ramanslag	Utrustning och inventarier gymnasieskolan			10,0	10,0	9,9	9,5	7,0		
Ramanslag	Inventarier och utrustning vid lokalanpassning			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
5129	Lokalanpassning Utbildning och arbetsmarknad			5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		TN
5558	Investeringsram (4%) - utrustning och inventarier					2,6	6,4			
555811	Per Brahegymnasiet lokaltillskott	65,0	3,2	24,8	25,0	12,0				TN x)
555804	Sandagymnasiet, ersättningsbyggnation	160,8		6,5	77,0	70,0	7,3			TN x)
	Netto			48,3	119,0	101,5	30,2	14,0		
	46 Vuxenutbildning YH									
505510	Utrustning och inventarier Vux/YJ			1,0	0,5	0,5	0,5	0,5		
	Netto			1,0	0,5	0,5	0,5	0,5		
	49 Trafikövningsplats									
3896	Fordon trafikövningsplatsen			0,9	0,9	0,9	0,9	0,9		
	Netto			0,9	0,9	0,9	0,9	0,9		
	61 Arbetsmarknadsåtgärder									
505500	Utrustning och inventarier AMA			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		
	Netto			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		
	Totalt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd			50,5	120,7	103,2	31,9	15,7		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs specifika projekt samt den tillkommande hyreskostnaden.

45 Gymnasieskola

555811 Per Brahegymnasiet lokaltillskott

Genom etablering av ny skolbyggnad om fyra våningsplan inom kvarter Globen, ersätts nuvarande verksamhetslokaler med bättre och mer ändamålsenliga lokaler. Skolan får nya lokaler som möter dagens krav på tillgänglighet och en bättre lärmiljö. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 5,2 mnkr.

555804 Sandagymnasiet ersättningsbyggnation

Ersättningsbyggnationen gäller utökad undervisningsyta för teoretiska gymnasieprogram, anpassad gymnasieskola samt ersättning av nuvarande träningsytor för skolans idrottsprofilering. Kök- och matsalsfunktion ingår inte i detta projekt utan genomförs i pågående investeringsobjekt kopplat till barn- och utbildningsnämnden. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 13,3 mnkr.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att vara kommunens organ för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden ska främja ungas och övriga medborgares deltagande i civilsamhället. Nämnden ska driva och stödja verksamheter som bidrar till goda uppväxtvillkor, ökat inflytande och delaktighet för barn och ungdomar i kommunen. Nämndens resurser ska fördelas på ett rättvist sätt mellan pojkar, flickor, kvinnor och män.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förvaltningsövergripande verksamhet inklusive nämnd	21,7	20,1	20,1	20,1
Idrotts- och fritidsanläggningar	141,1	151,6	151,6	151,6
Bad	19,6	23,8	23,8	23,8
Verksamhet för barn och ungdom	38,1	38,0	38,0	38,0
Kultur	44,2	45,9	45,9	45,9
Bibliotek	65,5	65,1	65,1	65,1
Kultur- och fritidsnämnd	330,2	344,5	344,5	344,5

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Budgetförstärkning Rosenlundsbadet, minskade intäkter	2,0	2,0	2,0
Öppen fritidsverksamhet, 2 tjänster	1,2	1,2	1,2
Integrationsanslag flyttas från Kommunstyrelsen	1,4	1,4	1,4
Lovverksamhet	2,5	2,5	2,5
Förstärkning av investeringsbidrag fritidsföreningar	2,0	2,0	2,0
Helårseffekt löner 2024	1,4	1,4	1,4
Kompensation hyresökningar 2025	10,5	10,5	10,5
Kompensation och andra justeringar	-2,6	-2,6	-2,6
Summa	18,4	18,4	18,4

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Effektivisering förvaltningsövergripande ledning/styrning/administration	-1,7	-1,7	-1,7
Omprioritering av folkhälsofunktion	-0,5	-0,5	-0,5
Ledning och administration inom verksamhet för barn och ungdom	-0,6	-0,6	-0,6
Anläggningsdrift inom idrotts- och fritidsanläggningar	-0,6	-0,6	-0,6
Ledningsorganisation inom bibliotek	-0,7	-0,7	-0,7
Summa	-4,1	-4,1	-4,1

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen. Projekt som markeras med *), s.k. ramanslag för byggnation av förskolor, skolor, idrottsanläggningar samt särskilda boenden med mera disponeras av tekniska nämnden efter "avrop" från respektive nämnd. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	275030 Civil beredskap									
xxxx	Civil beredskap			0,0	0,0	0,0	0,7	0,0		
	Netto			0,0	0,0	0,0	0,7	0,0		
	31 Idrotts- och fritidsanläggningar									
5307	Idrotts- och motionsanläggningar, inventarier och maskiner			0,4	0,5	0,5	0,5	0,5		
5328	Upprustning idrottsanläggningar			4,1	4,4	4,7	5,0	5,3		TN*)
5329	Friluftsutveckling	3,0	2,0	1,0						
5346	Ny handikappanpassad entré till Huskvarna sporthall	7,7	0,1	7,6						TN*)
5348	Friidrottshall Råslätt	189,2	15,0	4,0	101,2	69,0				TN x)
5360	Ridhus och stall Bankeryd Målskog	42,6	3,5	4,0	20,0	15,1				TN x)
5361	Ridhus och stall Vissmålen	61,9	9,6	43,0	9,3					TN x)
	Netto			64,1	135,4	89,3	5,5	5,8		
	32 Badverksamhet									
5301	Inventarier badanläggningar			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
5343	Rosenlundsbadet	1 116,3	30,0	130,0	347,0	335,0	236,3	38,0		TN x)
	Netto			130,2	347,2	335,2	236,5	38,2		
	33 Verksamhet för barn och ungdom									
5312	Inventarier till fritidsgårdar och träffpunkter			0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
	Netto			0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
	34 Kultur									
5203	Konstinköp			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		
5204	Konstnärlig utsmyckning			12,1	3,1	2,7	13,6	1,1		
5208	Inventarier kultur			0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
Nytt	Lokalanpassning Nya Ödlan				5,0					TN X)
	Netto			12,5	8,5	3,1	14,0	1,5		
	37 Biblioteksverksamhet									
5287	Inventarier bibliotek			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
	Netto			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
	Totalt kultur- och fritidsnämnd			207,1	491,4	427,9	257,0	45,8		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs specifika projekt samt den tillkommande hyreskostnaden.

31 Idrotts- och fritidsanläggningar

5346 Ny handikappanpassad entré till Huskvarna sporthall

En ny huvudentré med en centralt placerad hiss för att alla våningsplanen ska bli tillgängliga. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 0,6 mnkr.

5348 Friidrottshall Råslätt

Projektet avser byggnation av en ny friidrottshall vid Råslätts idrottsplats. Hallen ska vara fullutrustad för friidrott men även innehålla omklädningsrum, rum för lärare/föreningsledare/funktionärer, vaktmästeri, toaletter och förråd. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 15,9 mnkr.

5360 Ridhus/stall Bankeryd Målskog

Projektet avser byggnation av ett nytt ridhus och ett skötselstall som gör att föreningen kan konvertera djurhållningen till lösdrift. På så sätt hanteras kommande spiltförbud. Extra driftstöd till föreningen med 3,8 mnkr till följd av investeringen.

5361 Ridhus/stall Vissmålen

Projektet innebär att ett nytt stall och ridhus kommer att byggas som tar höjd för kommande spiltförbud. Det gamla stallet som byggdes om till häststall på 30-talet kommer att rivas. Extra driftstöd till föreningen med 4,7 mnkr till följd av investeringen.

32 Badverksamhet

5343 Rosenlundsbadet

Nybyggnation av badhus i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2023-08-31 §151 med tydligt fokus på motionssim, simskola och föreningsliv. Badhuset uppförs på befintlig tomt söder om det nuvarande. Nuvarande Rosenlundsbadet avvecklas efter det att nytt badhus färdigställts. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 73,2 mnkr.

34 Kultur

5204 Konstnärlig utsmyckning

Anslagen avser utsmyckningar i kommunens lokaler. Anslagen beräknas med 1 procent av värdet på nybyggnation och 0,5 procent på ombyggnationer av kommunens lokaler. Anslaget påverkas uteslutande av projekt som rör kommunala verksamhetslokaler.

Nytt Lokalanpassning Nya Ödlan

Lokalanpassningsåtgärder kopplat till inhyrda nya lokaler vid Södra Munksjön som ersätter tidigare kvarteret Ödlan. Det finns avsatt 2 mnkr i hyrespotten för flytten som genomförs av SMUAB. De årliga kostnaderna till följd av lokalanpassningen, 0,3 mnkr, belastar kultur- och fritidsnämndens budget.

Individ- och familjeomsorgsnämnd

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende individ- och familjeomsorgen, samt de övriga uppgifter inom detta verksamhetsområde som socialtjänstlagen och andra gällande författningar anger att en socialnämnd ska ansvara för. Detta med undantag för de uppgifter som funktionsstödsnämnden eller äldre- och funktionsstödskommittén ansvarar för enligt reglemente.

Verksamheten ska bygga på ett salutogent förhållningssätt där individens känsla av sammanhang, värdigt liv och välbefinnande stärks genom självbestämmande, delaktighet och meningsfullhet.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nämnd och gemensam verksamhet	35,4	35,1	35,1	35,1
Individ- och familjeomsorg	624,1	628,4	630,7	632,1
Försörjningsstöd	141,6	147,5	147,5	147,5
Flyktningmottagning	5,1	2,4	2,4	2,4
Individ- och familjeomsorgsnämnd	806,2	813,4	815,7	817,1

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Organisationsförändring barn- och ungdomsvård	2,5	2,5	2,5
Resursberäkning demografi, ökat antal invånare	1,9	3,3	4,7
Statsbidrag som tillkommer	-1,5	-1,5	-1,5
Budgetförstärkning försörjningsstöd	7,0	7,0	7,0
MIKA-mottagning	0,8	1,7	1,7
Budgetförstärkning	4,0	4,0	4,0
Helårseffekt löner 2024	3,5	3,5	3,5
Kompensation hyresökningar 2025	3,2	3,2	3,2
Kompensation och andra justeringar	-13,9	-13,9	-13,9
Summa	7,5	9,8	11,2

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Effektiviseringar nämnd och gemensam verksamhet	-0,3	-0,3	-0,3
Summa	-0,3	-0,3	-0,3

Indikatorer

När det gäller institutionsvård barn- och unga så utgår redovisade indikatorer från det antal placeringar som det finns budgetmedel för. Någon ökning har inte lagts och utgångspunkten för detta är den demografiska utvecklingen för aktuell åldersgrupp. Det kan dock inte uteslutas att andra faktorer kan komma påverka utvecklingen. Framhållas

bör även göras att redan nu överstiger antalet placerade barn- och unga det antal platser som det finns budget för.

Även för antalet vuxna med institutionsvård utgår indikatorerna för antal placerade individer från tillgängliga budgetmedel.

Även för hushåll som uppbär försörjningsstöd utgår indikatorn från den demografiska utvecklingen. Utgångspunkten här är historisk förändring och uppgår till 1,5 procent per år.

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Institutionsvård barn och unga externa	56,2	53,4	47	47	47
Institutionsvård barn och unga interna	7,2	8,4	12	12	12
Institutionsvård missbruk externa	26,4	21,5	27	27	27
Institutionsvård missbruk interna	19,2	22,6	26	26	26
Antal hushåll per månad som uppbär försörjningsstöd	848	865	878	891	905
Antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd	527	521	521	521	521
Antal hushåll för ungdomar beroende av försörjningsstöd	93	92	92	92	92
Invandrar- och flyktingverksamhet					
Antal egenbosatta och anläggningsboende	108	108	108	108	108
Direktinrest anhörig	39	20	20	20	20
UNHCR kvotflykting	5	10	10	10	10
Andra kommuner vidareflyttad (sekundär)	26	30	30	30	30
Summa antal mottagna	178	168	168	168	168
Ukrainaenheten					
Antal boende från Ukraina enl massflyktsdirektivet	165	200	200	200	20
Ensamkommande barn					
Antal EKB internt HVB	7	7	7	7	7
Antal EKB enskilt boende	3	5	5	5	5
Antal EKB externt (sis, hvb, stödboende)	5	2	2	2	2
Antal EKB familjehem	8	7	10	10	10
Summa antal EKB	27	21	24	24	24

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med *), s.k. ramanslag för byggnation av förskolor, skolor, idrottsanläggningar samt särskilda boenden med mera disponeras av tekniska nämnden efter "avrop" från respektive nämnd. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	51 Individ- och familjeomsorg									
5667	Inventarier individ- och familjeomsorg			2,4	0,4	0,4	0,4	0,4		
5671	Anpassning av lokaler individ- och familjeomsorg			0,6	0,6	0,6	0,6	0,6		TN
5674	Stugor kategoriboenden	12,6	4,6	8,0						TN*
	Netto			11,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
	Totalt individ- och familjeomsorgsnämnd			11,0	1,0	1,0	1,0	1,0		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs specifika projekt, exempelvis nya boenden, samt den tillkommande hyreskostnaden.

51 Individ- och familjeomsorg

5674 Stugor kategoriboende

Verksamheten behöver ersättning stugor som tidigare funnits men förstörts. Utöver det behövs även en ny enhet med 4 stugor som ersätter kategoriboendet (6 platser) på Azurvägen som inte fungerar ändamålsenligt och dessutom har underhållsbehov. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 1,0 mnkr.

Äldrenämnd

Äldrenämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende omsorgen om äldre, den kommunala hälso- och sjukvården samt de övriga uppgifter inom äldreomsorgsområdet som socialtjänstlagen och andra gällande författningar anger att en socialnämnd ska ansvara för. Detta med undantag för de uppgifter som funktionsstödsnämnden eller individ- och familjeomsorgsnämnden ansvarar för enligt reglemente.

Verksamheten ska bygga på ett salutogent förhållningssätt där individens känsla av sammanhang, värdigt liv och välbefinnande stärks genom självbestämmande, delaktighet och meningsfullhet

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nämnd och gemensam verksamhet	80,7	80,8	83,5	83,5
Äldreomsorg	1 597,8	1 629,2	1 655,9	1 699,3
Hälso- och sjukvård	328,0	336,1	341,1	348,2
Äldrenämnd	2 006,5	2 046,1	2 080,5	2 131,0

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Äldreomsorg			
Resursberäkning demografi, ökat antal äldre	34,1	64,2	107,7
Budgetförstärkning motsvarande riktade statsbidrag	27,7	27,7	27,7
Förändrad matdistribution	-3,7	-7,3	-7,3
Hälso- och sjukvård			
Resursberäkning demografi, ökat antal äldre	5,6	10,7	17,7
Budgetförstärkning Hälso- och sjukvård	8,0	8,0	8,0
Gemensamt			
Civil beredskap KF 2024 § 148	0,8	3,6	3,6
Helårseffekt löner 2024	17,3	17,3	17,3
Kompensation hyresökningar 2025	17,4	17,4	17,4
Kompensation och andra justeringar	-49,9	-49,9	-49,9
Summa	57,3	91,7	142,2

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Effektiviseringar nämnd och gemensam verksamhet	-0,7	-0,7	-0,7
Äldreomsorg			
Bättre nyttjande av platser på särskilt boende	-2,7	-2,7	-2,7
Förändringsarbete inom äldreomsorgen	-3,0	-3,0	-3,0

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Effektivisering äldreomsorg	-8,3	-8,3	-8,3
Hälso- och sjukvård			
Införande av resursfördelningsmodell	-3,0	-3,0	-3,0
Summa	-17,7	-17,7	-17,7

Taxor och avgifter

Förändrad taxa för frukost samt kvällsmål för pensionär i ordinärt boende, fastställs till 42 kr, som gäller från och med 2025-01-01.

Indikatorer

Äldreomsorg

Under perioden kommer den grupp individer som främst är i behov av äldreomsorg att öka med 1 532 personer eller 13,1 procent. Av denna ökning svarar de som är 85 år och äldre, vilka har mest vård- och omsorgsbehov för cirka 40 procent.

I sammanhanget bör lyftas att till och med 2033 kommer antalet som är 80 år och äldre att öka med 2 281 personer vilket är en ökning med 26 procent. Av dessa kommer så mycket som 88 procent utgöras av de som är 85 år och äldre.

Då det under perioden 2025 till 2027, enligt nu liggande investeringsplan, inte kommer färdigställas några fler särskilda boenden med lägenheter för äldre antas trycket på hemtjänsten öka vilket framgår av indikatorerna.

Hälso- och sjukvård

Under planperioden beräknas antalet invånare i kommunen öka med 3 050 personer, vilket motsvarar en ökning med cirka 230 personer som kommer att behöva någon form av hälso- och sjukvårdsinsatser av funktionen. Fördelningen mellan ordinärt och särskilt boende påverkas bland annat av äldreomsorgens planering av nya äldreboenden. Denna beräknade ökning förutsätter att inga förändringar sker i omvärlden gällande hälso- och sjukvård. Omfattande förändringar pågår med tanke på primärvårdsreformen "God och nära vård" där ytterligare ökning av vård i hemmet planeras.

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal personer med hemtjänst totalt	2 346	2 360	2 395	2 430	2 470
Antal lägenheter i särskilt boende inklusive korttid som används av äldreomsorgen	1 510	1 505	1 505	1 505	1 505
Personer som får hälso- och sjukvårdsinsatser inom ordinärt eller särskilt boende	7 078	7 155	7 228	7 293	7 385

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med x) förutsätts ej disponeras förrän efter det att berörd nämnd i särskild ordning inhämtat kommunfullmäktiges beslut om godkännande av investeringen. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	275030 Civil beredskap									
5792	Civil beredskap			1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Netto			1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	53 Hälso- och sjukvård									
5570	Anpassning av lokaler			0,6	0,6	0,6	0,6	0,6		TN
5571	Inventarier, hälso- och sjukvård			1,3	0,8	0,8	0,8	0,8		
	Netto			1,9	1,4	1,4	1,4	1,4		
	57 Äldreomsorg									
Ramanslag	Upprustning äldreomsorgsanläggningar och kök			5,2	4,0	4,0	4,0	4,0		TN
Ramanslag	Äldreomsorg, utrustning och inventarier			14,1	12,2	12,7	13,1	11,4		
5777	Lås och passersystem			0,9						TN
5789	Brandskyddsåtgärder efter tillsyn			8,4	7,1	7,5	7,5	7,5		TN
Ramanslag	Utrustning, om- och nybyggnad äldreboende	50,3	11,8	0,0	0,0	0,0	38,5	0,0		
Ramanslag	Investeringsram tillkommande äldreboende (75% från 2026)	1 746,4	52,5	68,0	104,2	246,4	285,4	324,8	x	TN X)
	Netto			96,6	127,5	270,6	348,5	347,7		
	Planerade äldreboende, se Investeringsram tillkommande äldreboende									
5782	Samsets äldreboende	370,0	24,0	55,0	130,4	126,0	34,6			TN x)
5783	Rosenlunds äldreboende	574,5	10,0	11,0	5,0	140,0	200,0	208,5		TN x)
5785	Bankeryds äldreboende	352,2	0,0	2,0	3,5	62,5	120,0	120,0	x	TN x)
5778	Tenhults äldreboende	270,3	18,5	0,0	0,0	0,0	26,0	102,6	x	TN x)
xxxx	Lekeryds äldreboende	179,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	x	TN x)
	Totalt äldrenämnd			100,2	128,9	272,0	349,9	349,1	0,0	

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs specifika projekt, exempelvis nya äldreboenden, samt den tillkommande hyreskostnaden.

57 Äldreomsorg

5789 Brandskyddsåtgärder efter tillsyn äldreomsorg

Räddningstjänsten har utövat tillsyn på äldreboenden och konstaterat att brandskyddsåtgärder, såsom sprinkler, inte alltid är uppdaterade enligt senaste lagkrav. Bedömningen att 2-3 äldreboenden årligen kan åtgärdas.

Ramanslag Investeringsram tillkommande äldreboende

Ramanslag för om- och nybyggnation av äldreboende. De projekt som är planerade under perioden beskrivs nedan. I ramanslaget är det inlagt att ett äldreboende blir inflyttningsklara 2028, ett boende 2029, ett boende 2030 och ett boende 2031. I vilken ordning äldreboende byggs beror på när överklagan till mark- och miljödomstolen blir dom på, samt hur arbetet fortlöper med detaljplaner.

5782 Samsets äldreboende

Nybyggnad av äldreboende totalt omfattande 97 lägenheter. 80 räknas som ordinarie lägenheter, 9 som korttidsplatser och 8 för särskild inriktning yngre dementa, inget tillagningskök. Boendet ska innehålla dagverksamhet för personer med demenssjukdom. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 21,2 mnkr.

5783 Rosenlunds äldreboende

Nybyggnad av Rosenlunds äldreboende som ska ersätta tidigare Rosengården. En utökning då projektet innehåller två boenden om vardera 80 lägenheter. Inget tillagningskök. Lokaler för hemtjänst och dagverksamhet. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 31,7 mnkr.

5785 Bankeryds äldreboende

Nybyggnation av äldreboende i Bankeryd, som ska ersätta Ekåsens äldreboende, innehållande tillagningskök, lokaler för hemtjänst, samt 100 lägenheter. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 19,2 mnkr.

5778 Tenhults äldreboende

Nybyggnad av äldreboende med 60 lägenheter inklusive tillagningskök samt lokal för hemtjänstgrupp. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 16,1 mnkr.

xxxx Lekeryds äldreboende

Nybyggnation av äldreboende med 40 lägenheter samt tillagningskök, som ska ersätta Solgårdens äldreboende i Lekeryd. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 10,3 mnkr.

Funktionsstödsnämnd

Funktionsstödsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende funktionshinderomsorgen, samt de övriga uppgifter inom detta verksamhetsområde som socialtjänstlagen och andra gällande författningar anger att en socialnämnd ska ansvara för. Detta med undantag för de uppgifter som äldrenämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för enligt reglemente. Nämnden ansvarar även för handläggning och tillsyn avseende servering av alkohol, försäljning av folköl, tobak, receptfria läkemedel, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt tobaksfria nikotinprodukter.

Verksamheten ska bygga på ett salutogent förhållningssätt där individens känsla av sammanhang, värdigt liv och välbefinnande stärks genom självbestämmande, delaktighet och meningsfullhet.

Ekonomi

Verksamhet (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nämnd och gemensam verksamhet	47,3	49,6	49,6	49,6
Funktionshinderomsorg	1 221,6	1 210,2	1 212,2	1 211,5
Funktionsstödsnämnd	1 268,9	1 260,8	1 262,8	1 262,1

Budgetförändringar och effektiviseringar jämfört med 2024

Budgetförändringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Resursberäkning demografi, ökat antal invånare	4,0	7,7	11,2
Mossvägen, del av inflyttning flyttas till 2025	2,5	2,5	2,5
Statsbidrag	0,5	0,5	0,5
Tillskott funktionshinderomsorgslyftet	5,9	4,2	0,0
Helårseffekt löner 2024	8,2	8,2	8,2
Kompensation hyresökningar 2025	12,0	12,0	12,0
Kompensation och andra justeringar	-29,1	-29,1	-29,1
Ändrad lagstiftning personlig assistans	-3,0	-3,0	-3,0
Höjd habiliteringsersättning	1,0	1,0	1,0
Summa	2,0	4,0	3,3

Effektiviseringar (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Effektiviseringar nämnd och gemensam verksamhet	-0,5	-0,5	-0,5
Effektivisering funktionshinderomsorg	-9,6	-9,6	-9,6
Summa	-10,1	-10,1	-10,1

Indikatorer

Inom funktionshindर्सomsorg beräknas volymökningen vara störst inom områdena bostad med särskild service, boendestöd samt daglig verksamhet. För korttidsvistelse bedöms inte några större öknings vilket i huvudsak hänger samman med den låga demografiska tillväxten inom gruppen unga. Personlig assistans bedöms inte heller öka i någon större omfattning.

När det gäller bostad med särskild service beräknas en ökning om drygt 11 procent, från 514 till 572 personer. Av dessa bostäder utgörs en betydande del av gruppboendestöd samt socialpsykiatri. Beräkningar av behovsökningen avseende gruppboendestöd visar att denna uppgår till närmare 16 procent, från 242 till 280. Dessa beräkningar baseras på bedömd demografiutveckling för kommunen samt på bedömd andel i behov av gruppboendestöd av den totala populationen. Om behovet avseende servicebostad, den andra stora delen av området bostad med särskild service, ökar mer än bedömt finns därför en betydande risk att behovet kommer öka mer än indikatorerna. Skulle så bli fallet kommer de externa placeringarna att öka vilka är betydligt dyrare än kommunens egna boendelösningar.

Antal personer med verkställda beslut	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal personer med beslut om korttidsvistelse	125	124	124	126	128
-varav stödfamilj	10	9	9	9	9
-varav barn korttidsvistelse	78	71	71	72	73
-varav vuxna korttidsvistelse	37	44	44	45	46
Antal personer i bostad med särskild service	514	552	560	566	572
-varav med extern placering	47	45	47	48	49
Antal personer med personlig assistans	244	245	246	247	248
-varav enligt SFB	145	145	145	145	145
-varav enligt LSS	99	102	103	104	105
Antal personer med boendestödsinsatser	615	640	650	660	670
Antal personer i daglig verksamhet	609	615	625	635	645
-varav med SOL beslut	113	113	115	117	119
-varav med LSS beslut	496	502	510	518	526

Investeringar

Investeringsplan

Projekt som markeras med *), s.k. ramanslag för byggnation av förskolor, skolor, idrottsanläggningar samt särskilda boenden med mera disponeras av tekniska nämnden efter "avrop" från respektive nämnd. Projekt som markerats med "TN" ställs till tekniska nämndens förfogande. Tekniska nämnden förutsätts rapportera i fördjupad månadsrapport om läget för de enskilda projekten, vilka projekt som är aktuella för genomförande, tidpunkt för byggstart, tidpunkt för färdigställande samt aktuella nyckeltal för investering och hyreskostnad.

kod	Nämnd Verksamhet/Projekt	Total invest	Beräkn t.o.m. 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Utblick efter 2029	
	50 Gemensam verksamhet									
585210	Verksamhetssystem			1,0	0,5	0,5	0,5	0,5		
585220	Välfärdsteknik			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
5791	Anpassning gemensamma lokaler			3,9	0,2	0,2	0,2	0,2		TN
5780	Inventarier gemensamma lokaler			1,7	0,5	0,5	0,5	0,5		
	Netto			7,6	2,2	2,2	2,2	2,2		
	55, 56, 58 Funktionshinderomsorg									
5775	Inventarier äldre anläggningar			1,7	1,4	1,4	1,4	1,4		
Ramanslag	Anpassning av lokaler			11,9	4,0	4,0	4,0	4,0		TN
5776	Trygghetslarm Säbo FO			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
5793	Brandskyddsåtgärder efter tillsyn			1,5						TN
5815	Inventarier nya anläggningar funktionshinderomsorg			0,8			1,6	0,8		
583715	Gruppbostad Dunkehallavägen	32,2	19,8	12,4						TN*)
583717	Gruppbostad Mälö ängar	37,8	1,0	1,5	2,5	22,9	9,9			TN*)
583716	Gruppbostad Norra Vännegatan	35,8	1,1	1,0	7,7	23,0	3,0			TN*)
xxxx	Gruppbostad Lilla Åsa	28,7			1,0	2,7	16,0	9,0		TN*)
Nytt	Gruppbostad Special	25,6				1,0	2,0	15,0	x	TN*)
Nytt	Gruppbostad Ordinarie	32,9					1,0	28,0	x	TN*)
	Netto			31,8	17,6	56,0	39,9	59,2		
	Totalt funktionsstödsnämnd			39,4	19,8	58,2	42,1	61,4		

Motiv till investeringsplan

Här beskrivs specifika projekt, exempelvis nya boenden, samt den tillkommande hyreskostnaden.

56, 58, 59 Funktionshinderomsorgen

Ramanslag Anpassning av lokaler funktionshinderomsorg

Anslag för anpassning av lokaler inom funktionshinderomsorgen. Under perioden behövs utökad budget för att hantera anpassningar inom följande projekt: gruppbostad Borstingevägens kök och daglig verksamhet Eken.

5793 Brandskyddsåtgärder efter tillsyn

Räddningstjänsten har utövat tillsyn på boenden och konstaterat att brandskyddsåtgärder, såsom sprinkler, inte alltid är uppdaterade enligt senaste lagkrav. Det innebär att verksamheten investerar för att uppnå fullgott brandskydd.

583715 Gruppbostad Dunkehallavägen

Ny gruppbostad med 5 lägenheter och personalutrymmen. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 2,0 mnkr.

583717 Gruppbostad Målö Ängar

Ny gruppbostad med 6 lägenheter och personalutrymmen. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 2,3 mnkr.

583716 Gruppbostad Norra Vännegatan

Ny gruppbostad med 6 lägenheter och personalutrymmen. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 2,3 mnkr.

xxxx Gruppbostad Lilla Åsa

Ny gruppbostad med 6 lägenheter och personalutrymmen. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 1,7 mnkr.

Nytt Gruppbostad special

Ny gruppbostad med 2-4 lägenheter, daglig verksamhet för berörda hyresgäster och personalutrymmen. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 1,7 mnkr.

Nytt Gruppbostad ordinarie

Ny gruppbostad med 6 lägenheter och personalutrymmen. Årlig tillkommande hyreskostnad beräknas till 2,0 mnkr.

Flyktingbudget

I den kommungemensamma budgeten för flyktingmottagandet samlas statsbidrag från Migrationsverket som rör flyktingmottagandet och respektive nämnd har en planerad organisation för mottagandet som samlas inom denna budget. När det gäller förvaltningsspecifika statsbidrag ansöker respektive förvaltning om dessa.

Ett schablonbelopp betalas ut av Migrationsverket under en tvåårsperiod efter mottagandet i kommunen. Ersättningen ska täcka merkostnader för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer i olika åldersgrupper och fördelas mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen enligt följande:

Aldersgrupp	Schablonbelopp 2024 per person	Socialförvaltningen	Utbildningsförvaltningen
0 - 19 år	165 000 kr	30 %	70 %
20 - 64 år	165 000 kr	80 %	20 %
65 år och äldre	92 600 kr	100 %	0 %

Förvaltningarna kan söka extra statsbidrag för kostnader som inte täcks av schablonbeloppet. Denna möjlighet tas bort 2025 och i stället höjs schablonbeloppet. Med hur mycket det höjs finns ännu inga uppgifter om.

Invandrar- och flyktingmottagning, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Flyktingmottagning individ- och familjeomsorgsnämnd					
Intäkt, generalschablon och övriga statsbidrag*	-19	-22	-24	-24	-24
Kostnad	16	22	24	24	24
Netto flyktingmottagning	-3	0	0	0	0
Ensamkommande barn och unga individ- och familjeomsorgsnämnd					
Intäkt, statsbidrag	-13	-11	-8	-8	-8
Ramtillskott		-8	-8	-8	-8
Kostnad	25	19	16	16	16
Netto, ensamkommande barn individ- och familjeomsorgsnämnd	12	0	0	0	0
Skyddsbehövande från Ukraina					
Intäkt, statsbidrag	-2	-14	-11	-11	-11
Fast schablon, statsbidrag	-25	-2	-1	-1	-1
Överskott i statsbidrag för flyktingar från Ukraina		4	4	4	4
Kostnader Migrationsverket	12	12	7	7	7
Netto, skyddsbehövande från Ukraina	-15	0	-1	-1	-1
Överförmyndarnämnd. kostnader gode män					
Överförmyndarnämnd. kostnader gode män	1	0	1	1	1
Netto	-5	0	0	0	0
Nyanlända utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden					
Intäkt, generalschablon och övriga statsbidrag*	-8	-8	-5	-5	-4
Kostnad nyanlända gymnasieskolan	4	4	2	2	2

Invandrar- och flyktingmottagning, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kostnad svenska för invandrare	4	4	3	3	2
Netto utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	0	0	0	0	0
Nyanlända barn- och utbildningsnämnd					
Intäkt, generalschablon och övriga statsbidrag*	-11	-9	-4	-4	-4
Kostnader för nyanlända i förskola och grundskola	11	9	4	4	4
Netto barn- och utbildningsnämnd	0	0	0	0	0
Flyktingbudget totalt, netto	-5	0	0	0	0

I budgeten från 2024 fick individ- och familjeomsorgsnämnden ett tillskott om 8 mnkr årligen till enheten för ensamkommande barn (EKB) samt ett avdrag för flyktingenhetens mottagning för personer enligt massflyktingdirektivet.

Planeringstal	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal mottagna nyanlända	153	111	104	96	77
- varav enligt bosättningslagen	50	39	36	34	27
Antal ensamkommande barn och unga inom verksamheten	23	31	21	21	21
Antal flyktingar från Ukraina	234	106	33	7	0
SFI, antal studerande helår	1 858	2 000	1 300	1 200	1 200

I Migrationsverkets senaste rapport från juli 2024 är antalet mottagna kraftigt nedreviderat. Jämfört med utfallet 2023 och prognosen för 2025 kommer antalet kommunbosatta (före detta asylsökande) minska med 47 procent och antalet ensamkommande med 61 procent.

Antalet personer enligt massflyktingdirektivet har inte blivit lika stort som Migrationsverkets prognos. Av de personer som har kunnat ansöka om uppehållstillstånd är det hitintills 30 procent av dem som sökt uppehållstillstånd.

Antal personer enligt massflyktsdirektivet är kraftigt nedrevidera. Migrationsverkets prognos som sträcker sig till 2026 är 28 800 personer 2024, 9 000 personer 2025 och 1 700 personer 2026.

Bilaga 1 – Affärsverksamhetens Finansiella rapporter

VA-avdelningen

Resultatplan

mnkr	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Brukningsavgifter	307,5	307,7	340,3	367,5	389,6
Anläggningsavgifter	9,7	9,7	10,3	11,1	11,9
Avgår investeringsfond	0	0	0	-2,4	-10,8
Upplösning investeringsfond	5,8	5,8	10,5	10,5	10,5
Hyror, arrenden	0	0	0	0	0
Bidrag	0	0	0	0	0
Försäljning verksamhet	15,7	15,7	16,5	17,4	18,0
Summa intäkter	338,7	338,9	377,6	404,1	419,3
Drift- och underhållskostnader	-208,4	-211,3	-219,2	-230,2	-241,7
Avskrivning enligt plan	-80,8	-80,8	-89,6	-98,2	-107,3
Nedskrivningar	0	0	0	0	0
Avsättning pensioner	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Finansiella kostnader	-42,9	-42,9	-55,5	-65,3	-67,8
Årets resultat	4,1	1,4	10,8	7,9	0,0

Kassaplan

mnkr	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utgjämning av underskott	-4,1	-1,4	-10,8	-7,9	0
Årets resultat	4,1	1,4	10,8	7,9	0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0	0	0
Avskrivningar	80,8	80,8	89,6	98,2	107,3
Avsättning för pensioner inkl. ränta	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Kortfristiga fordringar (ökn-, minskn+)	0	0	0	0	0
Kortfristiga skulder (ökn+, minskn-)	0	33,0	66,1	81,9	34,4
Den löpande verksamheten	87,4	117,7	168,9	190,5	144,2
Bruttoinvesteringar	-395,4	-428,4	-417,1	-547,9	-399,6
Övriga investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringsverksamhet	-395,4	-428,4	-417,1	-547,9	-399,6
Nyupptagna lån	230,0	230,0	200,0	300,0	250,0
Övriga tillförda (+) / använda (-) medel	78,0	80,7	48,2	57,4	5,4
Finansieringsverksamhet	308,0	310,7	248,2	357,4	255,4
Förändring av likvida medel	0	0	0	0	0

Balansplan

mnkr vid respektive års utgång	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Anläggningstillgångar	2 868,9	2 901,6	3 229,2	3 678,9	3 971,1
Omsättningstillgångar	-103,7	-103,7	-103,7	-103,7	-103,7
Summa tillgångar	2 765,2	2 798,0	3 125,5	3 575,2	3 867,4
Eget kapital	-16	-18,7	-7,9	0	0
Avsättning pensioner	6,8	11,9	14,3	16,8	19,2
Skulder	2 774,4	2 804,9	3 119,1	3 558,4	3 848,2
Därav periodiserade anläggningsavg.	478	455,5	521,6	601,1	624,8
Därav investeringsfond	181,4	181,4	170,9	162,8	163
Summa skulder och eget kapital	2 765,2	2 798,0	3 125,5	3 575,2	3 867,4

Miljöhantering i Jönköping

Resultatplan

mnkr	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter mottagande och behandling	63,3	64,5	68,2	70,9	76,8
Realisationsvinst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	63,3	64,5	68,2	70,9	76,8
Drift- och underhållskostnader	-41,6	-42,6	-45,4	-46,7	-48,1
Avskrivning enligt plan	-11,2	-11,2	-11,7	-12,2	-14,4
Nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättning för återställning av deponi	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9
Avsättning pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-2,2	-1,7	-2,0	-3,0	-3,8
Årets resultat	7,5	8,2	8,3	8,0	9,5

Kassaplan

mnkr	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utgjämning av underskott	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	7,5	8,2	8,3	8,0	9,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	11,2	11,2	11,7	12,2	14,4
Realisationsvinst/förlust	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättning för pensioner inkl. ränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättning deponi	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7
Kortfristiga fordringar (ökn-, minskn+)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder (ökn+, minskn-)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Den löpande verksamheten	19,4	20,0	20,7	21,0	24,6
Bruttoinvesteringar i anläggningstillgångar	-42,6	-9,5	-17,0	-39,1	-9,9
Försäljning anläggningstillgångar					
Investeringsverksamhet	-42,6	-9,5	-17,0	-39,1	-9,9
Nyupptagna lån	0,0	0,0	0,0	30,0	0,0
Övriga tillförda (+) / använda (-) medel	23,2	-10,5	-3,7	-11,9	-14,7
Finansieringsverksamhet	23,2	-10,5	-3,7	18,1	-14,7
Förändring av likvida medel	0	0	0	0	0

Balansplan

mnkr vid respektive års utgång	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Anläggningstillgångar	187,9	179,6	184,9	211,7	207,3
Omsättningstillgångar	62,7	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa tillgångar	250,5	179,7	185,0	211,9	207,4
Eget kapital	101,4	96,7	104,9	113,0	122,5
Avsättningar pensioner	0,0	0,7	0,7	0,7	0,7
Avsättning återställande av deponi	6,3	5,6	6,4	7,1	7,8
Skulder	142,8	76,7	73,0	91,1	76,4
Summa skulder och eget kapital	250,5	179,7	185,0	211,9	207,4

Stadskontoret
Rådhuset
551 89 Jönköping
Tel: 036-10 50 00

jonkoping.se

 **JÖNKÖPINGS
KOMMUN**